besluit

omgevingsvergunning

Ons kenmerk 69660-2018
Datum 24 april 2019

Burgemeester en wethouders hebben op 5 oktober 2018 van HerBo Groenleven B.V., vertegenwoordigd door de heer M. Mosterman, een aanvraag voor een omgevingsvergunning ontvangen voor het realiseren van een drijvend zonnepark op de Bomhofsplas, op de percelen kadastraal bekend gemeente Zwolle, sectie W, nummers 68, 82, 83, 95, 254, 255, 308, 309, 316, 468, 471, 474, 475, 477, 480 t/m 485 te Zwolle. De aanvraag is geregistreerd onder zaak 69660-2018.

Besluit
Burgemeester en wethouders besluiten, gelet op artikel 2.1, 2.2 en 2.10-2.20 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, de projectomgevingsvergunning te verlenen.

De omgevingsvergunning wordt verleend onder de bepaling dat de gewaarmerkte stukken deel uitmaken van de vergunning. De omgevingsvergunning wordt verleend voor de activiteit: ‘het gebruiken van gronden of bouwwerken in strijd met het bestemmingsplan’.

Een zonnepark valt onder categorie 20.1 van het Besluit omgevingsrecht waardoor een milieumelding of milieuvergunning normaliter niet is vereist. Omdat er hier een samenhang is met de inrichting (Dekker Groep, zandwinning), is de activiteit ‘milieuneutraal veranderen’ van toepassing. De activiteit ‘milieuneutraal veranderen’ en de activiteit voor het bouwen van het zonnepark worden in een separate aanvraag aangevraagd.

Duur vergunning
De vergunning wordt verleend voor een periode van maximaal 25 jaar. Na deze termijn moet de voor de verlening van de omgevingsvergunning bestaande toestand worden hersteld.

Procedure
De besluitvormingsprocedure is uitgevoerd overeenkomstig het bepaalde in artikel 3.10 – 3.12 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. De aanvraag is getoetst aan artikel 2.10-2.20 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Tevens is de aanvraag getoetst aan het Besluit omgevingsrecht en de Ministeriële regeling omgevingsrecht. Gebleken is dat uw aanvraag voldoet en daarom zijn wij voornemens u de gevraagde omgevingsvergunning te verlenen. De inhoudelijke overwegingen en de voorschriften zijn opgenomen in de bijlage “Onderdelen, behorende bij de omgevingsvergunning drijvend zonnepark Bomhofsplas”.

Op het besluit is afdeling 2 hoofdstuk 1 van de Crisis- en herstelwet van toepassing, want het betreft een ontwikkeling en verwezenlijking van overige ruimtelijke en infrastructurele projecten ten behoeve van het transport of het leveren van duurzame energie als omschreven in bijlage I bij de Crisis- en herstelwet.

Ons kenmerk 69660-2018
Datum 24 april 2019

Dit betekent onder andere dat belanghebbenden in het beroepschrift gemotiveerd moeten aangeven welke beroepsgronden worden aangevoerd.
Het beroep zal niet-ontvankelijk worden verklaard bij het ontbreken van de beroepsgronden binnen de beroepstermijn. Na afloop van de beroepstermijn kunnen de beroepsgronden niet meer worden aangevuld. In het beroepschrift moet worden aangegeven dat de Crisis- en herstelwet van toepassing is.

Zienswijzen en adviezen
De aanvraag en de ontwerpbeschikking met bijbehorende stukken hebben op grond van de Algemene wet bestuursrecht van16 november 2018 tot en met 28 december 2018 ter inzage gelegen. Tegen de ontwerpbeschikking zijn meerdere zienswijzen ingediend. De naar voren gebrachte argumenten geven geen aanleiding de vergunning te moeten weigeren. De reactie op de zienswijzen is ondergebracht in de ‘Nota vooroverleg en zienswijzen projectomgevingsvergunning zonnepark Bomhofsplas’. Deze nota is toegevoegd en maakt onderdeel uit van dit besluit. De zienswijzen hebben er wel toe geleidt dat de ruimtelijke onderbouwing en de natuurtoets op punten zijn aangescherpt en verduidelijkt. Nieuwe versies zijn toegevoegd voor de definitieve besluitvorming.
Besloten is de vergunning te verlenen. Dit wordt verder omschreven in het besluit.

Leges
Voor het in behandeling nemen van een aanvraag omgevingsvergunning worden leges in rekening gebracht. Voor dit project bedragen de leges: € 17.340,00
De leges zijn ondergebracht in de anterieure overeenkomst.

Bent u het niet eens met dit besluit?
Dan kunt u, als u belanghebbende bent, beroep instellen. Als u vragen heeft of als u het niet eens bent met het dit besluit adviseren wij u om eerst telefonisch contact met ons op te nemen. We nemen dan samen met u het besluit door. U kunt hiervoor bellen met de heer Seegers bereikbaar op 038-498 2482.

Wilt u juridische stappen ondernemen, dan kunt u tegen dit besluit schriftelijk beroep instellen. Zorgt u er voor dat u het beroepschrift indient binnen zes weken na de dag waarop het besluit ter inzage is gelegd. Door het beroepschrift tijdig in te dienen, voorkomt u dat de rechtbank uw beroepschrift niet meer in behandeling kan nemen.

Hoe kunt u beroep instellen?
U kunt uw beroepschrift schriftelijk indienen. Uw beroepschrift richt u aan de sector bestuursrecht van de rechtbank Overijssel, Postbus 10067, 8000 GB Zwolle.

In uw beroepschrift moet het volgende staan:
- uw naam, adres en graag ook uw telefoonnummer;
- een duidelijke omschrijving van het besluit waartegen u bezwaar maakt (u kunt bijvoorbeeld de datum en ons kenmerk van het besluit vermelden of een kopie meesturen);
- de reden waarom u beroep instelt;
- de datum en uw handtekening.

Ons kenmerk 69660-2018
Datum 24 april 2019

Dient iemand anders namens u een beroepschrift in? Stuur dan een volmacht mee.
Het indienen van een beroepschrift heeft geen schorsende werking. Dat betekent dat het besluit blijft gelden in de tijd dat uw beroepschrift in behandeling is. Als u dit niet wilt, bijvoorbeeld omdat het besluit onherstelbare gevolgen heeft voor u, dan kunt u een verzoek om voorlopige voorziening indienen. U kunt dan de Voorzieningenrechter van de rechtbank Overijssel vragen een voorlopige voorziening te treffen om het besluit te schorsen. Dit kan alleen als u binnen de termijn een beroepschrift heeft ingediend. Het adres van de rechtbank is Postbus 10067, 8000 GB Zwolle.

Met vriendelijke groet,
namens burgemeester en wethouders,

Sven Seegers,
medewerker afdeling Fysieke Leefomgeving

Bijlage: onderdelen, behorende bij de omgevingsvergunning drijvend zonnepark Bomhofsplas

Ons kenmerk 69660-2018
Datum 24 april 2019

Onderdelen, behorende bij het projectomgevingsvergunning drijvend zonnepark Bomhofsplas

Inhoudsopgave
De volgende onderdelen horen bij en maken deel uit van de projectomgevings-vergunning drijvend zonnepark Bomhofsplas te Zwolle:
- Procedureel
- Overwegingen
- Voorschriften

Procedureel

Gegevens aanvrager
Op 19 april 2018 hebben wij een aanvraag om een omgevingsvergunning als bedoeld in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) ontvangen. Het betreft een verzoek van Groenleven, vertegenwoordigd door de heer M. Mosterman.

Het project waarvoor vergunning wordt gevraagd is als volgt te omschrijven:
Het betreft het bouwen een drijvend zonnepark op de Bomhofsplas, ter grootte van maximaal 20 hectare. Het betreft hier een zandwinlocatie van het bedrijf Dekker.
De opgewekte elektriciteit is onder meer bedoeld voor het gebruik van de zandwinlocatie. Het project draagt bij aan de ambitie van Roelofs om haar koolstofdioxide (CO2) uitstoot te reduceren. Ook zal elektriciteit worden geleverd aan de grootgebruikers in de omgeving of aan het elektriciteitsnet.
Het drijvende zonnepark zal bestaan uit meerdere modules, die als legostenen gekoppeld kunnen worden. De modules zijn verplaatsbaar zodat de zandzuiger voldoende manoeuvreerruimte heeft en de zandwinning ter plaatse niet gehinderd wordt. Een kabel voor het plan zal worden geplaatst in de kabeltracés langs de wegbermen. Bij het zonnepark komt ook een trafostation.

Een uitgebreide projectomschrijving is opgenomen in de bijlagen bij deze beschikking:
- Ruimtelijke onderbouwing zonnepark ten behoeve van Drijvend zonnepark Bomhofsplas;
- M.E.R.-aanmeldnotitie.

Gelet op bovenstaande omschrijving wordt vergunning gevraagd voor de volgende in de Wabo omschreven omgevingsaspecten:
- Het bouwen van een bouwwerk;
- Het gebruiken van gronden of bouwwerken in strijd met het bestemmingsplan;
- het uitvoeren van een werk, geen gebouw zijnde of van werkzaamheden, in gevallen waarin dat bij een bestemmingsplan is bepaald.

Bevoegd gezag
Gelet op bovenstaande projectbeschrijving, alsmede op het bepaalde in hoofdstuk 3 van het Besluit omgevingsrecht (Bor) en de daarbij horende bijlage zijn wij het bevoegd gezag om de integrale omgevingsvergunning te verlenen. Daarbij zijn wij er procedureel en inhoudelijk voor verantwoordelijk dat in ons besluit alle relevante aspecten aan de

Ons kenmerk 69660-2018
Datum 24 april 2019

orde komen met betrekking tot de fysieke leefomgeving, zoals ruimte, milieu, natuur en aspecten met betrekking tot bouwen, monumenten en brandveiligheid.
Verder dienen wij ervoor zorg te dragen dat de aan de omgevingsvergunning verbonden voorschriften op elkaar zijn afgestemd.

Ontvankelijkheid
Artikel 2.8 van de Wabo biedt de grondslag voor een geharmoniseerde regeling van de indieningsvereisten. Dit betreft de gegevens en bescheiden die bij een aanvraag om een omgevingsvergunning moeten worden gesteld om tot een ontvankelijke aanvraag te komen. De regeling is uitgewerkt in paragraaf 4.2 van het Bor, met een nadere uitwerking in de Ministeriële regeling omgevingsrecht (Mor).

Toets volledigheid
De aanvraag is getoetst aan de indieningvereisten voor een aanvraag om omgevingsvergunning en voldoet hieraan.

Advies, aanwijzing minister, verklaring van geen bedenkingen
In de Wabo en het Bor worden bestuursorganen vanwege hun specifieke deskundigheid of betrokkenheid aangewezen als adviseur (artikel 2.26 Wabo en de artikelen 6.1 tot en met 6.5 van het Bor).

Adviseurs
Een advies van de welstandscommissie is niet vereist, omdat het hier om een tijdelijk bouwplan gaat met een instandhoudingstermijn van maximaal 25 jaar.

Verklaring van geen bedenkingen
Op grond van artikel 2.27 Wabo worden bij wet of AMvB (Bor) categorieën van gevallen aangewezen waarvoor geldt dat een omgevingsvergunning niet wordt verleend dan nadat een daarbij aangewezen bestuursorgaan heeft verklaard dat het daartegen geen bedenkingen heeft.

Omdat het hier een geval betreft als vermeld in artikel 2.12, eerste lid, onder a onder 3° van de Wabo, wordt de omgevingsvergunning niet verleend dan nadat de gemeenteraad heeft verklaard dat het daartegen geen bedenkingen heeft.

Op 1 oktober 2018 hebben wij van de gemeenteraad een ontwerpverklaring ontvangen waaruit blijkt dat er, gelet op het belang van een goede ruimtelijke ordening, geen bedenkingen zijn tegen het verlenen van de gevraagde vergunning.

Omdat zienswijzen zijn ingediend tegen het ontwerpbesluit is de gemeenteraad opnieuw verzocht om een verklaring van geen bedenkingen af te geven. Dit is gebeurd op 1 april 2019.

Ons kenmerk 69660-2018
Datum 24 april 2019

Coördinatie en aanhouding
De aanvraag om de omgevingsvergunning leidt niet tot een coördinatie en aanhouding. Er is op 1 oktober 2018 door de gemeenteraad van Zwolle een M.e.r beoordelingsbesluit genomen waarin is aangegeven dat een volledige M.e.r.-procedure niet nodig is, omdat geen belangrijke nadelige effecten voor het milieu te verwachten zijn.

Ter inzage legging
De aanvraag en de ontwerpbeschikking met bijbehorende stukken hebben op grond van de Algemene wet bestuursrecht van16 november 2018 tot en met 28 december 2018 ter inzage gelegen. Tegen de ontwerpbeschikking zijn meerdere zienswijzen ingediend. De naar voren gebrachte argumenten geven geen aanleiding de vergunning te moeten weigeren. De reactie op de zienswijzen is ondergebracht in de 'Nota vooroverleg en zienswijzen projectomgevingsvergunning zonnepark Bomhofsplas'. Deze nota is toegevoegd en maakt onderdeel uit van dit besluit. De zienswijzen hebben er wel toe geleidt dat de ruimtelijke onderbouwing en de natuurtoets op punten zijn aangescherpt en verduidelijkt. Nieuwe versies zijn toegevoegd voor de definitieve besluitvorming.

Overwegingen
Aan het besluit liggen de volgende inhoudelijke overwegingen ten grondslag:

Het gebruiken van gronden of bouwwerken in strijd met het bestemmingsplan (artikel 2.1, eerste lid, onder c Wabo).

bestemmingsplan
Het perceel ligt in het geldende bestemmingsplannen "Buitengebied - Haerst, Tolhuislanden" en "Buitengebied - Haerst, Tolhuislanden, herziening I" en heeft de enkelbestemming "Bedrijf – Zandwingebied", met de dubbelbestemming "Waarde - Landschap openheid" en de gebiedsaanduiding "luchtvaartverkeerzone".
Ook is het bestemmingsplan "Zwolle, parapluplan parkeren" van toepassing.

strijdigheid
Het project is in strijd met de voorschriften van het geldende bestemmingsplan.

bestemmingsomschrijving
In artikel 11.1 is aangegeven dat de voor 'Bedrijf - Zandwingebied' aangewezen gronden zijn bestemd voor:
a. een terrein ten behoeve van de winning van industriezand;
b. een zandwinclassificeerinstallatie met bijbehorende gebouwen;
c. natuurontwikkeling;
d. water.

De bouw, en daarmee het gebruik ten behoeve van een zonnepark voldoet niet aan deze bestemmingsomschrijving.

Ons kenmerk 69660-2018
Datum 24 april 2019

Landschap-openheid
In artikel 30.2 is aangegeven dat op of in deze gronden niet anders mag worden gebouwd ten behoeve van de andere bestemmingen.
Hiermee is bedoeld dat de bouwregels van de hoofdbestemming van toepassing zijn. Volgens artikel 11.2.2.d mag de bouwhoogte van de overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, niet meer dan 3 meter bedragen. Hier wordt aan voldaan.
Volgens artikel 30.3 wordt tot een gebruik strijdig met deze bestemming als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht in ieder geval gerekend een gebruik ten behoeve van een andere bestemming waardoor een onevenredige afbreuk aan het belang van de openheid van het landschap wordt gedaan.
In de ruimtelijke onderbouwing is onderbouwd dat geen onevenredige afbreuk aan het belang van de openheid van het landschap wordt gedaan.

<u>mogelijkheid tot afwijken van het bestemmingsplan</u>
Wij hebben onderzocht of vergunningverlening met toepassing van artikel 2.12 Wabo mogelijk is.

Het geldende bestemmingsplan zelf biedt geen mogelijkheid om de afwijking toe te staan voor het bouwen van een zonnepark. Een binnenplanse afwijking kan om die reden niet worden toegepast. Het project valt ook niet onder de afwijkingen als bedoeld in artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 2° van de Wabo (afwijken in gevallen van beperkte planologische betekenis).

Meewerken aan het project is mogelijk indien de activiteit niet in strijd is met een goede ruimtelijke ordening en de motivering van het besluit een goede ruimtelijke onderbouwing bevat (artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 3 Wabo). Aan het project is een instandhoudingstermijn van 25 jaar gekoppeld.

Het geldende bestemmingsplan zelf biedt wel de mogelijkheid om de afwijking toe te staan voor de (bouw)werkzaamheden binnen de dubbelbestemming “Waarde - Landschap openheid”, mits geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan het behoud, het herstel of de ontwikkeling van de openheid van het landschap.
Op dit onderdeel is meewerken aan het bouwplan mogelijk door het verlenen van een afwijking op grond van artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 1° van de Wabo en artikel 30.4.3 van het geldende bestemmingsplan.

<u>ruimtelijke onderbouwing</u>
Voor het project is een ruimtelijke onderbouwing opgesteld met als titel “Drijvend zonnepark Bomhofsplas” d.d. 20 februari 2019. De ruimtelijke onderbouwing, de ‘aanmeldingsnotitie t.b.v. vormvrije m.e.r.-beoordeling’ en het ‘besluit vormvrije m.e.r.-beoordeling drijvend zonnepark Bomhofsplas’ maken als bijlagen onderdeel uit van dit besluit. Tegen het ‘besluit vormvrije m.e.r.-beoordeling Drijvend zonnepark Bomhofsplas’ kan geen bezwaar worden gemaakt (artikel 6.3 van de Algemene wet bestuursrecht).

Ons kenmerk 69660-2018
Datum 24 april 2019

Rijksbeleid
Op rijksniveau is de Nota Ruimte het belangrijkste ruimtelijke beleidskader. In deze nota zijn de hoofdlijnen voor het nationaal ruimtelijk beleid vastgelegd. De Nota Ruimte bevat geen beleid dat direct doorwerkt naar de ruimtelijke ontwikkeling van het plangebied.
Er is geen Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) als bedoeld in artikel 4.3, derde lid Wro vastgesteld of in voorbereiding.

Provinciaal beleid
Het aangevraagde project is niet in strijd met het provinciaal beleid (zie verder paragraaf 2.3 van de ruimtelijke onderbouwing).

Op basis van de huidige wet- en regelgeving en het huidige provinciale en gemeentelijke beleid zijn er geen stedenbouwkundige en/of ruimtelijke bezwaren tegen het project.

Datum 12 maart 2019

Nota vooroverleg en zienswijzen projectomgevingsvergunning zonnepark Bomhofsplas

Korte samenvatting

De aanvraag betreft het realiseren van een zonnepark op de Bomhofsplas in Zwolle. Het perceel ligt in het bestemmingsplan “Buitengebied – Haerst, Tolhuislanden” en heeft ter plaatse van het bouwplan de bestemming “Bedrijf - zandwingebied”. Het bouwplan is in strijd met het geldende bestemmingsplan.
Meewerken aan het bouwplan is mogelijk door toepassing van artikel 2.12 eerste lid, aanhef en onderdeel a, onder 3° van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Dit wordt ook wel een projectomgevingsvergunning genoemd. Er zijn geen stedenbouwkundige, planologisch of wettelijke bezwaren tegen het verlenen van de afwijking van het bestemmingsplan voor een periode van 25 jaar. Tegen het voornemen om een projectomgevingsvergunning te verlenen zijn 8 zienswijzen ingediend. De zienswijzen geven naar ons oordeel geen aanleiding tot het alsnog afzien van het verlenen van medewerking aan de afwijking van het bestemmingsplan.

Toelichting op het voorstel

Inleiding

Aan de gemeente is gevraagd een omgevingsvergunning te verlenen voor het realiseren van een zonnepark op de Bomhofsplas te Zwolle.
De omvang van het zonnepark is maximaal 20 hectare. De aanvraag is ingediend voor een periode van maximaal 25 jaar.

Benadrukt wordt dat deze aanvraag alleen betrekking heeft op het realiseren van een drijvend zonnepark. Voor de verondieping van de Bomhofsplas en de wensen om een aangepast eindinrichtingsplan vast te leggen, is een herziening van het bestemmingsplan nodig. Deze procedure en de hieraan voorafgaande overlegmomenten met de omwonenden/belanghebbenden zal pas opgestart worden nadat de omgevingsvergunning voor het zonnepark is afgerond.

Strijdigheid bestemmingsplan:

Het bouwplan op de Bomhofsplas valt binnen de grenzen van het geldende bestemmingsplan “Buitengebied – Haerst, Tolhuislanden” en heeft daarin de bestemming “Bedrijf, zandwingebied”.

Het bouwplan is in strijd met artikel 11.1 van de regels van het geldende bestemmingsplan. In genoemd artikel is bepaald dat de gronden in hoofdzaak zijn bestemd voor winning van industriezand, een zandwinclassificeerinstallatie met bij behorende gebouwen, natuurontwikkeling en water. Het bouwplan voorziet in een drijvend zonnepark.

In de dubbelbestemming “Landschap-openheid” wordt onder artikel 30.3 aangegeven dat onder een gebruik strijdig in ieder geval gerekend een gebruik ten behoeve van een andere bestemming waardoor een onevenredige afbreuk aan het belang van de openheid van het landschap wordt gedaan. Het geldende bestemmingsplan biedt de mogelijkheid om de afwijking toe te staan voor de (bouw)werkzaamheden binnen de

dubbelbestemming “Waarde - Landschap openheid”, mits geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan het behoud, het herstel of de ontwikkeling van de openheid van het landschap.

Mogelijkheid tot het verlenen van afwijking van het bestemmingsplan
Een aanvraag om een omgevingsvergunning die in strijd is met het geldende bestemmingsplan wordt tevens aangemerkt als een aanvraag om een afwijking als bedoeld in de artikel 2.1 lid 1 onder c van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).

Afwijking op grond van artikel 2.12 Wabo
Het geldende bestemmingsplan zelf biedt geen mogelijkheid om afwijking te verlenen. Meewerken aan het bouwplan is mogelijk door toepassing van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onderdeel a, onder 3°, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Dit wordt ook wel een projectomgevingsvergunning (POV) genoemd.
In de provinciale ‘handreiking kwaliteitsimpuls zonnevelden’ is deze tijdelijke vergunning (voor maximaal 25 jaar) voorgeschreven* voor zonneparken. Hiermee blijft de oorspronkelijke bestemming op de locatie rusten en kan na afloop van de vergunning opnieuw afgewogen worden of voorzetting van de functie ‘grootschalige opwekking’ nog steeds maatschappelijk gewenst is.

*= *De provincie verwacht dat op de lange termijn veldopstellingen van zonnepanelen in de Groene Omgeving niet meer nodig zijn, omdat innovatie en prijsdaling ertoe zullen leiden dat zonnepanelen kunnen worden verwerkt in gevelbekleding, beglazing en andere producten.*
De provincie wil daarom deze locaties ook niet blijvend onttrekken aan de oorspronkelijke (vaak agrarische) of toekomstige (natuur) bestemming. Om deze reden wil de provincie – en de gemeente Zwolle staat hier helemaal achter - de aanleg van zonnevelden in de Groene Omgeving alleen toestaan als tijdelijk (mede)gebruik. De maximale termijn is op 25 jaar gesteld. Dit is langer dan gebruikelijk, echter voor de initiatiefnemer(s) noodzakelijk om een sluitende businesscase voor een zonneveld te krijgen.

Wij hebben onderzocht of meewerken aan de afwijkingsprocedure (de POV) mogelijk en gewenst is.

Vooroverleg
In het kader van het vooroverleg als bedoeld in artikel 3.1.1. van het Besluit ruimtelijke ordening is het plan toegestuurd naar de provincie Overijssel en naar het waterschap Drents Overijsselse Delta.

De provincie geeft aan dat het plan bijdraagt aan het provinciaal ruimtelijk beleid. Hiermee is, voor zover het de provinciale diensten betreft, voldaan aan het ambtelijke vooroverleg als bedoeld in het Besluit ruimtelijke ordening.
Uit het vooroverleg met het waterschap Drents Overijsselse Delta (WDOD) is aandacht gevraagd voor de zorgplicht die de initiatiefnemer van drijvende zonnepanelen heeft om richting de waterkwaliteitsbeheerder (het waterschap) aan te tonen dat de activiteit (o.a. aanleg, te gebruiken materialen en onderhoud) niet leidt tot verslechtering van de waterkwaliteit. Dit aspect is vervolgens nader onderbouwd door initiatiefnemer.

Informatie die moet worden aangeleverd bij de nog in te dienen bouwaanvraag (constructies, verankering, materiaalgebruik etc.) zal ook direct gedeeld worden met het waterschap. Voornaamste aandachtspunt voor de WDOD is met name de uitloging van materialen. Hier wordt in het bouwplan rekening mee gehouden.

Ook met TenneT TSO B.V. is in een vooroverleg de planvorming besproken. Tennet heeft hierbij aangegeven dat het plangebied buiten de belemmerde strook van de nabij gelegen hoogspanningsverbinding van Tennet ligt. TenneT TSO B.V. heeft geen bezwaar tegen realisatie van het beoogde drijvend zonnepark op de zandwinplas.

Ruimtelijke onderbouwing
Bij de aanvraag is een ruimtelijke onderbouwing gevoegd. Op grond hiervan is geconstateerd dat er sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Er zijn geen stedenbouwkundige, planologische of wettelijke bezwaren tegen het bouwplan en de te verlenen afwijking.

Zienswijzen tegen het voornemen om afwijking van het bestemmingsplan te verlenen
Omdat er geen stedenbouwkundige, planologische of wettelijke bezwaren zijn tegen het bouwplan hebben wij besloten de benodigde procedure te starten. Het voornemen om de omgevingsvergunning te verlenen (ontwerpbesluit) is op 14 november 2018 gepubliceerd in het Gemeenteblad en het ontwerpbesluit heeft vanaf 16 november tot en met 28 december 2018 ter inzage gelegen. Daarnaast was het ontwerpbesluit digitaal te raadplegen op de website www.ruimtelijkeplannen.nl/web-roo/?planidn=NL.IMRO.0193. NL.IMRO.0193.POV18002-0002
Gedurende deze termijn konden schriftelijk en/of mondeling zienswijzen kenbaar gemaakt worden.

Naar aanleiding van deze ter-inzage-legging zijn geen mondelinge zienswijzen ingebracht.

Naar aanleiding van deze terinzagelegging zijn schriftelijke zienswijzen ingebracht door

1. Margo Anema en Lucia Looijestijn Dashorstweg 7, 8035 PK Zwolle;
2. Actiegroep Slibvrij Zwolle, M. Pierik (voorzitter), De Doornweg 18 Zwolle (tevens: J. Kam, De Doornweg 7; M. Anema, Dashorstweg 7);
3. Hilbrand en Madeleine Pierik, De Doornweg 18, 8035 PE Zwolle;
4. J. Versteegh en B.M. Versteegh-Voorhoeve, De Doornweg 19 Zwolle;
5. Bestuur Streekvereniging de Marsen en omstreken, Matthe van de Oord, Haersterbroekweg 4 Zwolle (tevens Marjan ten Klooster, Joris Blaak, Henk van der Horst, Henk van Leussen;
6. Melkveehouderij de Pater-Lam&Baak, Haersterbroekweg 4 + melkveehouderij Dijk, Haersterbroekweg 8 Zwolle;
7. Maatschap Kok, Havezatheweg 2, 8035 PG Zwolle (via Achmea rechtsbijstand);
8. Leander Vasse en Zwannie Vasse Visser, Vijfhoekweg zuid 2, 8035 PP Zwolle.

De ingediende zienswijzen zijn binnen de daarvoor gegeven termijn binnengekomen en zijn betrokken bij de belangenafweging.

Op grond van de Wet ruimtelijke ordening en de Algemene wet bestuursrecht is het niet verplicht om indieners van zienswijzen te horen. In dit geval is er voor gekozen om geen hoorzitting te houden, omdat de inhoud van de zienswijzen voldoende duidelijk is.

Belangenafweging
Bij het verlenen van een afwijking van het bestemmingsplan dient er altijd een belangenafweging plaats te vinden. Het belang van de reclamanten versus het belang van de aanvrager met daarbij de vraag of de belangen van reclamanten onevenredig geschaad worden. De ingediende zienswijzen van reclamanten en de reactie hierop van aanvrager zijn betrokken bij de belangenafweging.

Hieronder zijn de zienswijzen puntsgewijs samengevat met daarbij de reactie van de gemeente.

1. **Margo Anema en Lucia Looijestijn Dashorstweg 7, 8035 PK Zwolle**

Samenvatting zienswijze “niet vooruitlopen op herinrichting en verondieping van de plas”:
Er is nog geen voorontwerpbestemmingsplan buitengebied, Bomhofsplas. Op de herinrichting en verondieping mag dan ook niet vooruitgelopen worden. Dat gebeurt wel in deze aanvraag, door de aanleg van ecologische oevers, nat-drasgebieden en nieuwe natuur als aanvullende kwaliteitsprestatie boven op de basisinspanning te gebruiken.(compensatie voor de daling van ecologische en natuurwaarde)

Reactie gemeente:
Er wordt met deze aanvraag voor een zonnepark niet vooruitgelopen op de verondieping van de Bomhofsplas en de inzichten die bestaan om een gewijzigd eindinrichtingsplan vast te leggen (extra natuurontwikkeling). Voor de verondieping wordt inderdaad een bestemmingsplan opgesteld dat in procedure wordt gebracht nadat de procedure voor de omgevingsvergunning voor het zonnepark is afgerond. Tussentijds is afgesproken dat de Dekker Groep - in samenwerking met de betrokken overheden - met omwonenden/belanghebbenden in gesprek gaat over deze planvorming.

De ruimtelijke onderbouwing zal op dit punt waar nodig wordt verduidelijkt. Zowel in de tekst als in de opgenomen afbeeldingen. De mogelijk ontstane verwarring als gevolg van het gebruik van de gewenste nieuwe eindinrichting (met extra natuur en ondiepe zones) in combinatie met de projectie van het drijvende zonnepark willen we hiermee voorkomen. De procedures worden nadrukkelijk van elkaar gescheiden gehouden.

Samenvatting zienswijze "opstelling zonnepanelen is nog niet bekend":
12 modules van 1,75 ha komt al op 21 ha en niet op max. 20 ha. Dit is ook nog eens een netto maat zonder lichtinval of lichtstraten.
Tot op heden is niet bekend of het een zuid opstelling of een oost-west opstelling wordt. Dit is voor ons als omwonenden wel heel belangrijk, in verband met weerspiegeling. Evenals de hoogte van de panelen, die sinds de eerste voorlichtingsdag van 45 centimeter naar nu maximaal 1 meter zijn gegroeid, waarbij ik hoop dat deze groei niet in dit tempo blijft doorgaan. Het maaiveld ligt op N.A.P., gemiddeld waterpeil op -30 N.A.P. dus bij een hoogte van 1 meter komt het park wel degelijk 70 cm boven het maaiveld uit. Omliggende woningen en wegen zijn aangelegd op verhogingen t.o.v. N.A.P.. Het park komt daarmee vol in beeld. Figuren 6 tot en met 11 zijn allemaal impressies en laten niet zien welke zonnepanelen bij ons gebruikt gaan worden.

Reactie gemeente:
In de voorwaarden van de omgevingsvergunning zal worden opgenomen dat de maximale oppervlakte van het zonnepark 20 hectare mag bedragen.

Het klopt dat de definitieve opstelling nog niet exact bekend is. In deze omvang is er in Nederland nog geen ervaring opgedaan met drijvende zonnepanelen. Op basis van proefopstelling op een andere zandwinplas wordt nu het beoogde systeem getest. Mogelijk dat de resultaten van deze test nog tot aanpassing van het type drijver of tot andere wijzigingen kan gaan leiden. Er is dus rekening gehouden met een zekere marge. Wat in ieder geval vastligt is de totale omvang, de maximale hoogte en de locatie.

De schittering en reflectie van een PV systeem zijn namelijk aanzienlijk lager dan de schittering en reflectie die wordt gegenereerd door standaard glas en andere veelvoorkomende reflecterende oppervlakken in de directe omgeving van een PV systeem. Een efficiënte productie van zone-energie hangt direct samen met het absorberen van zoveel mogelijk licht en tegelijkertijd het minimaliseren van reflectie. Daardoor leveren standaard zonnepanelen veel minder schittering en reflectie dan het glas van een doorsnee raam. De schittering en reflectie van zonnepanelen is eerder te vergelijken met dat van vlak water.
Welke opstelling er ook gekozen wordt, er zal in geen geval sprake zijn van een toename van overlast door schittering of weerspiegeling op omliggende woningen.

Wat betreft de zichtbaarheid van het drijvend zonnepark vanaf de woning. De afstand tussen de woning en de dichtstbijzijnde rand van het zonneveld bedraagt ca. 650 meter. Het drijvende systeem dat maximaal 1 meter boven het wateroppervlak komt te liggen is op deze afstand minimaal waarneembaar. Tevens zijn twee foto's (verschillende seizoenen en jaren) toegevoegd om inzicht te geven in de afstand van de woning tot de plas en het beoogde drijvende zonnepark dat ca. 450/500 meter uit deze oever komt te liggen.

Datum 12 maart 2019

Samenvatting zienswijze “Bomhofsplas valt wel onder Europese richtlijnen”:
De Bomhofsplas valt wel degelijk onder de Europese vogelrichtlijn en de Europese habitatrichtlijn voor Natura 2000. Zover ik het begrijp moet de minister van economische zaken eerst een verklaring van geen bedenkingen afgeven. Dat is niet gebeurd.

Reactie gemeente:
In de ruimtelijke onderbouwing is terecht gesteld dat de Bomhofsplas niet binnen een Natura 2000- gebied is gelegen. Noch in een Volgelrichtlijngebied (VRG) noch in een Habitatrichtlijngebied (HRG). Indien er sprake is van een mogelijk effect bij de werkzaamheden of ten gevolge daarvan op het beschermde gebied, ook al ligt het plangebied zelf buiten de beschermde zone, dan kan er sprake zijn van ‘externe werking’. Dit is in de Natuurtoets onderzocht en dit bleek niet het geval te zijn. Overigens is sinds 2017 de Provincie het bevoegde gezag, niet de minister.

Samenvatting zienswijze “plas ligt in NNN gebied”
De plas valt ook onder de nationale belangen die doorwerking moeten krijgen bij lagere overheden, de ecologische hoofdstructuur ofwel NNN. Het terrein grenst aan de E.H.S en valt daarmee ook in de directe invloedssfeer van E.H.S. ofwel N.N.N. Een project hoeft niet in een N.N.N. of Natura 2000 gebied te liggen, maar grenzend aan of in de directe omgeving, met schadelijke gevolgen voor deze gebieden is ook niet toegestaan.

Reactie gemeente:
De Bomhofsplas valt niet binnen het Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS). Bij het NNN geldt geen externe werking. Voor Natura 2000 gebieden is in het vorige antwoord al aangegeven dat uit de Natuurtoets blijkt dat er geen effecten vanwege de werkzaamheden of ten gevolge daarvan op het Natura 2000 gebied te verwachten zijn.

Samenvatting zienswijze “provinciaal beleid/Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn gebied”:
De provincie had als eerste moeten zien dat dit terrein onder de Vogelrichtlijn (VRG) en Habitatrichtlijn (HRG) valt en daarmee af voor de plaatsing van een zonnepark.

Reactie gemeente:
Zoals hiervoor reeds is opgemerkt is de Bomhofsplas niet gelegen in een VRG en/of een HRG gelegen.

Samenvatting zienswijze “ecologische oevers en verontreinigde grond”:
De provincie stelt ook dat de tijdelijke omgevingsvergunning omkeerbaar moet zijn. Ecologische oevers zullen dan ook alleen maar met een gesloten grondbalans aangelegd mogen worden. (5.3.1 + 5.3.2 van de handreiking kwaliteitsimpuls), dit staat dus ook haaks op deze aanvraag. Ook staat het haaks op de generieke beleidskeuzes van de provincie. (Uitvoeringsmodel Omgevingsvisie Overijssel), nl. die over de basiskwaliteit schoondrinkwater. Wanneer de ecologische oevers met verontreinigde grond worden aangelegd kan er nu en in de toekomst nooit meer schoon drinkwater gewonnen worden in de buurt van de Bomhofsplas.

Reactie gemeente:
Er zal geen onomkeerbare situatie ontstaan m.b.t. het drijvende zonnepark. Deze vergunningsaanvraag heeft alleen betrekking op de aanleg van een zonnepark. De verondieping van de zandwinplas, met mogelijk extra aandacht voor ecologische oevers, is nu niet aan de orde. Daarvoor zal een bestemmingsplan in procedure worden gebracht, nadat deze omgevingsvergunningsprocedure voor het zonnepark is afgerond.

Samenvatting zienswijze "geen zonneveld in een natuurgebied":
Het park grenst aan N.N.N. en N.2000 en er leven inmiddels zoveel dieren van de rode lijst dat we hier wel degelijk spreken over de aanleg van een zonneveld in de natuur en volgens de provincie is het geen optie om het daar aan te leggen. Zie ook trede 2 van de Overijsselse zonneladder.

Reactie gemeente:
De Bomhofsplas heeft geen bestemming Natuur, maar de bestemming Bedrijf - zandwingebied. Er komen inderdaad vele soorten voor van de Rode Lijst. Het betreffen voornamelijk trekvogels. Deze soorten zijn niet alleen gebonden aan gronden met een bestemming Natuur, maar kunnen zich ook vestigen in de directe omgeving of elders.

Samenvatting zienswijze "aanvullende kwaliteitsprestaties":
Mochten er plannen zijn om een uitkijktoren voor paneelbewonderaars te realiseren, dan graag op het werkterrein van exploitant zelf, evenals de educatieve excursies, zodat wij daar als omwonenden geen extra overlast van ondervinden.

Reactie gemeente:
Tijdens de inloopavond in mei en de informatiebijeenkomst van 11 september 2018 is door de aanwezigen aangegeven geen extra recreatieve voorzieningen te wensen vanwege de aantrekkende werking. Om deze reden is dit nu niet meegenomen.

Samenvatting zienswijze "maak kwaliteit aan de randen":
De randen zijn bedoeld om het zonnepark op te laten gaan in z'n omgeving. Ons verzoek om drijvers met bijvoorbeeld riet om het park aan te leggen werd meteen afgewezen terwijl dat nou juist de visuele milieuvervuiling had kunnen beperken. Het riet zou perfect bij de rest van de oeverafwerking hebben gepast.
Ook klopt het niet dat voor het realiseren van de ecologische oevers geen termijn is gesteld. Dekker wil dit pas realiseren na beëindiging van de zandwinning. Recentelijk is de ontgrondingsvergunning met 10 jaar verlengd. Zolang er nog voorraad in de plas zit kan dit tot het einde der dagen doorgaan. Feitelijk kan het dus gebeuren dat de extra kwaliteitsprestaties en de inpassing in het landschap pas gerealiseerd gaan worden aan het einde van deze tijdelijke omgevingsvergunning. Dat klopt toch niet?
Of heeft het te maken met het feit dat de vigerende ontgrondingsvergunning het niet toestaat om grond van buiten aan te voeren.

Reactie gemeente:
Het toevoegen van drijvende afschermende bakken met riet om het zonnepark heen, is visueel niet gewenst op open water.
Wel zal GroenLeven onderwaterkorven gaan inzetten om het onderwaterleven te stimuleren. Er worden in totaal 10 biohutten aangebracht. Deze biohutten bieden mogelijkheden voor de aangroei van fytobenthos (vastzittende algen), niet wortelende waterplanten en macrofaunasoorten zoals zoetwatermosselen. Onder deze omstandigheden kunnen zoöplankton en jonge vis schuilplaatsen vinden. Daarnaast worden tussen de modules (zie paragraaf 2.2) lichtstraten toegepast van circa 5 tot 10 meter breed.
De realisatie van ecologische oevers maakt geen onderdeel uit van deze vergunningsaanvraag. Zie verder de reactie van de gemeente op het eerste punt van deze zienswijze.

Samenvatting zienswijze “gesloten grondbalans”:
Streef naar een gesloten grondbalans, dus gebruik alleen grond uit het gebied zelf. Dit geldt natuurlijk ook voor de aanleg van ecologische oevers, en dat staat haaks op de plannen van Dekker die besproken gaan worden in de klankbord groep.

Reactie gemeente:
Zie hiervoor de reactie op het vorige punt.

Samenvatting zienswijze “voorkeur voor niet spiegelende panelen”:
Omwonenden is al meegedeeld dat het de goedkope blauwe spiegelende variant gaat worden met ook de lelijke zilveren rand er om heen.

Reactie gemeente:
Er is nog geen definitieve keuze gemaakt voor het soort zonnepanelen. Er zal in ieder geen sprake zijn van panelen die weerspiegelend zijn.

Samenvatting zienswijze “noaberschap en participatie”:
Ik kom zelf uit het westen van het land. Daar noemen wij dit "zorg voor de buren". Het is daar echter niet iets wat je af kunt kopen.
De investering in de obligatieleningen is eigenlijk een verkapte zeer goedkope verstrekking van een lening aan Groenleven. Daarnaast moet je er ook maar net het geld voor hebben. De mogelijkheid om zonnepanelen tegen inkoopsprijs via Groenleven aan te schaffen wordt als aanvullende kwaliteitsprestatie gezien terwijl de provincie allang had moeten inventariseren hoe het met onze bereidheid daaromtrent zit i.v.m. hun aanname dat er niet genoeg andere alternatieven zijn voordat je het park in een voor de natuur erg kwetsbaar gebied gaat leggen.

Reactie gemeente:
In de ruimtelijke onderbouwing is o.a. in hoofdstuk 5 omschreven hoe de initiatiefnemer invulling geeft aan de gemeentelijke voorwaarden, waaronder participatie. Zo is er o.a. een voordelig aanbod voor direct omwonenden om zelf zonnepanelen aan te schaffen

en is vastgelegd dat er een afdracht van de opbrengsten van het zonnepark zal plaatsvinden ten behoeve van de energietransitie in Zwolle.

Voor wat betreft de opmerking dat deze zandwinlocatie gezien de aanwezige natuurwaarden, geen geschikte locatie is voor dit plan wordt het volgende overwogen. Niet alleen de provincie en gemeente zijn vanwege het dubbelgebruik (zandwinplas en duurzame energieopwekking) juist van mening dat dit soort locaties eerder de voorkeur hebben, dan bijvoorbeeld vruchtbare landbouwgrond of natuurgebieden. Ook de gezamenlijke provinciale milieu- en natuurfederaties onderschrijven deze lijn, aangezien zij dit soort locaties (industriële plassen) als trede 2 opnemen in hun constructieve zonneladder.

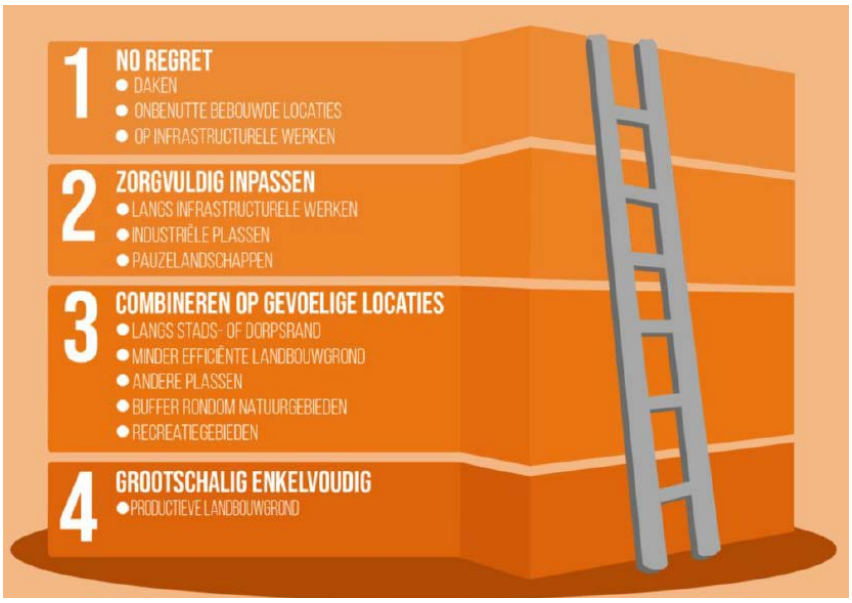

Afb. uit "De constructieve zonneladder. In vijf stappen naar lokaal beleid voor een goede inpassing van zonne-energie. December 2018" van de natuur en milieufederaties.

Samenvatting zienswijze "samen de balans bepalen":
Buren en andere belanghebbenden zijn nooit benaderd met deze plannen. Op de eerste voorlichtingsdag werd gesteld dat het plan al zo goed als rond was met het bevoegd gezag. De kleine verzoeken die wij toen geopperd hebben zijn niet gehonoreerd.
Wij hebben regelmatig de Zwolse Milieuraad en Natuur en Milieu Overijssel gevraagd of zij ooit benaderd waren door de initiatiefnemers over dit plan. Dat is nooit gebeurd. Ook vroegtijdig adequaat en doeltreffend overleg met omwonenden heeft nooit plaatsgevonden. Er is dus ook nooit rekening gehouden met de reacties die hieruit voorkwamen.

Reactie gemeente:
Zowel in mei 2018 (inloopavond voor direct omwonenden/belanghebbenden) als op 11 september 2018 (bredere informatiebijeenkomst) zijn er contactmomenten geweest waarbij de planvorming door GroenLeven en Dekker Groep is voorgelegd.

Er is ook meerdere malen contact geweest met vertegenwoordigers van de Zwolse natuur- en milieuorganisaties (NMO's). Zo is er op 26 juli 2018 vanuit de initiatiefnemers overleg geweest met een vertegenwoordiging van de Zwolse NMO's, zoals ook opgenomen is in het communicatieplan van GroenLeven (bijlage bij de POV aanvraag). In het voorjaar van 2018 is de planvorming op beide Zwolse zandwinplassen al voor de eerste keer via de gemeente besproken met de NMO's.

Samenvatting zienswijze "ecologie":
In de inventarisatie van de natuurwaarden uitgevoerd door RoyalHaskoningDHV is niet meegenomen dat op de plas zelf al een bestemming ganzenoverwinteringsgebied zit.

Verder is het nog steeds niet helder hoe het plan uitgevoerd gaat worden dus aannames over wel of geen schade door beperkte lichtinval gaat nog helemaal niet op.

De komst van 2 vliegroutes naar Lelystad zijn ook niet meegenomen. Dan mag je dus zeker spreken van cumulatie effect in de milieu impact (3.13 aanmeldnotitie M.E.R).

Ik ben het dan ook niet eens met de conclusie dat er geen negatieve natuureffecten zijn te verwachten door de realisatie van dit zonnepark.

Reactie gemeente:
De provincie heeft ca 5 jaar geleden status van beschermde foerageer- en overwinteringsgebieden voor (trek)ganzen opgeheven.

Wat betreft de zorg over lichtval:
De drijvende zonnepanelen zorgen voor beschaduwing van het water eronder, zie de hierna volgende foto's. In een ondiep systeem of een systeem met een hoge productie kan dit leiden tot problemen, doordat algen en waterplanten niet meer kunnen groeien en het afsterven van plantaardig materiaal tot zuurstofloosheid kan leiden. Op basis het model wordt verwacht dat de primaire productie (groei van algen) van een grote eutrofe plas pas afneemt bij een bedekking vanaf 50 procent. Bij dit project wordt minder dan 50 procent bedekt van een nutriëntenarme (voedselarme) plas. Bovendien worden de productieve oeverzones niet bedekt met panelen. Er worden dus geen problemen verwacht, omdat het een diepe plas betreft waar in de diepe delen geen waterplanten op de bodem kunnen groeien, doordat het systeem voedselarm is en er weinig algen aanwezig zijn. Aangezien er geen grote veranderingen optreden in de onderste trofische niveaus (met name algen) zijn bottom up effecten als gevolg van de zonnepanelen evenmin te verwachten. Negatieve effecten op de visstand, bijvoorbeeld als gevolg van veranderde voedselomstandigheden, worden dan ook niet verwacht.

Het systeem wordt overigens zo aangelegd, dat er voldoende ruimte is voor lichtindringing in de waterkolom onder de gehele oppervlakte van het drijvende zonnepark. Tussen de modules van het zonnepark worden stroken water van 5 à 10 meter worden open gelaten. Daarnaast zorgt het in een schuine hoek plaatsen van de

panelen op de drijvers er- voor dat er licht tussen de panelen door op het water kan vallen.

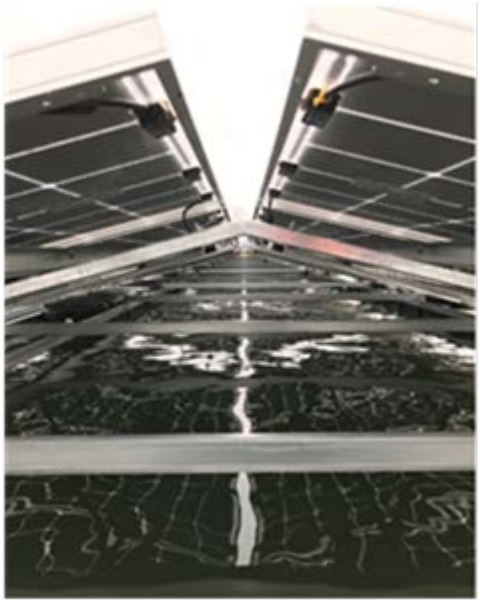

Foto's: Beschaduwing veroorzaakt door zonnepanelen. Foto's: GroenLeven

De aanleg van een drijvend zonnepark biedt ook kansen voor natuurontwikkeling. Tussen en onder de drijvers zijn mogelijkheden voor de aangroei van fytobenthos (vastzittende algen), niet wortelende waterplanten en macrofaunasoorten zoals zoetwatermosselen. Onder deze omstandigheden kunnen zoöplankton en jonge vis schuilplaatsen vinden. Daarnaast zorgt de verankering van de panelen voor in het water hangende structuren, wat ook een bijdrage levert aan de verdere natuurontwikkeling. Ook worden onderwaterkorven opgenomen (biohuts), zie eerdere toelichting.

De aanmeldnotitie m.e.r is op een correcte wijze uitgevoerd en wij delen de conclusie dat met de realisatie van het voorgenomen drijvende zonnepark er geen sprake is van belangrijke nadelige milieugevolgen.

2. Actiegroep Slibvrij Zwolle, p/a De Doornweg 18 8035 PE Zwolle

Samenvatting zienswijze punt 1:
De participatie voor de omwonenden van de Bomhofsplas is gebrekkig verlopen.

Reactie gemeente:
Ten aanzien van participatie zijn de hoofstukken 4 en 5 van de Zwolse Energiegids voor de gemeente Zwolle het toetsingskader. Hoofdstuk 4 gaat over de bijdrage aan overige doelen van het project, waaronder bijvoorbeeld mogelijkheden voor de omgeving en andere inwoners van Zwolle om in het project deel te nemen. Hoofdstuk 5 gaat over het

proces waarin omwonenden en andere belanghebbenden door de initiatiefnemer(s) worden betrokken bij en geïnformeerd over het plan. Op 29 mei een 11 september 2018 hebben de initiatiefnemers (Dekker groep en GroenLeven) voor een groter gebied informatiebijeenkomsten georganiseerd. Hierbij is uitgebreid ingegaan op alle aspecten van het drijvende zonnepark. Ook de gemeente was hierbij aanwezig om een toelichting te geven op de context van de Zwolse energietransitie (algemeen) en de Zwolse Energiegids voor grootschalige opwek in het bijzonder. Daarnaast is overleg geweest met natuurplatform Zwolle (de NMO's) over de plannen. Mede naar aanleiding van de inbreng op deze bijeenkomsten is ook gewerkt aan het beter organisch inpassen van de installatie door de modules waaruit de installatie wordt opgebouwd te verkleinen. Zo is de installatie beter aangepast aan de vorm van de plas. Ook is een minimum afstand vastgelegd die op alle plaatsen tussen oever en installatie in acht moet worden genomen. Ook komen er onder de drijvende installaties op 10 plekken onderwaterkorven (biohuts) ter extra bevordering van verdere ontwikkeling van biodiversiteit onder water.
Op deze bijeenkomsten is ook het aanbod voor omwonenden binnen een straal van 300 meter van de installatie of met een directe zichtrelatie toegelicht om tegen kostprijs een zonne-energie installatie te kopen bij Groenleven. Wie hiervan niet gebruik wil maken kan in plaats daarvan een éénmalige vergoeding van € 500 aanvragen. Dit aanbod is eind 2018 ook concreet naar alle omwonenden gestuurd. Er is commentaar gekomen op de relatief korte reactie termijn van het aanbod. De gemeente heeft dit met Groenleven overlegd en het aanbod zal alsnog nogmaals in het voorjaar van 2019 aan de omwonenden worden gedaan met voldoende reactietermijn.

Naast dit aanbod is er de mogelijkheid voor alle inwoners van Zwolle om een financiële participatie in het zonnepark te nemen. Dit is met een minimum van €25 en een maximum van €25.000; voor totaal maximaal 1 miljoen euro. Voor het doen van dit aanbod werkt Groenleven samen met Blauwvinger Energie en Zonnepanelendelen.nl Dit biedt de kans om Zwollenaren mee te laten profiteren van het financieel rendement van het park. De op dat moment nog lopende onderhandelingen over de verkoop van de stroom en garanties van oorsprong zijn nu afgerond. De stroom zal via de combinatie Greenchoice /Blauwvinger Energie ten goede komen aan de Zwolse energievoorziening.

Samenvatting zienswijze punt 2:
Een tijdelijke omgevingsvergunning voor de duur van 25 jaar is o.i strijdig met de Wabo en Bor.

Reactie gemeente:
Op grond van artikel 2.23 (voor strijdig gebruik) en 2.23a (voor de bouwactiviteit) van de Wabo kan er een termijn aan de vergunning worden gekoppeld. De vergunning geldt voor de gegeven termijn, in dit geval 25 jaar. Er is dus geen sprake van strijdigheid.

Samenvatting zienswijze punt 3:
Wij zijn van mening dat er voor een goede onderbouwing voor de vergunningsaanvraag een MER dient te worden uitgevoerd,

Reactie gemeente:
Het is op grond van de Wet milieubeheer niet verplicht om een m.e.r. uit te voeren. Op basis van vrijwilligheid is dit echter wel gecheckt door middel van een aanmeldnotitie m.e.r.
In de aangeleverde aanmeldingsnotitie is voldoende informatie opgenomen op basis waarvan het bevoegd gezag heeft kunnen bepalen dat er niet een m.e.r.-procedure moet worden doorlopen. Wij hebben hierbij de aanmeldnotitie getoetst aan de beoordelingscriteria van bijlage III bij de Europese richtlijn.
De conclusie is dat de beoogde ontwikkeling geen belangrijke nadelige milieugevolgen heeft en er geen m.e.r. procedure nodig is.

Samenvatting zienswijzepunt 4:
In de vergunningaanvraag wordt gesproken over de aanleg van natuurlijke oevers als compensatie voor het zonnepark. Welke grond wordt hiervoor gebruikt en gebeurt dat met een gesloten grondbalans? Voordat er vergunning wordt verleend moet dit punt duidelijk zijn.

Reactie gemeente:
Ten aanzien van de vragen over inzet van grond en of er met een gesloten grondbalans wordt gewerkt, verwijzen wij kortheidshalve naar de reactie van de gemeente op zienswijze 1, het eerste punt. Er zal geen extra natuurcompensatie plaatsvinden gerelateerd aan het plan voor realisatie van het zonnepark afgezien van inzet van ‘biohutten’ voor stimulering van het onderwaterleven (zie toelichting op blz. 8 van deze nota).

Samenvatting zienswijze punt 5:
De natuurtoets Bomhofsplas is uitgevoerd op basis van onvolledige informatie (o.a. de invloed vaarroute zuigboten en bootjes voor het personeel om het zonnepark heen en de invloed op rust- en slaapplaatsfunctie vogels ontbreekt). De conclusies zijn niet juist;

Reactie gemeente:
Deze bewering is maar beperkt onderbouwd, waarbij wij denken dat de zorg vooral betrekking heeft op de dynamiek van de aanwezige varende zandzuiger in relatie tot aanwezige (water)vogels. Op de locatie is 1 zandzuiger actief. Dekker Groep geeft aan dat de zandzuiger niet dagelijks wordt ingezet en als het om actieve verplaatsing gaat, zal dit zich beperken tot enkele malen per jaar. Het effect op de rust- en slaapplaatsfunctie is om deze reden zeer beperkt en om deze reden niet als aparte activiteit gewogen in de natuurtoets.

Wel is in tweede instantie geconstateerd dat enkele onderdelen van de natuurtoets om extra toelichting vragen. De natuurtoets is op de volgende aspecten aangevuld/ verduidelijkt:
- er is een correcte Aerius-berekening toegevoegd;
- er is aandacht besteed aan het voorkomen van de otter in het gebied;
- de handelwijze rond eventuele broedvogels is verduidelijkt;
- er is aannemelijk gemaakt dat zogenaamde externe werking op niet-broedvogels van het nabijgelegen N2000 gebied niet aan de orde is.

De Natuurtoets is hiermee volledig en de conclusies zijn juist.

Samenvatting zienswijze punt 6:
De stikstofdepositieberekening (PAS) nodig in verband met Natura 2000 is onjuist en incompleet. Er lopen op dit moment rechtszaken bij de RvS omtrent verkeerde vergunningverleningen. Wij zijn van mening dat vergunningverlening op basis van de PAS strijdig is met de Europese regelgeving,

Reactie gemeente:
Deze bewering wordt niet onderbouwd. De zogenaamde Aerius-berekening is correct en zal alsnog worden toegevoegd.
De koppeling met aanvoer van grond vanwege de aanleg van natuurvriendelijke oevers (en dus ook de grond t.b.v. de verondieping) is niet aan de orde, aangezien dit plan alleen betrekking heeft op de realisatie van een drijvend zonnepark. Dit aspect hoeft niet te worden meegenomen bij de berekening.

3. Hilbrand en Madeleine Pierik De Doornweg 18, 8035 PE Zwolle

Samenvatting zienswijze punt 1:
Het hele proces verloopt gebrekkig, zowel in informatievoorziening naar omwonenden als raad en in de onderbouwing van de plannen.

Reactie gemeente
Zoals is uitgewerkt in het communicatieplan (onderdeel van de POV aanvraag) heeft GroenLeven op diverse momenten contact gehad met direct omwonenden, een vertegenwoordiging van natuur- en milieuorganisaties (NMO's) en bewoners/ belanghebbenden uit de wijdere omgeving.
Vanuit de Dekker groep is er – om begrijpelijke redenen - voor gekozen om deze contactmomenten ook te gebruiken om de omgeving te informeren over de uitbreidingsplannen van de zandwinlocatie (bijplaatsen silo's, wijziging openingstijden, gewijzigd eindinrichting met groter areaal aan ecologisch interessante milieus, zoals ondiep water, plas-dras en oeverlanden vanwege deels instorten onderwatertalud).
Deze combinatie is achteraf bezien, niet handig geweest omdat het om verschillende procedures gaat die (ook in de tijd) los van elkaar staan.

Samenvatting zienswijze punt 2:
De in het plan opgenomen compensatie via de aanleg van natuurlijke oevers is strijdig met voorschrift 7, punt 5 en 6 van de vigerende en opnieuw aangevraagde verlenging van de vergunning van de zandwinning, en daarmee strijdig is met de werkzaamheden van de zandwinning, tenzij er met een gesloten grondbalans gewerkt wordt.

Reactie gemeente:
Kortheidshalve wordt verwezen naar de reactie van de gemeente op zienswijze 1, het eerste punt. Er zal geen extra natuurcompensatie plaatsvinden gerelateerd aan het plan voor realisatie van het zonnepark afgezien van inzet van ‘biohutten’ voor stimulering van het onderwaterleven (zie toelichting op blz. 8 van deze nota).

Samenvatting zienswijze punt 3:
De in het plan opgenomen compensatie via de aanleg van natuurlijke oevers is strijdig met de Kwaliteitsimpuls zonnevelden (waarin de provincie Overijssel vastgesteld heeft onder welke voorwaarden een zonneveld aangelegd mag worden met gebruikmaking van een POV), omdat de voor aanleg van natuurlijke oevers benodigde aanvoer van grond niet strookt met tijdelijke karakter van een POV tenzij er met een gesloten grondbalans gewerkt wordt.

Reactie gemeente:
Kortheidshalve wordt verwezen naar de reactie van de gemeente op zienswijze 1, het eerste punt en de reactie op punt 2 uit deze zienswijze.

Samenvatting zienswijze punt 4:
De aanvoer van grond die nodig is voor de aanleg van natuurlijke oevers is niet meegenomen in de berekening van de stikstofdepositie Plan Aanpak Stikstof, verplicht vanwege de nabijheid van Natura2000 gebied.

Reactie gemeente:
De aanvoer van grond maakt geen onderdeel uit van deze aanvraag en is daarom terecht niet opgenomen in de berekening voor de stikstofdepositie.

Samenvatting zienswijze punt 5:
Het plan met de aanleg van natuurlijke oevers lijkt verassend veel op het plan van de fa. Dekker m.b.t. herinrichting van de Bomhofsplas, met exact hetzelfde eindplan.
Wordt met toestemming voor de aanleg van het zonnepark en de daarbij verplichte compensatie d.m.v. aanleg van natuurlijke oevers impliciet akkoord gegeven voor de herinrichtingplannen met baggerslib/klasse B grond? Waar de raad zich later apart over zou uitspreken en met alle bijkomende risico's voor natuur en grondwater?
Voordat de vergunning afgegeven kan worden moet eerst duidelijk aangegeven worden hoe Groen Leven de compensatie d.m.v. aanleg van natuurlijke oevers zoals door Groen Leven en in de natuurtoets aangegeven gaat verwezenlijken: wordt dit met een gesloten grondbalans uitgevoerd of moet hiervoor grond aangevoerd worden, wat strijdig is met zowel de vergunning van de zandwinning als de Kwaliteitsimpuls

zonnevelden van de Provincie Overijssel. Indien gebiedsvreemde grond nodig is kan er geen vergunning verleend worden.

Reactie gemeente:
Kortheidshalve wordt verwezen naar de reactie van de gemeente op zienswijze 1, het eerste punt.

Samenvatting zienswijze punt 6:
De aanleg van een zonneveld op de Bomhofsplas is niet conform de kaders in de Kwaliteitsimpuls zonnevelden die de Provincie vastgesteld heeft en waarbij:

- uitgegaan wordt van plaatsing op grond, niet op water;
- slechts in het uiterste geval een zonneveld gelegd mag worden in groen gebied, niet zijnde natuur;
- wij van mening zijn dat de Bomhofsplas binnen de invloedssfeer van Natura 2000 gebied ligt en een relatie met het N2000 gebied ook duidelijk door ons is gelegd;
- dat een deel van de Bomhofsplas een officiële status ganzenverblijfsgebied heeft wat nergens meegenomen wordt;
- er veel rode lijst soorten voorkomen rond de Bomhofsplas
- eerder in de M.e.r. bij de aanleg van de Hessenpoort vastgesteld is dat de Bomhofsplas van regionale betekenis is voor de natuur van Overijssel
- wij daarom menen dat de Bomhofsplas wel degelijk natuurwaarde heeft en daarom niet in aanmerking mag komen voor plaatsing van een zonneveld gezien de kaders in de Kwaliteitsimpuls zonnevelden

Reactie gemeente
Bomhofsplas heeft niet de bestemming Natuur, maar is feitelijk industrieel water vanwege de actieve zandwinning (‘bedrijfsbestemming zandwinning’). Wel komen er vele soorten voor van de Rode Lijst. Het betreft voornamelijk trekvogels. Deze zijn niet alleen gebonden aan gronden met een bestemming Natuur. Externe werking op Natura 2000 gebied is uitgesloten.
De locatie heeft geen officiële provinciale (bescherm)status van ganzenverblijfsgebied meer.

Samenvatting zienswijze punt 7:
De natuurtoets Bomhofsplas door RoyalHaskoning/DHV is gebrekkig, onzorgvuldig en onvolledig omdat er uitgegaan is van een aantal onjuiste aannames en er zaken niet vermeld of geraadpleegd zijn. Er is bijv. bij de lichtberekening uitgegaan van een verkeerd model zonnepaneel (enkel i.p.v. dubbel) en bij de berekening van de overblijvende aaneengesloten ruimte voor de natuur van een sterk versimpelde berekening waarbij de uitkomst (36ha.) ver afwijkt van de werkelijkheid straks, (max ca 16ha). Ook de stikstofdepositie berekening (PAS) nodig i.v.m. Natura2000 is onjuist en houdt geen rekening met de aanvoer van grond voor de aanleg van de natuurlijke oevers.

Reactie gemeente:
De Natuurtoets is volledig, is niet gebaseerd op onjuiste aannames en de conclusies zijn juist. Wel is in tweede instantie geconstateerd dat enkele onderdelen van de natuurtoets om extra toelichting vragen. De natuurtoets is op de volgende aspecten aangevuld/verduidelijkt :
- er is een correcte Aerius-berekening toegevoegd;
- er is aandacht besteed aan het voorkomen van de otter in het gebied;
- de handelwijze rond eventuele broedvogels is verduidelijkt;
- er is aannemelijk gemaakt dat zogenaamde externe werking op niet-broedvogels van het nabijgelegen N2000 gebied niet aan de orde is.

Op de plas met een huidige omvang van 62 hectare komt een drijvend zonnepark van circa 20 hectare (Dekker, 2018). De omvang van de plas zal door voortgaande zandwinning nog gaan toenemen met circa 8 hectare. De uitbreiding vindt plaats naar het westen, waardoor de plas uiteindelijk grenst aan de Dashorstweg.
Voor de zonnevelden hoeft geen grond te worden aangevoerd. Uit de Natuurtoets blijkt geen strijdigheid met de Wet Natuurbescherming.

Wat betreft de opmerking over de onjuistheid van de PAS berekening: zie ook het antwoord bij zienswijze 2, punt 6.

Samenvatting zienswijze punt 8:
Er is een gerede kans dat dit plan strijdig is met de Wet Natuurbescherming omdat er niet alleen tijdelijke verstoring van de natuur plaats vind, maar dit ook definitief een verstorend effect zal hebben op de aanwezige natuur en Natura2000 soorten. Ook wordt in bijlage 2 bij de zienswijze gewezen op de verstorende invloed van zuigboten op de aanwezige watervogels.

Reactie gemeente:
Er is een Natuurtoets uitgevoerd waarin is aangetoond dat er geen sprake is van verstoring van de natuur of beschermde soorten. Zie verder ook de reactie op punt 5 van zienswijze 2.

4. J. Versteegh en B.M. Versteegh-Voorhoeve, de Doomweg 19 Haerst, Zwolle 8035 PC

Samenvatting zienswijze punt 1:
Het was de bedoeling dat de plas na 2018 de bestemming extensieve recreatie zou krijgen. Voortzetting van de zandwinning door de samenwerking met het bedrijf dat het zonnepark gaat exploiteren (wat op zich een lofwaardig doel is) maakt dat de geluidsoverlast die wij als buurtbewoners ondervinden zal voortduren tegen de gemaakte afspraken in.

Reactie gemeente:

De Bomhofsplas heeft reeds geruime tijd de bestemming Bedrijf – zandwingebied. Deze bestemming wijzigt niet door de vergunningsprocedure voor een zonnepark. De zandwinning wordt voortgezet. Onlangs heeft de provincie Overijssel de hiervoor benodigde ontgrondingsvergunning verlengd met een periode van 10 jaar. Er is nergens afgesproken of vastgelegd dat de exploitatie na 2018 zou eindigen.

Samenvatting zienswijze punt 2 :
Onderdeel van het plan is om ter compensatie van de verminderde natuurwaarde van de plas (door de aanleg van het zonnepark) een deel van de oever te verondiepen. Er wordt geen garantie gegeven dat deze verondieping niet met (licht) vervuild slib zal worden uitgevoerd.

Reactie gemeente:
Kortheidshalve wordt verwezen naar de reactie van de gemeente op zienswijze 1 onder het eerste punt.

5. Streekvereniging de Marsen en omstreken Haersterbroekweg 4, 8035 PM Zwolle

Samenvatting zienswijze punt “communicatie”:
Aan, onder andere, punt 5 van de Zwolse energiegids "procesafspraken", wordt niet voldoende gehoor gegeven, omdat de communicatie van initiatiefnemer 'Groen Leven', en van de gemeente van onvoldoende niveau is.

Reactie gemeente:
Zoals is uitgewerkt in het communicatieplan (onderdeel van de POV aanvraag) heeft GroenLeven op diverse momenten contact gehad met direct omwonenden, een vertegenwoordiging van natuur- en milieuorganisaties (NMO’s) en bewoners/ belanghebbenden uit de wijdere omgeving. Zie ook de reactie bij zienswijze 2, punt 1. Vanuit de Dekker groep is er – om begrijpelijke redenen - voor gekozen om deze contactmomenten ook te gebruiken om de omgeving te informeren over de uitbreidingsplannen van de zandwinlocatie (bijplaatsen silo’s, wijziging openingstijden, gewijzigd eindinrichting met groter areaal aan ecologisch interessante milieus, zoals ondiep water, plas-dras en oeverlanden vanwege deels instorten onderwatertalud). Deze combinatie is achteraf bezien, niet handig geweest omdat het om verschillende procedures gaat die los (ook in de tijd) van elkaar staan.

Samenvatting zienswijze “financiële participatie”:
De Zwolse Energiegids geeft aan dat er sprake moet zijn van financiële participatie, aangegeven als:
-"bovenwettelijk bedrag in overleg met de omgeving vertaald in een participatieplan"
-"in overleg met de initiatiefnemer (Groen Leven) en de omgeving (buurt Haerst)"
-"in te vullen als gebiedsfonds, korting op de energierekening, uitgifte obligaties, deelname in coöperatie in overleg tussen initiatiefnemer (Groen Leven) en omgeving"

Van alle drie punten is tot nu toe geen sprake geweest.

Reactie gemeente:
Dit is ingevuld met de volgende onderdelen:
- Het aanbod voor omwonenden binnen een straal van 300 meter voor de aanschaf van een zonne-energieinstallatie tegen kostprijs of een vervangende vergoeding is
- Het aanbod (dat in 2019 volgt) om financieel te kunnen participeren in het park met een minimum inleg van €25 en een maximum inleg van €25.000 tot totaal een maximum van 1 miljoen Euro. Voor het doen van dit aanbod werkt Groenleven samen met Blauwvinger Energie en Zonnepanelendelen.nl
- De verkoop van de stroom in Zwolle via Blauwvinger Energie / Greenchoice.

Samenvatting zienswijze "NMO's zijn niet tijdig en doeltreffend geïnformeerd":
De Zwolse Energiegids geeft aan dat de zogenaamde "NMO's (natuur en milieuorganisaties) tijdig en doeltreffend geïnformeerd worden". De gemeente moet hier op toe zien, zo valt te lezen. Naar ons inzicht zijn deze NMO's nog (steeds) niet op de hoogte gebracht door initiatiefnemer Groen Leven en schiet dus niet alleen 'Groen Leven' maar ook het toezicht hierop van de gemeente Zwolle, flink tekort.

Reactie gemeente:
Dit punt is niet correct. Aan het begin van 2018 heeft de gemeente Zwolle zelf met Natuurplatform Zwolle (de koepel organisatie van Zwolse NMO's) de verschillende projecten voor grootschalige opwekking in Zwolle besproken waaronder ook de Bomhofsplas. Op 26 juli 2018 is ook overleg geweest tussen de initiatiefnemers en Natuurplatform Zwolle (3 vertegenwoordigers) over de planvorming op zowel de Bomhof- als Sekdoornplas. Bij het schrijven van deze nota is dit nogmaals door de gemeente bij het Natuurplatform geverifieerd en bevestigd.

Samenvatting zienswijze "initiatieven Groen Leven en Dekker Groep mogen niet verstrengeld worden":
Het initiatief om de Bomhofsplas te verondiepen is van het zandwinningsbedrijf 'Dekker Groep' en staat los van het zonnepark initiatief van het bedrijf 'Groen Leven'. Dat deze twee verschillende initiatieven en initiatiefnemers verstrengeld worden via deze vergunningsaanvraag mag, kan en moet volgens ons niet.

Reactie gemeente:
Kortheidshalve wordt verwezen naar de reactie van de gemeente op zienswijze 1 onder het eerste punt.

6. Melkveehouderij de Pater-Lam&Baak Haersterbroekweg 4 8035 PM Zwolle en Melkveehouderij Dijk Haersterbroekweg 8 8035 PM Zwolle

Samenvatting zienswijze punt 1:
Wij vinden het zeer tegenstrijdig dat de gemeente Zwolle een vergunningsprocedure inzet die valt onder de zogenaamde 'crisis en herstelwet'. Deze wet is ons inziens bedoeld om grote infrastructurele werken doorgang te verlenen in een periode van de

financiële crisis die inmiddels ver achter ons ligt. Deze wet heeft als neveneffect dat er voor belanghebbenden bijna geen mogelijkheid is om inspraak te krijgen dan wel bezwaar in te dienen tegen een aangevraagde vergunning. Het zonnepark van initiatiefnemer 'Groen Leven' voldoet volgens ons niet aan deze voorwaarde voor het inzetten van een versnelde aanvraagprocedure.

Reactie gemeente:
De Crisis- en herstelwet (Chw) is nog steeds van kracht en is zelfs recent nog aangepast en kan worden toegepast voor deze procedure.
Er zijn niet minder mogelijkheden voor het indienen van zienswijzen, bezwaar en beroep. Alleen is de behandeltermijn bij de Raad van State korter dan bij zaken die niet onder de Chw vallen. Dit is niet nadelig voor belanghebbenden. Het geeft juist sneller duidelijkheid.

Samenvatting zienswijze punt 2:
In de aanvraag wordt melding gedaan van het aanleggen van flauwe oevers in de Bomhofsplas. Dit met aangevoerde grond van elders. Hoewel het niet direct aangegeven is in de aanvraag, is inmiddels bekend dat dit door bedrijf 'Dekker groep' gedaan zal worden met aanvoer van niet schone, discutabele grond.

Reactie gemeente:
Kortheidshalve wordt verwezen naar de reactie van de gemeente op zienswijze 1 onder het eerste punt.

7. Stichting Achmea Rechtsbijstand, namens Maatschap Kok, Havezatheweg 2, 8035 PG in ZWOLLE,

Samenvatting zienswijze “vervuilde grond”:
Dit is niet het enige plan is dat loopt voor dit gebied. Er is ook sprake van herinrichting met vervuilde grond wat van invloed kan zijn op de waterkwaliteit. Hoe wordt deze stapeling van vergunningaanvragen meegewogen?

Reactie gemeente:
Kortheidshalve wordt verwezen naar de reactie van de gemeente op zienswijze 1 onder het eerste punt.

Samenvatting zienswijze “hoogte zonnepanelen”:
Bij de voorlichting is aangegeven dat sprake zal zijn van een zuid-opstelling en dat er een hoogte wordt bereikt van 45 cm. Deze voorlichting blijkt onjuist. Op pagina 9 van de ruimtelijke onderbouwing is aangegeven dat een hoogte kan worden bereikt van 1 meter tot 2,5 meter boven de waterlijn. Op pagina 18 wordt vervolgens een hoogte van een meter genoemd en er is geen sprake van een zuid- opstelling maar van oost-west-opstelling.

Onduidelijk blijkt door deze informatie wat nu de daadwerkelijke hoogte gaat worden die wordt vergund. Direct daarmee samenhangend is het feit dat de belangen van cliënt niet afdoende worden afgewogen. Immers, een hoogte van 45 cm is zeer afwijkend van een hoogte van 2,5 meter en de gevolgen voor het uitzicht voor cliënt als omwonende zijn daardoor fors verschillend.

Reactie gemeente:
De uiteindelijke hoogte van de panelen is afhankelijk van het type drijver waarvoor gekozen wordt. Met twee systemen worden op dit moment testen gedaan, waarbij de hoogte van de panelen bij het lage drijversysteem inderdaad op ca 45 cm boven wateroppervlak komt te liggen. Bij inzet van het hoge en robuustere systeem komen de panelen op maximaal 1 meter boven het wateroppervlak. Aangezien er nog geen ervaring met een dergelijk grootschalig systeem op open water is opgedaan, is er een bandbreedte aangehouden waarbinnen beide systemen kunnen worden ingezet.
De aangehaalde hoogte van 2,5 m. geldt alleen voor enkele (drijvende) trafo's.
Overigens is de afstand tussen de locatie Havezatheweg 2 en de rand van het drijvend zonnepark meer dan 1200 meter groot. De gevolgen voor het uitzicht zijn ongeacht de keuze voor de definitieve drijver, gezien de grote afstand tot de woning, niet waarneembaar.

Samenvatting zienswijze "ruimtelijke inpasbaarheid":
Er wordt in de ruimtelijke onderbouwing wel beschreven dat sprake is van een open landschap en dat de realisatie geen wijziging met zich brengt maar dat open landschap wordt toch onderbroken door de aanblik op een groot veld vol zonnepanelen. Er is geen aandacht besteed aan de ruimtelijke inpasbaarheid.
Het is onbegrijpelijk dat er kennelijk afspraken zijn gemaakt voor de eindinrichting van de zandplas aan het einde van de zandwinning maar dat in de tussentijd gedurende 25 jaar zonder nadere aanpassingen het zicht volledig kan worden ingenomen door de zonnepanelen.

Reactie gemeente:
Op de pagina's 14-17 van de ruimtelijke onderbouwing (versie 20 feb.2019) wordt ingegaan op de doorwerking van het Uitvoeringsmodel Omgevingsvisie Overijssel. Hierin is opgenomen dat voor alle ruimtelijke ontwikkelingen in de Groene Omgeving (buitengebied) geldt dat een goede ruimtelijke inpassing verplicht is. Het houdt in dat bij het ontwerp en de realisatie van het beoogde plan de aanwijzingen uit de Catalogus Gebiedskenmerken worden opgevolgd.
Aan de hand van de gebiedskenmerken van de omgeving van de Bomhofsplas is voor de 4 relevante lagen (van natuurlijke laag tot en met laag van beleving) uitgewerkt hoe het plan zich hiertoe verhoudt.
Gemeente en provincie kunnen zich vinden in de volgende constateringen:
Het project heeft geen effect op het reliëf van de locatie. Het zonneveld wordt

- gerealiseerd op drijvende modules en is niet gevoelig voor hogere (grond)waterstanden;
- Het project heeft ook geen extra ruimtebeslag. De huidige gebruiksfunctie voor

zandwinning blijft gehandhaafd. Daarmee is volledig sprake van meervoudig ruimtegebruik;
- Bij het project is geen verlichting voorzien. Daarmee heeft het geen invloed op de beleving van donkerte. Het project is inpasbaar binnen de gebiedskenmerken voor deze locatie.

Daarnaast is in de ruimtelijke onderbouwing op blz 17-19 ook met het oog op goede ruimtelijke inpassing ingegaan op de 3 schaalniveaus uit de provinciale Kwaliteitsimpuls zonnevelden.
Op schaalniveau 1 (omringende landschap) is al ingegaan en is inpasbaarheid mogelijk. Als het gaat om de invloed van het plan op de directe omgeving (schaalniveau 2) constateert de gemeente dat het drijvende zonnepark wordt gerealiseerd op open water (20 ha zonnepark op een zandwinplas van nu 62 ha omvang en in de eindsituatie ruim 70 ha groot). De randen van het zonnepark blijven op minimaal 30 meter uit de oever en hiermee blijft het plan ruim binnen de contouren van de zandwinplas. De pontons met zonnepanelen komen in basis vrij op het water te liggen. Hiermee wordt aangesloten op de open ligging in het landschap van de zandwinplas.
De impact van het zonnepark zelf (schaalniveau 3) op de omgeving is beperkt, aangezien de panelen een beperkte hoogte hebben (max. 1,0 m) en lager liggen dan het omliggende maaiveldniveau. Mogelijk dat alleen de trafo's (max. 12) boven maaiveld zichtbaar zijn indien gekozen gaat worden voor inzet van het bovenwatertrafo station. GroenLeven doet nu veldtesten om zowel met de lage (verzonken) als de hoge variant ervaring op te doen.
De zorg dat "het zicht volledig kan worden ingenomen door de zonnepanelen" wordt niet gedeeld, temeer omdat betrokkene op ruim 1.200 meter afstand woont van de rand van het beoogde zonnepark op de zandwinplas.
Er is door de initiatiefnemers voldoende aandacht besteed aan ruimtelijke inpassing.

8. Leander Vasse en Zwannie Vasse-Visser, Vijfhoekweg zuid 2, 8035PP Zwolle

Samenvatting zienswijze punt 1:
De opstelling van de zonnepanelen, evenals de ligging van de vlakken en de hoogte van de panelen worden volstrekt niet duidelijk uit de ruimtelijke onderbouwing.
Ondanks alle onduidelijkheid over het zonnepark zijn ons een aantal zaken wel duidelijk: Met de komst van het zonnepark wordt het weidse veenweidelandschap van Haerst aangetast.

Reactie gemeente:
Kortheidshalve wordt verwezen naar de reactie van de gemeente op zienswijze 7, zowel het tweede als derde punt, waarin de gemeente ingaat op de hoogte en ligging + de ruimtelijke inpassing. De openheid van het landschap zal niet door dit plan worden aangetast.
De woning van betrokkenen ligt op ruim 100 meter van de rand van de zandwinplas (beoogde zonnepark ligt minimaal 30 meter uit de oever, dus de afstand zal minimaal 130 meter bedragen). Ondanks deze relatief korte afstand, is de zandwinplas vanuit de

woning/het perceel van betrokkene nauwelijks zichtbaar. Dit blijkt o.a. uit de hierna volgende foto's vanaf de straat/oprit naar woning en luchtfoto waaruit de hoge begroeiing om de woning heen zichtbaar wordt). Indien er vanwege het veronderstelde zicht op het zonnepark toch zorgen zijn, is de Dekker Groep samen met GroenLeven bereid om in overleg met de familie Vasse extra beplanting op het terrein van de zandwinning aan te brengen met de bedoeling zichtlijnen op het water weg te nemen. Dit zal in afstemming met de landschapsarchitect van Dekker Groep gedaan worden.

Bron: Geo informatieportaal gemeente Zwolle

Samenvatting zienswijze punt 2a:
Tijdens de eerste voorlichtingsbijeenkomst (29 mei) voor het zonnepark en de verondieping van de oevers van de Bomhofsplas is door de omwonenden gevraagd om plantenbakken te plaatsen rondom het zonnepark zodat de zonnepanelen aan het uitzicht worden onttrokken. Er werd proactief meegedacht door de omwonenden hoe het zonnepark goed ingepast zou kunnen worden in het landschap. Helaas werd dit op de voorlichtingsavond van 11 september weggewuifd.
We voelen ons als omwonenden niet serieus genomen en willen graag alsnog dat ons voorstel om drijvende plantenbakken rondom het zonnepark, met voldoende hoge begroeiing om de zonnepanelen aan het zicht te onttrekken, serieus behandeld wordt.

Reactie gemeente:
Kortheidshalve wordt verwezen naar de reactie van de gemeente op zienswijze 1 onder het punt “maak kwaliteit aan de randen” en het aanbod van GroenLeven in onze reactie op punt 1 uit deze zienswijze van de heer Vasse en mevrouw Vasse-Visser.

Samenvatting zienswijze punt 2b:
Tijdens de behandeling van het plan voor het zonnepark op de Bomhofsplas is meerdere malen door de Raad en wethouders benadrukt dat participatie voor de omwonenden van groot belang is. Omwonenden kregen van Groen Leven een speciale aanbieding in de bus.
De duur van de aanbieding valt gelijk met de periode dat zienswijzen ingediend kunnen worden. Participatie is wel een groot woord. Tevens is het niet kies om de periode van indienen zienswijzen en participatie gelijk te laten vallen.

Reactie gemeente:
Zie de reactie op zienswijze 2, punt 1. Er is ook in andere zienswijzen naar de korte termijn om te reageren op het aanbod vanuit GroenLeven verwezen. De gemeente heeft dit punt met GroenLeven overlegd en het aanbod zal nogmaals in het voorjaar van 2019 aan de omwonenden worden gedaan met voldoende reactietermijn.

Samenvatting zienswijze punt 3:
Op grond van artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 2 van de Wabo en artikel 4, onderdeel 11, van bijlage II van het Bor is een tijdelijke vergunning mogelijk voor de duur van maximaal tien jaar. Er wordt hier echter een omgevingsvergunning voor de duur van 25 jaar verleend. Dat is strijdig met bovengenoemde artikelen.
Bij het verlenen van deze tijdelijke omgevingsvergunning moet aannemelijk zijn dat het zonnepark na verloop van de termijn daadwerkelijk kan en zal worden beëindigd. Na beëindiging van de vergunning met het zonnepark zonder onomkeerbare gevolgen kunnen worden verwijderd. Mocht het in de toekomst tot vergunningverlening komen dan willen we bovenstaande aspecten terugzien in bindende voorschriften.

Reactie gemeente:
Op deze vergunning is artikel 2.12 eerste lid, aanhef en onderdeel a , onder 3° van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) van toepassing. Dit wordt ook wel een projectomgevingsvergunning genoemd. Dit is dus niet het zelfde als een reguliere tijdelijke omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 2 van de Wabo en artikel 4, onderdeel 11, van bijlage II van het Bor.
Het is mogelijk om een projectomgevingsvergunning te verlenen voor een bepaalde termijn. In dit geval voor 25 jaar.

Samenvatting zienswijze punt 4:
In de ruimtelijke onderbouwing is aangegeven aan dat een zonnepark geen landinrichtingsproject is. De rechtbank Noord- Nederland heeft een zonnepark wel als een landinrichtingsproject aangemerkt met daarbij behorend een m.e.r.-beoordelingsplicht. Daarnaast blijkt er wel een effect mogelijk op Natura 2000-soorten en daarmee op het Natura 2000-gebied Uiterwaarden Vecht en Zwarte Water. Uiteindelijk kan het daarom noodzakelijk zijn om een MER uit te voeren.

Reactie gemeente:
Wat betreft de verwijzing naar een uitspraak van de rechtbank Noord-Nederland in relatie tot de vraag of een drijvend zonnepark wel of geen landinrichtingsproject is: de uitspraak heeft betrekking op een zonnepark initiatief op land van 117 ha. groot. In omvang en landschappelijke impact dus een sterk afwijkende situatie.
De rechtbank heeft aangegeven het plan wel als een landinrichtingsproject te zien, maar tevens aangegeven dat er geen m.e.r. beoordeling hoeft te worden uitgevoerd, omdat het plan onder de drempelwaarde van kolom 2 blijft. De rechtbank geeft aan dat toch, onverplicht een vormvrije mer beoordeling heeft plaatsgevonden
Deze uitspraak is van 21 maart 2017. Hierna is de wetgeving op dit punt aangepast: Sinds 1 juli 2017 is het altijd verplicht een vormvrije m.e.r. beoordeling te doen voor activiteiten die onder de 1e kolom van bijlage bij het besluit m.e.r. vallen. Dat wat in de zaak bij de rechtbank dus is gedaan, maar wat toen nog onverplicht was, is nu ook gedaan.
Met het oog op deze wetswijziging hebben GroenLeven en Dekker Groep een aanmeldnotitie vormvrije m.e.r.-beoordeling opgesteld. Hieruit blijkt dat er geen belangrijke nadelige milieugevolgen optreden als gevolg van de realisatie van dit zonnepark. De milieueffecten van het drijvende zonnepark op de omgeving zijn gering te noemen. Vanwege het ontbreken van belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu kan geconcludeerd worden dat het opstellen van een m.e.r. niet nodig is. Dit heeft geen extra waarde ten opzichte van de informatie/conclusies voortkomende uit de reeds gedane onderzoeken (o.a. flora en fauna).

Samenvatting zienswijze punt 5:
In de debatronde van 17 september is stellig aangegeven dat het zonnepark en de verondieping van de oevers van de Bomhofsplas los van elkaar staan.
In de Ruimtelijke onderbouwing ten behoeve van Drijvend zonnepark Bomhofsplas wordt echter beschreven welke aanvullende kwaliteitsprestaties worden geleverd. En

ineens wordt toch de link gelegd met het plan van de Dekkergroep (exploitant van de zandwinning Bomhofsplas) en het plan om de oevers van de Bomhofsplas te verondiepen met klasse B grond.
Is het een bewuste keuze van om voorbij te gaan aan het uitgangspunt, zoals dat in de raadsvergadering is aangegeven, dat beide plannen los van elkaar staan?

Reactie gemeente:
Kortheidshave wordt verwezen naar de reactie van de gemeente op zienswijze 1 onder het eerste punt.

Samenvatting zienswijze punt 6:
De natuurtoets is uitgevoerd op basis van onvolledige informatie. De conclusies in het rapport zijn onjuist.
- In de eerste plaats is het gedeelte van de Bomhofsplas wat daadwerkelijk rustig genoeg is als slaapplaats voor de vogels onvoldoende in beeld gebracht en tevens is niet duidelijk wat dit betekent voor de vogelsoorten die daar nu voorkomen.
- In de tweede plaats zijn negatieve effecten op instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht zijn niet uitgesloten. Een Passende Beoordeling of vergunningsaanvraag in het kader van de Wnb Hoofdstuk 2 is noodzakelijk.
- In de derde plaats In zowel de aanmeldnotitie als de natuurtoets van RHDHV is geen gebruik gemaakt van voor de hand liggende beschikbare informatie.
- In de vierde plaats ontbreekt de wetenschappelijke onderbouwing, dat aantasting van de natuurwaarden van het naastgelegen Natura2000-gebied Uiterwaarden Vecht en Zwartewater niet aan de orde is, in de vergunning. Er is niet aangetoond dat er geen extra stikstofdepositie zal plaatsvinden. De Bomhofsplas heeft impact op de omgeving, zowel positief als negatief. In de huidige situatie zijn significant negatieve effecten op naastgelegen Natura2000-gebied al niet uit te sluiten. Als inwoners van de gemeente Zwolle verwachten wij dat de gemeente Zwolle zeer zorgvuldig omgaat met een introductie van nieuwe significant negatieve effecten. Zorgvuldigheid en wetenschappelijke onderbouwing ontbreekt in de natuurtoets.

Reactie gemeente:
- Er is aannemelijk gemaakt dat zogenaamde externe werking op niet-broedvogels van het nabijgelegen Natura 2000-gebied niet aan de orde is. Er is bovendien een correcte Aerius-berekening toegevoegd. Daarmee is voldoende aangetoond dat negatieve effecten op instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied zijn uitgesloten.
- Eer is aandacht besteed aan het voorkomen van de otter in het gebied;
- De handelwijze rond eventuele broedvogels is verduidelijkt.
De provincie onderschrijft desgevraagd dat er géén strijdigheden zijn met de bescherming van Natura 2000-gebieden of beschermde soorten. Hierdoor is er volgens de provincie geen aanleiding voor het aanvragen van een verklaring van geen bedenkingen (VVGB op grond van de Wet natuurbescherming).

Conclusie
De ingediende zienswijze(n) geven naar ons oordeel geen aanleiding tot het alsnog afzien van het verlenen van medewerking aan de benodigde afwijking van het bestemmingsplan en het verlenen van de omgevingsvergunning
Vergunningverlening leidt niet tot dusdanige nadelige gevolgen dat de belangen van reclamant zwaarder moeten wegen dan het belang van aanvrager. Het belang van reclamant zal niet onevenredig getroffen worden indien de vergunning wordt verleend.

AERIUS CALCULATOR

Dit document bevat resultaten van een stikstofdepositieberekening met AERIUS Calculator. U dient dit document te gebruiken ter onderbouwing van een vergunningaanvraag in het kader van de Wet natuurbescherming.

De resultaten geven de stikstofeffecten van deze activiteit weer voor Natura 2000-gebieden. AERIUS Calculator maakt enkel voor de PAS-gebieden inzichtelijk welke stikstofgevoelige habitattypen er voor komen en op welke hiervan een effect is. Op basis hiervan is aangegeven voor hoeveel hectares ontwikkelingsruimte benodigd is.

De berekening op basis van stikstofemissies gaat uit van de componenten ammoniak (NH3) en stikstofoxide (NOx), of één van beide. Hiermee is de depositie van de activiteit berekend en uitgewerkt.

Wilt u verder rekenen of gegevens wijzigen? Importeer de pdf dan in de Calculator.

Berekening Situatie 1

- Kenmerken
- Samenvatting emissies
- Depositieresultaten
- Gedetailleerde emissiegegevens

Verdere toelichting over deze PDF kunt u vinden in een bijbehorende leeswijzer. Deze leeswijzer en overige documentatie is te raadplegen via: www.aerius.nl en pas.natura2000.nl.

AERIUS CALCULATOR

Contact

Rechtspersoon	Inrichtingslocatie
GroenLeven	Bomhofsweg 5, 8035PJ Zwolle

Activiteit

Omschrijving	AERIUS kenmerk
Zonnepark Bomhofsplas te Zwolle	RvFQouk8oGnL

Datum berekening	Rekenjaar	Rekeninstellingen
23 juli 2018, 10:37	2019	Berekend voor Wnb.

Tijdelijk project, startjaar	Duur in jaren
2019	1

Totale emissie

	Situatie 1
NOx	262,13 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Resultaten

Hectare met hoogste bijdrage (mol/ha/j)

Natuurgebied	Bijdrage
-	-

Toelichting

Aanlegfase zonnepark:
- Transportbewegingen
- Mobiele werktuigen (land en water)

Locatie
Situatie 1

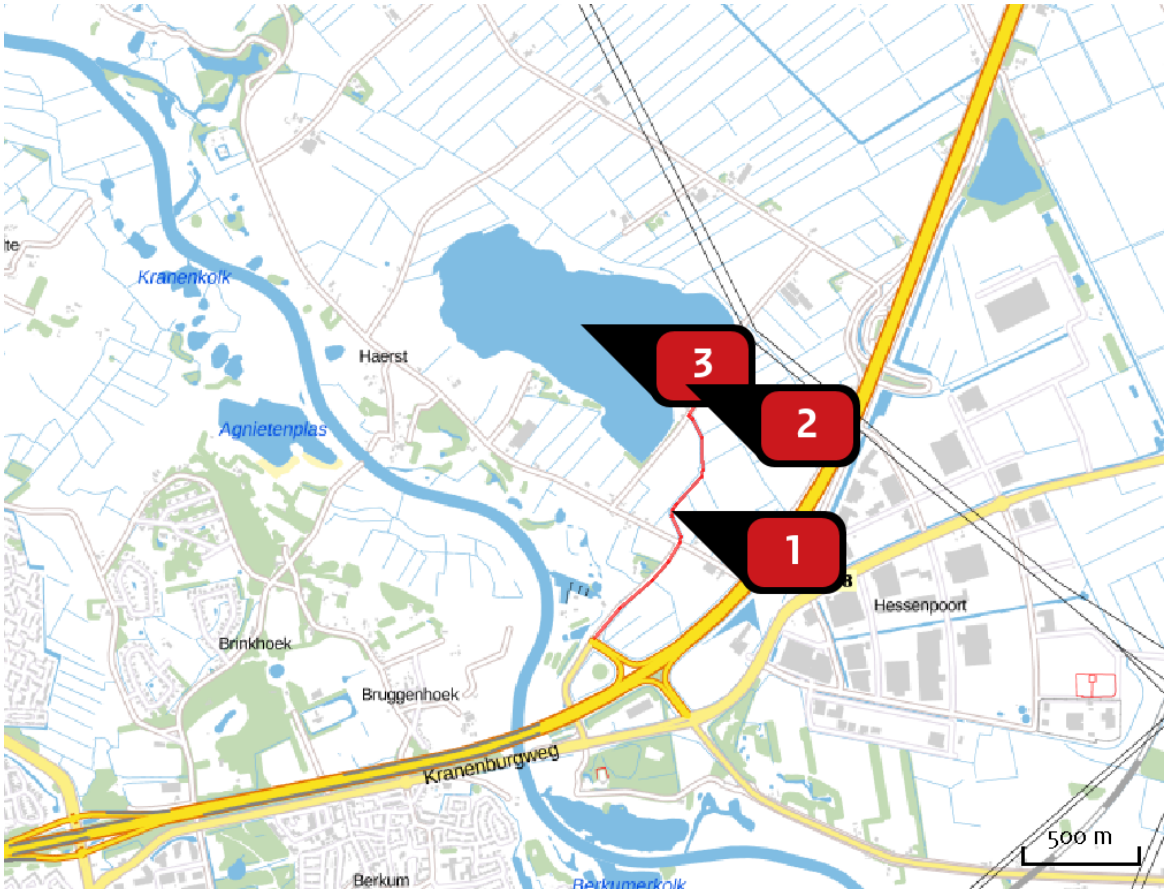

Emissie
Situatie 1

Bron Sector		Emissie NH3	Emissie NOx
1	Transport - aanvoer materiaal Wegverkeer | Buitenwegen	< 1 kg/j	43,02 kg/j
2	Mobiele werktuigen - land Mobiele werktuigen | Bouw en Industrie	-	140,54 kg/j
3	Mobiele werktuigen - water Mobiele werktuigen | Bouw en Industrie	-	78,57 kg/j

Emissie (per bron)

Situatie 1

Naam	Transport - aanvoer materiaal
Locatie (X,Y)	207037, 505896
NOx	43,02 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen (/dag)	Stof	Emissie
Euroklasse	Vrachtauto diesel > 20 ton GVW - Euro 5	15,0	NOx	43,02 kg/j
			NH3	< 1 kg/j

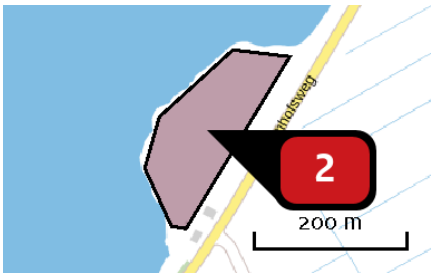

Naam	Mobiele werktuigen - land
Locatie (X,Y)	207095, 506442
NOx	140,54 kg/j

Voertuig	Omschrijving	Brandstof verbruik (l/j)	Uitstoot hoogte (m)	Spreiding (m)	Warmte inhoud (MW)	Stof	Emissie
STAGE III B, 75 – 130 kW, bouwjaar 2012/01, Cat. M	mobiele bouwkraan	6.400				NOx	69,57 kg/j
STAGE III B, 130 – 560 kW, bouwjaar 2011/01, Cat. L	Graafmachine	6.400				NOx	70,96 kg/j

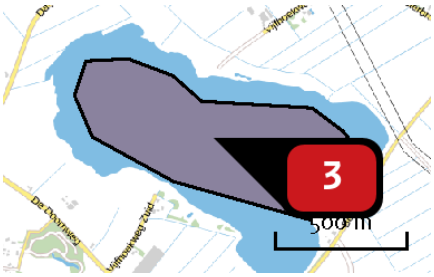

Naam: Mobiele werktuigen - water

Locatie (X,Y): 206644, 506698

NOx: 78,57 kg/j

Voertuig	Omschrijving	Brandstof verbruik (l/j)	Uitstoot hoogte (m)	Spreiding (m)	Warmte inhoud (MW)	Stof	Emissie
STAGE III B, 56 – 75 kW, bouwjaar 2012/01, Cat. N	motorboten (2 stuks)	6.400				NOx	78,57 kg/j

Disclaimer

Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden verleend. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekening is tot stand gekomen op basis van:

AERIUS	versie 2016L_20171215_64190d2d2b
Database	versie 2016L_20170828_c3f058f00f

Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:
https://www.aerius.nl/nl/factsheets/uitleg

Ruimtelijke onderbouwing

ten behoeve van Drijvend zonnepark Bomhofsplas in de gemeente Zwolle

Versie definitief
Datum 5 maart 2019

GroenLeven
zonne-energie

Inhoudsopgave

1. Inleiding ... 3
   1.1. Aanleiding ... 3
   1.2. Locatie ... 3
   1.3. Nut en noodzaak ... 3
   1.4. Planologische regeling ... 4
   1.5. Afwijken van het bestemmingsplan ... 5
   1.6. Leeswijzer ... 5
2. Gebieds- en projectbeschrijving ... 6
   2.1. Het plangebied ... 6
   2.2. Projectbeschrijving ... 7
3. Beleidskader ... 11
   3.1. Rijksbeleid ... 11
   3.2. Provinciaal beleid ... 12
   3.3. Gemeentelijk beleid ... 19
4. Omgevingsaspecten ... 24
   4.1. Milieuzonering ... 24
   4.2. Reflectie en duisternis ... 24
   4.3. Geluid ... 24
   4.4. Water ... 24
   4.5. Bodem ... 25
   4.6. Archeologie en Cultuurhistorie ... 25
   4.7. Ecologie ... 26
   4.8. Externe veiligheid ... 28
   4.9. Luchtkwaliteit ... 28
   4.10. Kabels en leidingen ... 28
   4.11. Milieueffectrapportage ... 29
5. Procedure en uitvoerbaarheid ... 30
   5.1. Procedure ... 30
   5.2. Participatie ... 30
   5.3. Economische uitvoerbaarheid ... 30
6. Conclusies ... 31

Bijlage 1: Communicatieplan ... 32
Bijlage 2: Inrichtingstekening ... 33
Bijlage 3: Natuurtoets ... 34

1. Inleiding

1.1. Aanleiding

Dekker Grondstoffen en GroenLeven zijn voornemens om een drijvend zonnepark op de zandwinplas, gelegen aan de Bomhofsweg 5 te Zwolle, te realiseren. De opgewekte elektriciteit is onder meer bedoeld voor eigen gebruik op de locatie. Het project draagt bij aan de ambitie van Dekker Grondstoffen om haar CO_2-uitstoot te reduceren en de overige elektriciteit zal worden geleverd aan het elektriciteitsnet.

Het drijvende zonnepark zal bestaan uit meerdere modules, die als legostenen gekoppeld kunnen worden tot een park van maximaal 20 hectare. Een drijvend zonnepark van deze omvang is uniek, aangezien het grootste drijvende zonnepark in Europa momenteel een oppervlak heeft van 1,6 hectare. Er zijn op dit moment geen kant en klare systemen op de markt waarmee een zonnepark van een dergelijke omvang op deze locatie gerealiseerd kan worden. Om deze reden is in deze ruimtelijk onderbouwing niet uitgegaan van één systeem, maar is uitgegaan van kaders waarbinnen het ontwerp gerealiseerd dient te worden, zodat flexibiliteit ontstaat in het toe te passen systeem.

1.2. Locatie

De Bomhofsplas ligt ten noordoosten van Zwolle. Het adres is: Bomhofsweg 5. De oppervlakte van de zandwinplas bedraagt circa 62 hectare. Het gaat om de kadastrale percelen: gemeentecode ZLK00, sectie W, percelen: 68, 82, 83, 95, 254, 255, 308, 309, 316, 468, 471,474, 475, 477, 480 t/m 485.

De locatie is nog steeds in gebruik voor de zandwinning en wordt nog aanmerkelijk uitgebreid. De zandwinplas heeft geen nevenfuncties (zoals recreatiewater).

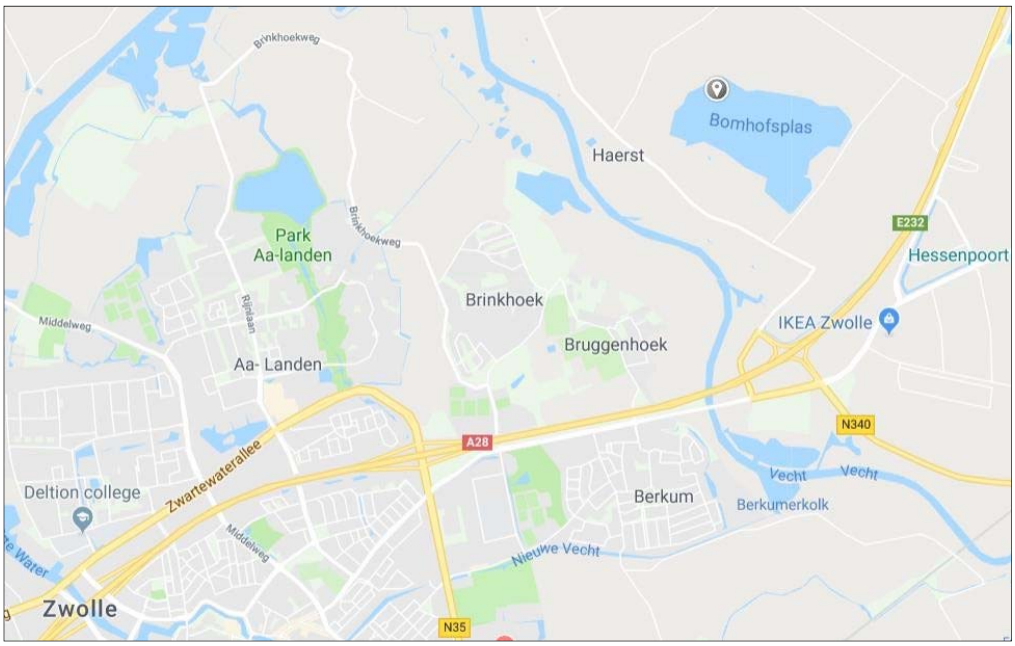

Figuur 1. Overzichtskaart ligging zandwinning (bron: Google Maps).

1.3. Nut en noodzaak

De uitstoot van broeikasgassen als gevolg van de energiebehoefte kan worden beperkt door energiebesparing en door grootschalige inzet van duurzame energiebronnen. Een dergelijke omschakeling in de Nederlandse elektriciteitsvoorziening betekent een forse inspanning. Nederland heeft voor wat betreft de doelstelling op het gebied van duurzame energie aansluiting gezocht bij de taakstelling die in Europees verband is geformuleerd. Deze EU-taakstelling voor duurzame energie bedraagt voor Nederland 14% van het energiegebruik in 2020.

De Nederlandse regering heeft met het Nationaal Energieakkoord die Europese taakstelling voor Nederland verhoogd naar 16% in het jaar 2023. In 2023 moet dus 16% van het totale jaarlijkse energieverbruik afkomstig zijn uit duurzame energiebronnen. Voor de overheid is zonne-energie, naast andere vormen van duurzame energie, een van de bronnen van duurzame energie die benut moet worden om aan die doelstelling te kunnen voldoen.

1.4. Planologische regeling

Het zonnepark is geprojecteerd op gronden die behoren tot het bestemmingsplan Buitengebied – Haerst, Tolhuislanden (vastgesteld op 27 november 2012). Het plangebied is hierin bestemd als 'Bedrijf – Zandwingebied'. De aanleg van een drijvend zonnepark is niet in overeenstemming met deze bestemming. Naast de enkelbestemming gelden eveneens een dubbelbestemming 'Waarde – Landschap openheid' en een gebiedsaanduiding "luchtvaart-verkeerzone". Op het projectgebied is ook het bestemmingsplan Buitengebied – Haerst, Tolhuislanden, Herziening 1 (zoals vastgesteld op 02 maart 2015) van toepassing. Deze correctieve herziening betreft de aanpassing van een aantal regels van het bestemmingsplan Buitengebied - Haerst, Tolshuislanden. De herziening leidt slechts tot ondergeschikte wijzigingen van het planologisch regime ter plaatse van het projectgebied.

Figuur 2. Fragment bestemmingsplan Buitengebied, parapluherziening externe veiligheid en overige milieucontouren.

Binnen de regels die gelden op grond van het huidige bestemmingsplan is het niet mogelijk een zonnepark op te richten. Er zal dus van het vigerende bestemmingsplan moeten worden afgeweken.

De realisatie van een drijvend zonnepark is goed verenigbaar met de bestaande zandwinning en eventuele toekomstige ontwikkelingen. De plannen voor de verondieping van de zandwinplas staan echter volledig los van de ontwikkeling van een drijvend zonnepark. Voor beide aspecten worden afzonderlijke procedures doorlopen.

1.5. Afwijken van het bestemmingsplan

De gemeente is voornemens om met toepassing van artikel 2.12 lid 1, sub a onder 3 van de Wabo medewerking te verlenen aan de aanvraag voor een omgevingsvergunning ten behoeve van de realisatie van een drijvend zonnepark ter plaatse van de zandwinning. De omgevingsvergunning wordt aangevraagd voor een periode van 25 jaar.

In artikel 2.12, lid 1, onder a, sub 3 van de Wabo is bepaald dat voor het gebruiken van gronden of bouwwerken in strijd met een bestemmingsplan een omgevingsvergunning kan worden verleend, indien de activiteit niet in strijd is met een goede ruimtelijke ordening en de motivering van het besluit een goede ruimtelijke onderbouwing bevat.

Deze ruimtelijke onderbouwing geeft inzicht in de aard en omvang van het plan, de wijze waarop het ruimtelijk is vormgegeven en de effecten van het plan op de omgeving.

Naast de onderhavige procedure voor het handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening wordt voor de aanleg van het zonnepark ook een omgevingsvergunning aangevraagd voor het onderdeel ‘bouwen’, ‘milieu’ en ‘werk-werkzaamheden’. Conform artikel 2.7 van de Wabo zal voor het handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening een afzonderlijke omgevingsvergunning worden aangevraagd. Dit betekent dat deze omgevingsvergunning eerst wordt aangevraagd en op een later moment een omgevingsvergunning wordt gevraagd voor de overige onderdelen.

1.6. Leeswijzer

Het volgende hoofdstuk geeft de beschrijving van de bestaande situatie en het project weer. Het derde hoofdstuk gaat in op het van toepassing zijnde beleidskader. Hoofdstuk vier behandelt de omgevingsaspecten. Hoofdstuk vijf gaat in op de procedurele aspecten en de economische uitvoerbaarheid. Het zesde en laatste hoofdstuk geeft de conclusies van de onderbouwing weer.

2. Gebieds- en projectbeschrijving

2.1. Het plangebied

Het zandwinningsgebied ligt ten noordwesten van Zwolle in de gemeente Zwolle. Het adres is: Bomhofsweg 5 te Zwolle. Ter plaatse wordt al een aantal jaren zand en grind gewonnen, in een grote waterplas. De oppervlakte van de zandwinplas bedraagt circa 62 hectare. De locatie is nog steeds in gebruik voor de zandwinning en wordt nog aanmerkelijk uitgebreid. De zandwinplas heeft geen nevenfuncties (zoals recreatiewater).

Figuur 3. Luchtfoto zandwinning.

Naast de zandwinning vindt verwerking van het zand plaats. Deze grenst aan de Bomhofsweg (zie de onderstaande afbeelding).

Figuur 4. Aanzicht verwerking zand.

2.2. Projectbeschrijving

De omgevingsvergunning heeft betrekking op de realisatie van een drijvend zonnepark, bestaande uit meerdere drijvende modules en een middenspanninginkoopstation op de wal. De modules kunnen als legostenen gekoppeld worden en worden aan rand van de plas, of aan de bodem verankerd, net als de reeds aanwezige zandzuiger.

Het drijvende zonnepark heeft een omvang van maximaal 20 hectare. Een drijvend zonnepark van deze omvang is uniek, aangezien het grootste drijvende zonnepark in Europa momenteel een oppervlak heeft van 1,6 hectare. Er zijn op dit moment geen kant en klare systemen op de markt waarmee een zonnepark van een dergelijke omvang op deze locatie gerealiseerd kan worden. Om deze reden is in deze ruimtelijk onderbouwing niet uitgegaan van één systeem, maar is uitgegaan van kaders waarbinnen het ontwerp gerealiseerd dient te worden, zodat flexibiliteit ontstaat in het toe te passen systeem.

Een enkele module heeft een omvang van maximaal 135 m x 135 m (1,75 ha) en een opgesteld vermogen van circa 2,0 tot 2,5 MW. De omvang is afgestemd op het vermogen van een transformator die centraal is geplaatst. Het totale vermogen per eiland is afhankelijk van de hellingshoek van de zonnepanelen en daarmee van de tussenruimte door schaduw. Het wordt eveneens bepaald door het vermogen van de centrale transformator die in een aantal vermogensklassen voorkomen. Naast 2,5 MW zijn transformatoren van 1,6 MW en 1,0 MW gangbaar. Het zonnepark zal bestaan uit maximaal 12 modules met een gezamenlijk opgesteld vermogen van maximaal 26 MW.

In de luchtfoto hieronder is de contour weergegeven waarbinnen het drijvend zonnepark komt te liggen. Deze contour is ook weergegeven op de inrichtingstekening in bijlage 2. De omvang van de zandwinplas neemt momenteel nog toe door de actieve zandwinning in het westelijk deel van de zandwinplas. De toekomstige omvang waarvoor de benodigde vergunningen zijn verleend kan worden afgeleid uit de tekening hieronder.

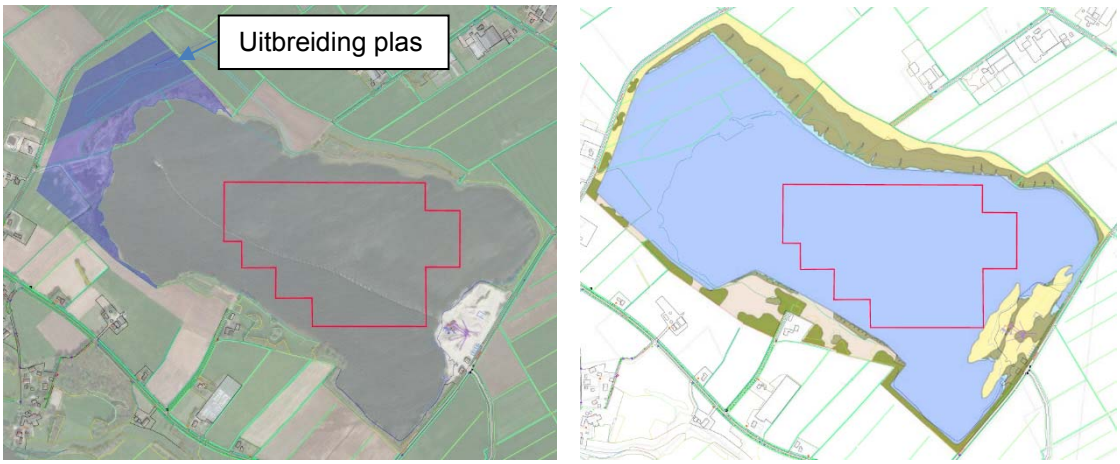

Figuur 5. Inrichting zonnepark (maximale omvang) en toekomstige omvang plas

De hoogte van een module inclusief zonnepanelen bedraagt vanaf het water tussen 0,45 en 1,0 m. De hoogte van het systeem is afhankelijk van de uiteindelijke gekozen drijver. 80% van een zonneponton kan effectief gebruikt worden voor het opwekken van zonne-energie. De panelen worden in basis opgesteld in een zuidopstelling met een hellingshoek van 10º tot 15º. Zie onderstaande impressies. Tevens is een impressie van een oost-westopstelling gegeven. De panelen zijn ontwikkeld om langdurig boven open water te kunnen functioneren.

Figuur 6. Impressie zonnepanelen op drijvers (lage variant).

Figuur 7. Impressie zonnepanelen op drijvers (hoge variant).

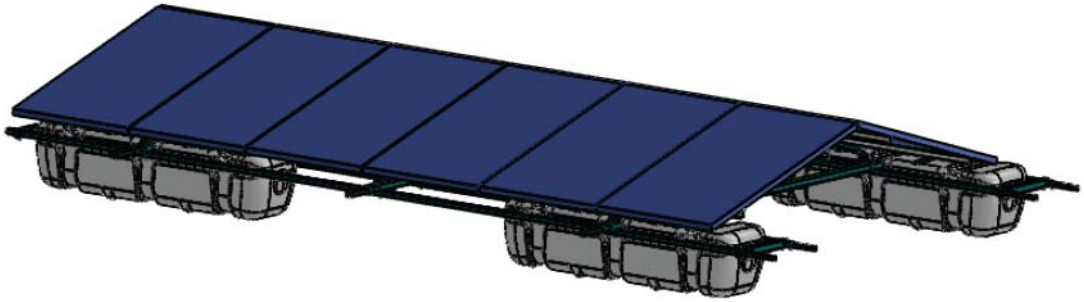

Figuur 8. Impressie zonneponton met oost-westopstelling.

Centraal in de module worden de transformator en omvormers geplaatst. Dit kan in een betonnen bak met een oppervlakte van 3,5 bij 10 m. Tevens is het mogelijk om ook het trafostation bovenwater te plaatsen. De hoogte boven de waterlijn is afhankelijk van het gekozen systeem en varieert van 1 tot maximaal 2,5 meter boven de waterlijn. In alle gevallen wordt een blauw/grijze kleurstelling gehanteerd die niet opvalt in het open water.

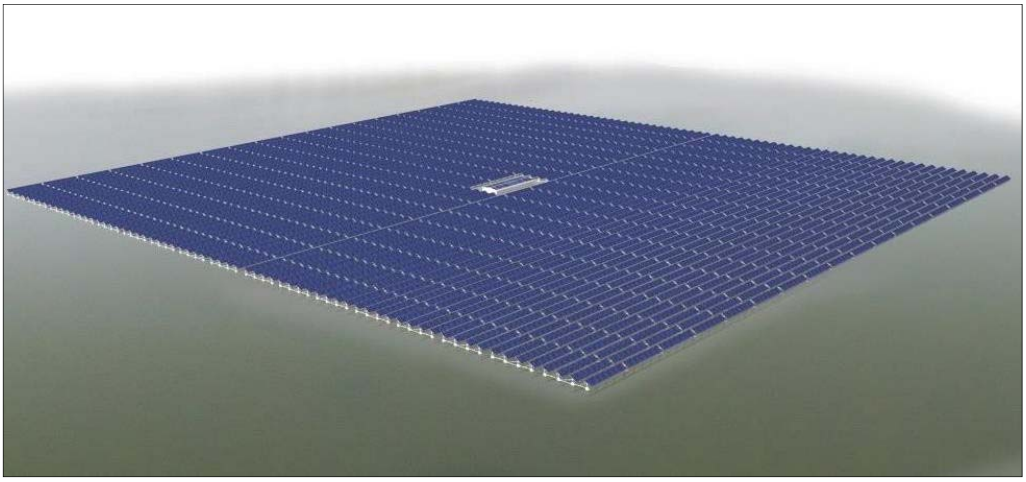

Figuur 9. Visualisatie module met betonnen bak.

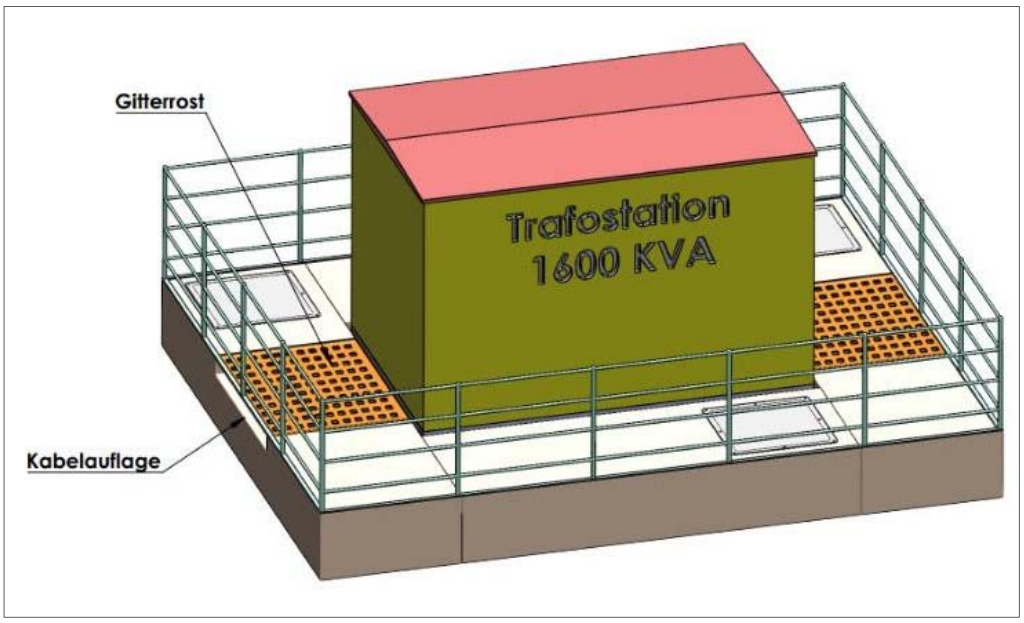

Figuur 10. Schematische weergave trafostation bovenwater (kleurstelling wordt blauw/grijs).

De totale capaciteit van de locatie Dekker is vastgesteld op 26 MWp. Dit is voldoende om ruim 6.000 huishoudens van stroom te voorzien en is een alternatief voor 5 à 6 windmolens, afhankelijk van het type en de locatie waar deze worden geplaatst. Hiermee wordt de jaarlijkse CO_2-uitstoot met 1,3 miljoen kilogram verminderd.

De uitwerking van de locatie is gevisualiseerd. In de navolgende afbeelding is het zicht vanaf de oever ter plaatse van Vijfhoekweg weergegeven.

Figuur 11. Visualisatie van het zonnepark (zicht vanaf de oever ter plaatse van Vijfhoekweg Zuid, variant 80 cm panelen (i.p.v. 1m) en verzonken transformator).

Nabij de Bomhofsweg wordt een middenspanninginkoopstation van de netwerkbeheerder geplaatst. Dit wordt gedaan op het terrein waar het zand wordt verwerkt. Ruimtelijk heeft het inkoopstation de uitstraling van een grote trafo (circa 2,5 m hoog). De netwerkaansluiting geeft de mogelijkheid om de werkprocessen van de zandwinning te elektrificeren.

3. Beleidskader

3.1. Rijksbeleid

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

De rol van de rijksoverheid in het ruimtelijke beleid voor nationale elektriciteitsvoorziening is gelegen in het zorgen voor voldoende ruimte voor een adequate infrastructuur. Energiezekerheid is een belangrijk economisch goed. De verdere integratie van de Europese energiemarkt maakt dat er een steeds groter beroep op internationale verbindingen wordt gedaan en hoogspanningsverbindingen mogelijk om uitbreiding vragen. Het Rijk wijst daarbij de tracés van hoogspanningsverbindingen (vanaf 220 kV) en locaties voor de opwekking van elektriciteit (vanaf 500 MW) aan en zorgt voor de inpassing hiervan. Het project valt hier niet onder, aangezien circa 26 MWp zal worden opgewekt.

In de Structuurvisie wordt aangegeven dat het aandeel van duurzame energiebronnen als wind, zon, biomassa en bodemenergie in de totale energievoorziening omhoog moet. De ambitie is dat Nederland in 2040 een robuust internationaal energienetwerk kent en dat de energietransitie ver gevorderd is.

Het is primair de taak van provincies en gemeenten om voldoende ruimte te bieden voor duurzame energievoorziening (zoals zonne-energie en biomassa). Het ruimtelijk rijksbeleid voor (duurzame) energie beperkt zich daarom enkel tot grootschalige windenergie op land en op zee, gelet op de grote invloed op de omgeving en de omvang van deze opgave. Voor andere energiefuncties is geen nationaal ruimtelijk beleid nodig, naast het faciliteren van ontwikkelingen door het aanpassen van wet- en regelgeving en het delen en ontwikkelen van kennis.

Voorliggend plan moet ruimte gaan bieden aan een drijvend zonnepark. Het project levert daarmee een bijdrage aan de doelstelling van het rijksbeleid.

Besluit algemene regels ruimtelijke ordening

De borging van de uitspraken uit de SVIR heeft in juridische zin plaatsgevonden in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). In het Barro zijn de verschillende nationale belangen vastgelegd die doorwerking moeten krijgen bij lagere overheden. Het gaat om de volgende nationale belangen: rijksvaarwegen, project Mainportontwikkeling Rotterdam, kustfundament, grote rivieren, Waddenzee en waddengebied, defensie, Ecologische Hoofdstructuur, erfgoederen van universele waarden, hoofdwegen en hoofdspoorwegen, elektriciteitsvoorziening, buisleidingen van nationaal belang voor vervoer van gevaarlijke stoffen, primaire waterkeringen buiten het kustfundament en het IJsselmeergebied.

Het onderhavige project heeft geen betrekking op de voornoemde rijksbelangen. Het project is in overeenstemming met het rijksbeleid, zoals opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte en het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening.

Ladder voor duurzame verstedelijking

In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte is de ladder voor duurzame verstedelijking geïntroduceerd. Deze ladder is per 1 oktober 2012 als motiveringseis in het Besluit ruimtelijke ordening opgenomen. Daarin staat dat pas als herstructurering of transformatie van bestaand stedelijk gebied onvoldoende ruimte biedt om aan de ruimtevraag van het plan te voldoen, er sprake kan zijn van een nieuwe stedelijke ontwikkeling. Het begrip “stedelijke

ontwikkeling” is daarbij als volgt gedefinieerd: “ruimtelijke ontwikkeling van een bedrijventerrein of zeehaventerrein, of van kantoren, detailhandel, woningbouwlocaties of andere stedelijke voorzieningen.”

Afweging
Een zonnepark betreft geen stedelijke functie in de zin van de ladder voor duurzame verstedelijking, zoals hiervoor genoemd. De uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 18 februari 2015 (201400570/1/R6) bevestigt dat functies die niet onder begripsbepaling zijn genoemd en ook niet in de handreiking zijn genoemd, niet als verstedelijking worden aangemerkt. Daarbij merkt de Afdeling op dat de strekking van de regeling gericht is op het tegengaan van leegstand. Het zonnepark leidt niet tot leegstand elders. De ladder voor duurzame verstedelijking is op dit project niet van toepassing.

Energieakkoord voor duurzame groei
In het energieakkoord is de basis gelegd voor een breed gedragen, robuust en toekomstbestendig energie- en klimaatbeleid. Het energieakkoord biedt een perspectief met afspraken voor de korte en middellange termijn. Hiervoor zijn de volgende hoofddoelen geformuleerd:

- een besparing van energieverbruik met gemiddeld 1,5%;
- 100 PJ energiebesparing in 2020;
- een toename van het aandeel duurzame energie naar 14% van het totale jaarverbruik in Nederland in 2020 met een doorgroei naar 16% in 2023;
- het creëren van ten minste 15.000 voltijdsbanen binnen de duurzame energiesector.

Deze doelen zijn uitgewerkt in verschillende pijlers. Voor de ontwikkeling van het zonnepark zijn vooral pijler 2 'Opschalen hernieuwbare energieopwekking' en pijler 3 'Stimuleren van decentrale duurzame energie (DDE)' van belang. In het energieakkoord wordt uitgegaan van een opwekking van 186 PJ energie uit hernieuwbare energiebronnen. Om te komen tot deze energieopwekking zijn verschillende vormen van energieopwekking nodig: wind, biomassa en zon. Momenteel bedraagt het aandeel zonne-energie minder dan 1% van de totale energievraag.
Het onderhavige project levert daarom een belangrijke bijdrage aan de doelstelling van het Rijk om te komen tot een aandeel van 16% van duurzaam opgewekte energie in het totale Nederlandse energieverbruik in 2023.

3.2. Provinciaal beleid

Omgevingsvisie/-verordening
De 'Omgevingsvisie Overijssel 2017. Beken kleur' is op 12 april 2017 vastgesteld door Provinciale Staten en is vanaf 1 mei van kracht. Deze visie gaat over hoe de provincie de leefomgeving wil inrichten en ontwikkelen. De Omgevingsverordening Overijssel 2017 is een vertaling van de Omgevingsvisie in bindende regels voor derden.

Van de omgevingsverordening is voor dit project artikel 2.1.8 Kwaliteitsimpuls zonnevelden het meest relevant. In de tekst hierna wordt de toelichting op dit artikel integraal weergegeven:

“Installaties voor de opwekking van zonne-energie zijn onmisbaar om de provinciale doelstelling voor de opwekking van hernieuwbare energie te halen. Uit een oogpunt van zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik willen wij zonnepanelen en andere vormen van opwekking van zonne-energie zoveel mogelijk combineren met andere functies, bij voorkeur met bebouwing. Daarom is de eerste trede van onze zonneladder dat zonnepanelen in principe geplaatst worden op gronden die bebouwd zijn (dus op daken) of bebouwd kunnen worden (zoals braakliggende bedrijventerreinen).

Nu is al te voorzien dat daarmee op korte termijn – gelet op technische en fiscale beperkingen – slechts in een deel van de opgave ten aanzien van de provinciale doelstelling voor de opwekking van hernieuwbare energie kan worden voorzien. Daarom bieden wij de mogelijkheid om, als uitzondering op de principes van zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik, in de Groene Omgeving tijdelijke zelfstandige opstellingen van zonnepanelen te realiseren. Het gaat

daarbij om opstellingen van zonnepanelen voor een periode van niet meer dan 25 jaar op een wijze die omkeerbaar is en waarbij de oorspronkelijke bestemming gehandhaafd blijft.

Gelet op de impact die (ook tijdelijke) veldopstellingen van zonnepanelen kunnen hebben op hun omgeving, zal niet alleen de maatschappelijke meerwaarde van het initiatief moeten worden aangetoond, maar zal er ook compensatie moeten plaatsvinden door extra te investeren in de ruimtelijke kwaliteit in de omgeving.

Meerwaarde kan worden aangetoond vanuit de volgende criteria:

a. De mate waarin sprake is van meervoudig ruimtegebruik (combinaties met andere functies)
b. Maatregelen die getroffen worden om de impact te beperken en/of te compenseren
c. De mate waarin wordt aangesloten op de karakteristieken van het gebied (gebiedseigen/gebiedsvreemd)
d. Bijdrage aan maatschappelijke doelen (in ieder geval aan de provinciale doelen ten aanzien van duurzaamheid, maar ook aan draagvlak in de omgeving, bijdrage aan maatschappelijke cohesie, (financiële) bijdragen aan maatschappelijke opgaven, enz.)

Niet in alle gevallen zal de meerwaarde op alle genoemde criteria in gelijke mate te bereiken zijn. Het hangt immers van het geval en de locatie af waar de kansen en opgaven te vinden zijn om maatschappelijke meerwaarde te bereiken. De gemeente zal in de toelichting op een ruimtelijk plan moeten onderbouwen dat er sprake is van maatschappelijke meerwaarde die de impact van een zelfstandige opstelling in de Groene Omgeving rechtvaardigt.

In de provinciale omgevingsverordening is opgenomen op welke manier ruimtelijke ontwikkelingen uitgevoerd en ingepast mogen worden. Hiervoor zijn kwaliteitsimpulsen opgesteld. Zo behandelt de Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving (KGO), zoals die is opgenomen in artikel 2.1.6 van de Omgevingsverordening, de inpassing van ruimtelijke projecten in het buitengebied, om daarmee ontwikkelingen ten koste van de Groene Omgeving te sturen en zo nodig in te perken. Specifiek voor zonneparken is een aparte kwaliteitsimpuls Zonnevelden opgenomen in artikel 2.1.8 van de Omgevingsverordening. Door de toepassing van deze specifieke kwaliteitsimpuls is de algemene KGO niet op zonneparken van toepassing.

In de omgevingsverordening is opgenomen dat zelfstandige opstellingen van zonnepanelen in de Groene Omgeving enkel als tijdelijk (mede)gebruik toegestaan worden. Daarnaast moet maatschappelijke meerwaarde aangetoond worden en verlies van ecologische en/of landschappelijke waarden in voldoende mate worden gecompenseerd. Als laatste wordt in lid 4 aangegeven dat voor ontwikkelingen die plaatsvinden op gronden welke binnen het ontwikkelingsperspectief Ondernemen met Natuur en Water vallen maar niet als NNN zijn aangeduid, compensatiemaatregelen gericht dienen te zijn op de versterking van de kwaliteit van natuur, water en landschap.

In de balans tussen ontwikkeling en kwaliteitsinvestering mag rekening gehouden worden met feit dat een zelfstandige opstelling voor zonnepanelen alleen als tijdelijk gebruik kan worden toegestaan. Aan de andere kant geldt dat er wel degelijk sprake is van langdurige impact op de omgeving omdat het tijdelijke gebruik een periode van niet meer dan 25 jaar kan beslaan.

De verdere uitwerking en achtergronden van de bovenstaande beleidsuitgangspunten specifiek met betrekking tot het ontwikkelen van zonneparken zijn uitgewerkt in het Uitvoeringsprogramma Nieuwe Energie Overijssel en de Handreiking Kwaliteitsimpuls Zonnevelden”

Uitvoeringsprogramma Nieuwe Energie Overijssel
Zoals alle provincies in Nederland streeft ook de Provincie Overijssel naar verduurzaming en de hiervoor benodigde (grootschalige) productie van duurzame energie om aan de nationale energietransitie te kunnen bijdragen. Om deze doelstelling te behalen heeft de provincie een Programma Nieuwe Energie Overijssel, evenals een kwaliteitsimpuls zonne-energie opgesteld, waarin zowel gehoor aan de noodzaak tot het opwekken van zonne-energie, alsmede structurerende richtlijnen voor het opwekken van deze energievorm in veldopstelling gegeven worden. Deze worden in het onderstaande nader toegelicht.
In 2016 is de provincie Overijssel samen met kernpartners van start gegaan met de ontwikkeling van het Programma Nieuwe Energie Overijssel. Dit programma heeft als doel om in 2023 20% hernieuwbare energie te realiseren en besparings- en efficiencymaatregelen in verschillende sectoren te stimuleren. Het tussenresultaat bestaat uit vijf thematische contouren (hernieuwbare energie, gebouwde omgeving, industrie en bedrijven, duurzame mobiliteit, lokale initiatieven) met daarin een eerste inventarisatie van ideeën en projecten. Deze vijf contouren vormen nog geen gezamenlijk programma maar geven inzicht in de eerste ideeën en beoogde projecten per thema. Met betrekking tot zonne-energie is de doelstelling 2-3 petajoule (PJ) in 2023. Dit betekent maximaal 1.000 hectare aan oppervlak. Dat is minder dan 1% van het oppervlak van Overijssel. Als indicatieve verdeling is 40% op daken aangehouden en 60% in veldopstellingen. De doelstelling van 600 hectare aan veldopstellingen in 2023 lijkt realiseerbaar met een 100-200 hectare momenteel in de pijplijn, maar de eerste projecten moeten nog wel gerealiseerd worden. Van groot belang is om hiervoor een sterk maatschappelijk en politiek draagvlak (juist ook in de gemeenteraden) te verkrijgen. Het tijdig betrekken van stakeholders en een transparante, open communicatie zijn hierbij essentieel om vertragingen te voorkomen.
Het drijvend zonnepark Bomhofsplas levert via de opwekking van duurzame energie een bijdrage aan duurzaamheidsdoelstelling die de Provincie Overijssel voor 2023 heeft gesteld. Het levert daarnaast actief een bijdrage aan de bewustwording van het maatschappelijk belang voor duurzame opwek van energie, waardoor onomkeerbare duurzaamheidsmaatregelen getroffen kunnen worden.

Handreiking Kwaliteitsimpuls Zonnevelden
Op grond van het Uitvoeringsmodel Omgevingsvisie Overijssel kan worden bepaald of een initiatief mogelijk is, waar het past en hoe het uitgevoerd kan worden. Dit is ook van toepassing op initiatieven voor zonnevelden. “Voordat nagedacht wordt over de ruimtelijke inpassing van een zonneveld (de hoe vraag), zal altijd eerst onderbouwd moeten worden dat er vanuit de of- en/of de waar-vraag geen onoverkomelijke belemmeringen zijn. Zolang er niet aan de energiedoelen is voldaan, is de of-vraag positief te beantwoorden: er is immers sprake van een noodzaak. De waar-vraag levert in veel gevallen ook geen belemmeringen op: zonnevelden zijn op voorhand nergens uitgesloten. Het ligt echter niet voor de hand om zonnevelden te realiseren binnen het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen EHS)”, aldus de provinciale handreiking.

Voor alle ruimtelijke ontwikkelingen in de Groene Omgeving (buitengebied) geldt dat een goede ruimtelijke inpassing verplicht is. In het kort komt het er op neer, dat bij ontwerp en realisatie de aanwijzingen uit de Catalogus Gebiedskenmerken worden opgevolgd. Deze catalogus geeft de volgende typering van het projectgebied:

- Natuurlijke laag: Dekzandvlakte en ruggen
- Laag van het agrarisch cultuurlandschap: Maten- en flierenlandschap
- Stedelijke laag: verspreide bebouwing + informele en trage netwerk
- Laag van de beleving: Donkerte + IJssellinie inundatieveld

Dit is op de onderstaande afbeeldingen weergegeven.

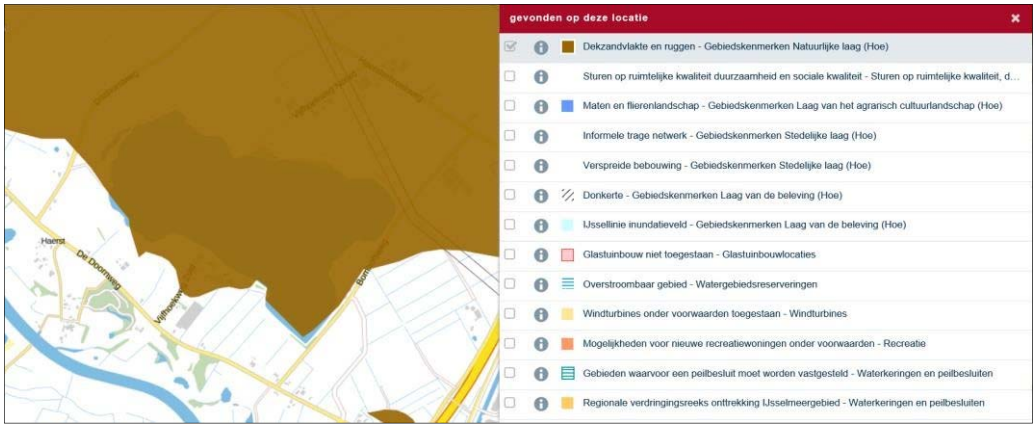

Figuur 12. Fragment Natuurlijke laag Omgevingsverordening Overijssel.

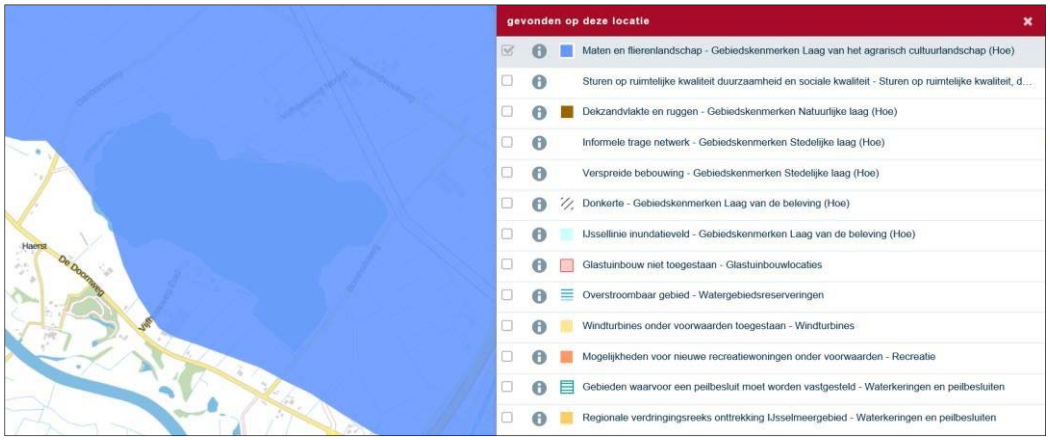

Figuur 13. Fragment Laag van het agrarisch cultuurlandschap Omgevingsverordening Overijssel.

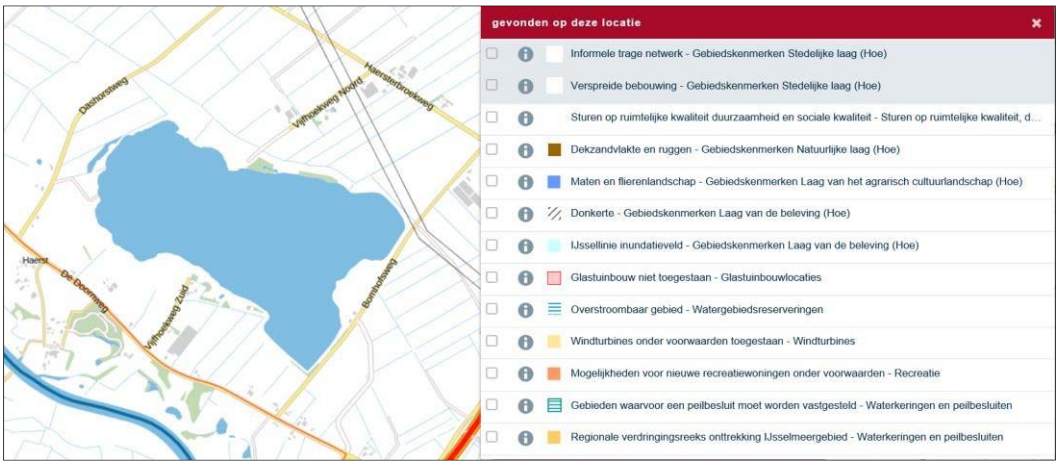

Figuur 14. Fragment Stedelijke laag Omgevingsverordening Overijssel.

Figuur 15. Fragment Laag van de beleving Omgevingsverordening Overijssel.

In de tekst hierna wordt ingegaan op de uitgangspunten die er per laag zijn geformuleerd.

Natuurlijke laag: Dekzandvlakte en ruggen
Dekzandvlakten en ruggen krijgen een beschermende bestemmingsregeling, gericht op instandhouding van de hoofdlijnen het huidige reliëf. Als ontwikkelingen plaats vinden, dan dragen deze bij aan het beter zichtbaar en beleefbaar maken van de hoogteverschillen en het watersysteem. Bij ontwikkelingen is de (strekkings)richting van het landschap, gevormd door de afwisseling van beekdalen en ruggen, het uitgangspunt.

Laag van het agrarisch cultuurlandschap: Maten- en flierenlandschap
Als ontwikkelingen plaats vinden in of nabij het Maten en Flierenlanschap, dan dragen deze bij aan versterking van het historische lineaire landschap met open ‘kamers’ en coulissen, aan accentuering van de overgang naar hogere gronden, de toegankelijkheid, de beleefbaarheid en het vasthouden van water. Inrichting van nog gave delen richt zich op het behouden van de cultuurhistorische waarden. Het oorspronkelijke landschap is vanwege de komst van de zandwinplas ter plaatse veranderd. De zandwinplas ligt zoveel mogelijk open in het landschap, zodat de authentieke landschapslijnen nog kunnen worden beleefd. De realisatie van het drijvend zonneveld brengt hierin geen wijziging aan.

Stedelijke laag: verspreide bebouwing + informele en trage netwerk
Als ontwikkelingen plaats vinden op erven, dan dragen deze bij aan behoud en versterking van de kenmerkende erfstructuur en volumematen, blijft er een duidelijk onderscheid voorkant-achterkant en vindt koppeling van het erf aan landschap plaats. Toegankelijkheid wordt erdoor verbeterd.

Laag van de beleving: Donkerte + IJssellinie inundatieveld
In de donkere gebieden alleen minimaal noodzakelijke toepassing van kunstlicht. Dit vereist het selectief inzetten en ‘richten’ van kunstlicht. Veel aandacht voor vermijden van onnodig kunstlicht bij ontwikkelingen in het buitengebied. Het inundatieveld IJssellinie maakt als verdedigingswerk deel uit van het rivierenlandschap. Het wordt als cultuurhistorische waarde beschermd.

Voor het overige wordt de locatie aangemerkt met:
- Glastuinbouw niet toegestaan – Glastuinbouwlocaties;
- Overstroombaar gebied – Watergebiedsreserveringen;
- Windturbines onder voorwaarden toegestaan – Windturbines;
- Mogelijkheden voor nieuwe recreatiewoningen onder voorwaarden – Recreatie;
- Gebieden waarvoor een peilbesluit moet worden vastgesteld – Waterkeringen en peilbesluiten;

- Regionale verdringingsreeks onttrekking IJsselmeergebied – Waterkeringen en peilbesluiten.

In de paragraaf water wordt ingegaan op het overstroombaar gebied. De overige zaken hebben verder geen directe relatie met het project.

Conclusie lagen
Het project heeft geen effect op het reliëf van de locatie. Het zonneveld wordt gerealiseerd op drijvende modules en is niet gevoelig voor hogere (grond)waterstanden. Het project heeft ook geen extra ruimtebeslag. De huidige gebruiksfunctie voor zandwinning blijft gehandhaafd. Daarmee is volledig sprake van meervoudig ruimtegebruik. Bij het project is geen verlichting voorzien. Daarmee heeft het geen invloed op de beleving van donkerte. Het project is inpasbaar binnen de gebiedskenmerken voor deze locatie.

De provincie verwacht dat op lange termijn veldopstellingen van zonnepanelen in de Groene Omgeving (buitengebied) niet meer nodig zijn, omdat innovatie en prijsdaling ertoe zullen leiden dat zonnepanelen kunnen worden verwerkt in gevelbekleding, beglazing en andere producten. Gronden die worden ingezet voor een zonnepark mogen niet blijvend onttrokken worden aan de oorspronkelijke, vaak agrarische, bestemming. Dit betekent dat de aanleg van zonnevelden in het buitengebied alleen is toegestaan als tijdelijk (mede)gebruik, met een maximale termijn van 25 jaar. Dit is langer dan gebruikelijk. De provincie doet dit omdat er, om een sluitende businesscase te krijgen voor een zonneveld, zicht moet zijn op een exploitatietermijn van minimaal 15 jaar. De provincie adviseert om zonnevelden te realiseren via een omgevingsvergunning. Daarmee kan voor een bepaalde termijn toestemming worden verleend om - in afwijking van de geldende bestemming – zelfstandige veld- opstellingen met zonnepanelen te ontwikkelen. De bestemming blijft ondertussen gehandhaafd, zodat duidelijk is wat is toegestaan als het zonneveld is opgeruimd.
De Kwaliteitsimpuls zonnevelden vraagt, als verbijzondering van de Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving (KGO), aandacht voor een goede ruimtelijke inpassing op drie schaalniveaus; het omringende landschap, de directe omgeving en het zonneveld zelf.

Schaalniveau 1: het omringende landschap
Op het landschapsniveau is het vooral relevant om de omvang van een zonneveld af te stemmen op de maat en schaal van het landschap. Dit is afhankelijk van de aard van het omringende landschap. Om te kunnen beoordelen of een zonneveld al dan niet past in het landschap wordt uitgegaan van de gebiedskenmerken, zoals bovenstaand reeds besproken. Hieruit blijkt dat het zonneveld is in te passen binnen het landschap.

Schaalniveau 2: de directe omgeving
Op het niveau van de directe omgeving wordt duidelijk hoe het zonneveld zich in de aanwezige ruimtelijke structuur voegt. Vooral de rand (hek, haag of sloot) van het zonneveld is cruciaal. De aansluiting op een open landbouwperceel vraagt om een andere benadering dan de overgang naar een woonbuurt. In alle gevallen gaat het om het vinden van een invulling die meerwaarde voor die plek oplevert. Het drijvend zonnepark wordt gerealiseerd op en blijft binnen de contouren van de zandwinplas. De pontons met zonnepanelen komen in basis vrij op het water te liggen. Hiermee wordt aangesloten op de open ligging in het landschap van de zandwinplas.

Schaalniveau 3: het zonnepark zelf
Voor het zonneveld zelf zijn eventuele hekwerken, de hoogte en oriëntatie van de panelen, maar ook de ordening en vormgeving van de constructies, transformatorgebouwtjes en verdeelstations relevant. Een projectbeschrijving is gegeven in paragraaf 2.2. Hierin komen deze aspecten aan bod.

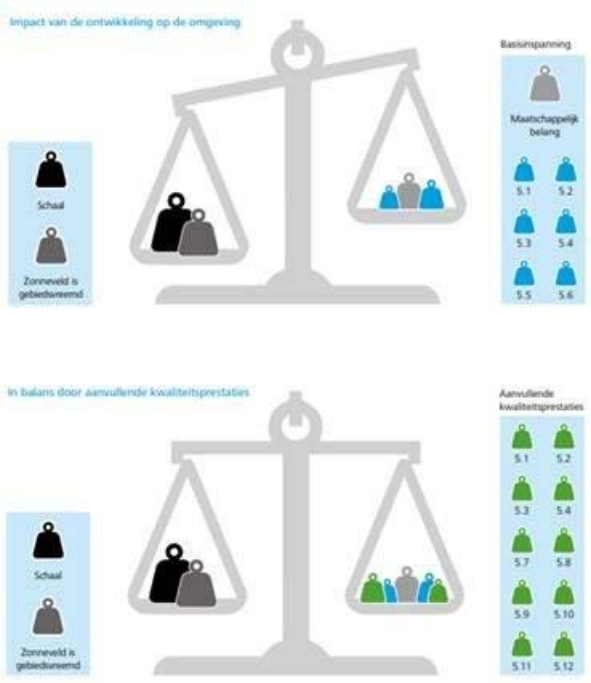

Figuur 16. Balansgedachte impact/kwaliteitsprestaties zonnevelden

De Kwaliteitsimpuls zonnevelden draait om het in balans brengen van enerzijds de impact van het zonneveld op het landschap en de ecologie en anderzijds de maatregelen die getroffen worden om de impact te beperken. Hoe groter de impact op de omgeving, hoe meer er gecompenseerd moet worden met een extra investering in de ruimtelijke kwaliteit. Dit is bovenop de basisinspanning die altijd geleverd moet worden om een ontwikkeling in te passen in zijn omgeving. Voor zonnevelden wordt hiernaast ook nadrukkelijk meegewogen of er sprake is van maatschappelijke meerwaarde. Dit wordt gedaan omdat zonnevelden alleen worden toestaan als tijdelijk (mede)gebruik en omdat de zonnevelden bijdragen aan de grote maatschappelijke opgave, de energietransitie.

Het kan dus zijn dat naast de ‘basisinspanning’ er aanvullende kwaliteits- prestaties nodig zijn. Voor het bepalen van de mate van aanvullende kwaliteitsprestaties gelden drie variabelen:
1. Is de ontwikkeling ‘gebiedseigen’ of ‘gebiedsvreemd’?
2. Wat is de schaal van de ontwikkeling en de impact op de omgeving?
3. Dient het initiatief een eigen belang, of ook maatschappelijke belangen?

In verhouding tot de grootschalige actieve zandwinning, is de schaal van de ontwikkeling beperkt. Ook de impact van de zonnepanelen op de omgeving is beperkt, aangezien de panelen een beperkte hoogte hebben (max. 1,0 m) en lager liggen dan het omliggende maaiveldniveau. Verder levert de ontwikkeling van een drijvend zonnepark een belangrijke bijdrage aan de energietransitie, waarmee een groot maatschappelijk belang wordt gediend. Een drijvend zonnepark betreft echter wel een gebiedsvreemde ontwikkeling. Doordat sprake is van gebiedsvreemde functie, is een beperkte aanvullende kwaliteitsprestatie bovenop de basisinspanning nodig om de ruimtelijke kwaliteit in balans te brengen. Hier is invulling aan gegeven door aansluiting te zoeken bij de ontwerpprincipes uit de ‘Handreiking Kwaliteitsimpuls Zonnevelden’. Hieronder is omschreven welke aanvullende kwaliteitsprestaties worden geleverd en is aangegeven op welk ontwerpprincipe dit is gebaseerd.

- *Maak randen met kwaliteit (5.3.2) en Bijdragen aan natuur en Biodiversiteit (5.9.1):* Aan de randen van de zandwinplas worden geen zonnepanalen geplaatst, dit betreffen de ecologisch meest waardevolle gebieden. Verder worden onder het drijvende zonnepark 10 biohutten aangebracht. Deze biohutten bieden mogelijkheden voor de

aangroei van fytobenthos (vastzittende algen), niet wortelende waterplanten en macrofaunasoorten zoals zoetwatermosselen. Onder deze omstandigheden kunnen zoöplankton en jonge vis schuilplaatsen vinden. Daarnaast worden tussen de modules (zie paragraaf 2.2) lichtstraten toegepast van circa 5 tot 10 meter breed;

- *Bijdragen aan een duurzame energiehuishouding (5.7.1) en Overijssels 'noaberschap' en participatie (5.12.1):* Er wordt bij voldoende vraag de mogelijkheid voor obligatieleningen geboden. Op die manier kunnen omwonenden zelf investeren in het zonnepark. Daarnaast krijgen direct omwonenden de mogelijkheid om zonnepanelen te kopen voor hun eigen woning tegen de inkoopprijs van GroenLeven.
- *Beter benutten van ruimte, bestaande bebouwing en infrastructuur (5.8.1.):* De grootste aanvullende kwaliteitsprestatie ligt in het feit dat de zonnepanelen op drijvende pontons worden aangelegd. Dit vraagt om een veel grotere investering dan de aanleg van zonnepanelen op land. Doordat deze pontons kunnen worden losgekoppeld en verplaatsbaar zijn, kan de huidige zandwinning in het gebied ook na plaatsing van de zonnepanelen worden voortgezet. Op deze manier is sprake van meervoudig ruimtegebruik. Verder wordt de elektriciteit dicht bij de afnemer gerealiseerd. Hierdoor kan Dekker Grondstoffen namelijk een groot deel van haar diesel-aangedreven materieel vervangen door elektrisch materieel. Dit leidt niet alleen tot CO2-reductie, maar lokaal ook tot verbeteringen ten aanzien van geluid en luchtkwaliteit.
- *Sluiten van kringlopen, ofwel: toegroeien naar een circulaire economie (5.11.1):* Bij de aanleg wordt in het materiaalgebruik rekening gehouden met de effecten op het milieu. Materiaal dat moeilijk te recyclen is (piepschuim voor de drijvers) of kan uitlogen wordt niet toegepast.

Door te investeren in bovenstaande aanvullende kwaliteitsprestaties wordt een balans bereikt tussen impact en ruimtelijke kwaliteit. De aanvullende kwaliteitsprestaties worden geleverd bij de realisatie van het drijvende zonnepark. Daarnaast liggen er ook mogelijkheden voor aanvullende kwaliteitsprestaties door versterking van de recreatieve kwaliteit (5.1.2.). Uit overleg met de omwonenden is echter gebleken dat zij dit niet wenselijk vinden. Er zijn daarom geen aanvullende kwaliteitsprestaties voorzien die betrekking hebben op de versterking van de recreatieve kwaliteit.

Contouren Programma Nieuwe Energie Overijssel 2017 - 2023
In 2016 is de provincie Overijssel samen met kernpartners van start gegaan met de ontwikkeling van het Programma Nieuwe Energie Overijssel. Dit programma heeft als doel om in 2023 20% hernieuwbare energie te realiseren en besparings- en efficiencymaatregelen in verschillende sectoren te stimuleren. Het tussenresultaat bestaat uit vijf thematische contouren (hernieuwbare energie, gebouwde omgeving, industrie en bedrijven, duurzame mobiliteit, lokale initiatieven) met daarin een eerste inventarisatie van ideeën en projecten.
Met betrekking tot zonne-energie is de doelstelling 2-3 petajoule (PJ) in 2023. Dit is ongeveer 1.000 hectare aan panelen (ofwel minder dan 1% van het oppervlak van Overijssel). Als indicatieve verdeling is 40% op daken aangehouden en 60% in veldopstellingen. De doelstelling van 600 hectare aan veldopstellingen in 2023 lijkt realiseerbaar met een 100-200 hectare momenteel in de pijplijn, maar de eerste projecten moeten nog wel gerealiseerd worden. Van groot belang is het verkrijgen van een breed gedragen maatschappelijk en politiek draagvlak. Daarnaast is het tijdig betrekken van stakeholders en een transparante communicatie van belang om vertragingen te voorkomen, aldus de provincie.

Conclusie
Uit het voorgaande blijkt dat de realisering van het zonnepark binnen het projectgebied past binnen de provinciale doelstellingen om in 2023 20% hernieuwbare energie te realiseren, waarvan 2-3 PJ zonne-energie.

3.3. Gemeentelijk beleid

Structuurplan Zwolle 2020
Het structuurplan dat op 16 juni 2008 door de raad is vastgesteld geeft de gemeentelijke visie op de gewenste sociale, economische en ruimtelijke structuur in 2020 weer. Het Structuurplan verwoordt niet alleen een kwantitatieve opgave, maar heel nadrukkelijk ook een kwalitatieve

opgave. De visie wordt uiteengerafeld in programma's voor de verschillende beleidsterreinen. De globale visies op de toekomstige sociale, economische en ruimtelijke structuur zijn uitgewerkt tot de kern van het structuurplan: de plankaart met een beschrijving in hoofdlijnen van de meest gewenste ontwikkelingen voor de komende vijftien jaar. De plankaart geeft zo een integraal beeld van de beoogde functies van stad en ommeland tot 2020.

De Bomhofsplas wordt op de Structuurplankaart als belangrijke GroenBlauwe drager: 'water' (rivier, waterloop of waterplas) aangeduid binnen een als 'agrarisch landschap' aangeduid gebied. Het agrarisch landschap wordt omschreven als het deel van het buitengebied waar de marktgerichte landbouw de hoofdrol speelt.

Het plan leidt niet tot wijzigingen in dit agrarische landschap, daar de zonnepanelen op de waterplas worden gerealiseerd. Tevens blijft het water op de locatie ongewijzigd aanwezig. Het plan is in overeenstemming met het gemeentelijke structuurplan.

Landschapsontwikkelingsplan 2010
Het Landschapsontwikkelingsplan 2010 (Deel 1 landschapsontwikkelingsvisie) van de gemeenten Zwolle, Zwartewaterland en Kampen geeft aan (Landschapstypenkaart) dat de Bomhofsplas zich heeft ontwikkeld op de grens van twee landschapstypen: enerzijds de “Rivier-, zeedijken en occupatiezones aan de dijkvoet” en anderzijds de “Laagveenontginning van Haersterbroek”. Beide landschapstypen hebben een eigen gebiedsperspectief (Gebiedsperspectievenkaart) respectievelijk “Leefbaar bovenland“ en “Broeden en weiden”.

In het gebiedsperspectief “Leefbaar bovenland” richt de visie zich op instandhouding en het toegankelijk maken en versterken van de cultuurhistorische identiteit van de oude kernen, rivierduinen, oeverwallen, stroomruggen, kronkelende dijken, kolken en verkavelingspatronen. Kenmerkende cultuurhistorische en landschapselementen met gebiedskenmerkende soorten worden hersteld en versterkt. Als gevolg van het herstel van landschapselementen zoals meidoornhagen, knotwilgen, hakhout, hoogstamboomgaarden, takkenrillen, poelen, bloeiende en besdragende struiken en extensief en gericht beheer wordt de natuurrijkdom versterkt.
In het gebiedsperspectief “Broeden en weiden” wordt ingezet op versterken van de openheid en het kavelpatroon. De natuur is gericht op weidevogelbeheer en vegetatierijkdom van natte graslanden en sloten en de aanleg van kleine landschapselementen als lage struwelen ten behoeve van kleine zoogdieren als muizen en marterachtigen.

Over de Bomhofsplas wordt opgemerkt:
“De Bomhofsplas als grote nieuwe ingreep wordt bij voorkeur zoveel mogelijk open in het landschap gelegd, zodat de authentieke landschapsbelijning beleefd kan worden”.

De realisatie van het drijvend zonnepark leidt niet tot wijziging in de omvang of ligging van de zandwinplas. De authentieke landschapbelijning blijft ongewijzigd in het landschap zichtbaar. Het plan is daarmee in overeenstemming met het gemeentelijke Landschapsontwikkelingsplan 2010

Omgevingsvisie deel 1
In november 2017 heeft de gemeenteraad de omgevingsvisie Mijn Zwolle van morgen deel 1 vastgesteld. De Omgevingsvisie voor Zwolle geeft richting aan hoe de stad zich kan ontwikkelen tussen nu en 2030. Het is een toekomstvisie voor de gemeente met strategische keuzes voor de fysieke leefomgeving voor de lange termijn. Die fysieke leefomgeving bestaat onder meer uit de thema’s cultureel erfgoed, energie-infrastructuur, landbouw, landschap, ruimtelijke ordening, gezondheid, milieu, natuur en water. Dit eerste deel bevat de leidende kernopgaven en ambities voor Zwolle 2030. De complete omgevingsvisie wordt uiteindelijk het afwegingskader voor de verschillende ruimtelijke ontwikkelingen in de stad.

Om Zwolle toekomstproof te maken, worden alle trends en ontwikkelingen in samenhang met elkaar bekeken. Alles wat verandert, beïnvloedt de stad namelijk op vele fronten. Zwolle kent twee belangrijke pijlers: de fysieke stad en het menselijk kapitaal. Deze twee pijlers staan de komende jaren voor een aantal uitdagingen waaronder de groei van de stad en de

klimaatveranderingen. De Zwolse topambities moeten antwoord geven op deze uitdagingen.

In dit eerste deel zijn de volgende Zwolse topambities opgenomen:

- Zwolle versterkt en benut het menselijk kapitaal van de stad;
- Zwolle behoudt en versterkt haar ruimtelijke, cultuurhistorische en landschappelijke kwaliteiten;
- Zwolle versterkt haar stedelijkheid, wordt nationaal en internationaal aantrekkelijker en bestendigt zo haar (economische) toppositie als regio;
- Zwolle is in 2050 klimaatbestendig en energieneutraal;
- Zwolle nodigt uit om samen te werken aan vitale, solidaire, gezonde en duurzame stadsdelen.

De gemeente spreekt uit uiterlijk in 2050 klimaatbestendig en energieneutraal te willen zijn. Hierbij hoort de doelstelling dat Zwolle in 2025 25% van de CO_2-uitstoot gereduceerd heeft (ten opzichte van 1990) en 25% duurzame energie opwekt. Die hernieuwbare en duurzame energie is in 2025 voor iedereen toegankelijk en betaalbaar. Dit conform het ambitiedocument 'Zwolle geeft je energie!'.

Zwolse Energiegids

Naast eerder genoemde gemeentelijke beleidsdocumenten heeft de gemeente Zwolle specifiek voor grootschalige opwekking van energie die middels een omgevingsvergunning of bestemmingsplanprocedure doorlopen moet worden een energiegids opgesteld. In de energiegids wordt nauwkeurig beschreven of, en op welke manier grootschalige energie-opwek projecten in de gemeente Zwolle behandeld en omarmd worden.

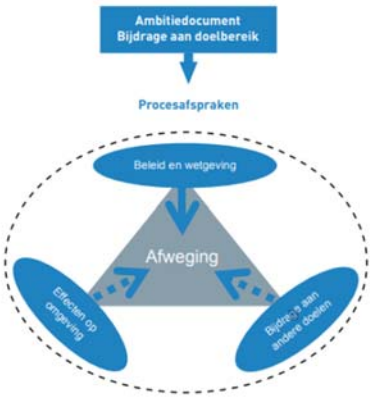

De Zwolse energiegids vormt in grote lijnen een voortzetting van het provinciaal beleid voor zonneparken. Specifiek wordt in hoofdstuk 3 en 4 aandacht gevraagd voor lokale afwegingen en inpassingsmethoden voor het zonnepark. In hoofdstuk 3, impact op de omgeving, wordt voor zonneparken ingegaan op drie extra punten, als aanvulling op nationaal, provinciaal en gemeentelijk beleid. Deze punten zijn:

- Meekoppeling – meekoppeling van andere lokale functies en activiteiten;
- Landschappelijke en stedelijke inpassing – LOP en locatiespecifieke kenmerken die bepalend zijn voor de landschappelijke inpassing;
- Opwekking zonne-energie zowel op dak- als maaiveldniveau – gefundeerde afweging zon-op-dak met zon-op-grond.

Lokale afwegingen en bijdrage aan andere doelen vormen leidende principes bij de ontwikkeling van een grootschalig zonnepark-project en zijn vervolgens uitgewerkt in hoofdstuk 4 van de gids. Het invullen van sociale en economische doelen, waarbij de lokale omwonenden en inwoners van Zwolle kunnen participeren en profiteren van de opwek van duurzame energie in hun leefomgeving, is een zaak waar projectontwikkelaars zich in toenemende mate mee moeten bezighouden. Bij financiële participatie kan bijvoorbeeld gedacht worden aan Social Return On Investment, ofwel het inzetten en versterken van de lokale arbeidsmarkt. Maar ook een bijdrage aan de lokale economie, in de vorm van lokaal mede-eigenaarschap, financiële deelneming (via aandelen of obligaties), het opzetten van een lokaal fonds en bijvoorbeeld een omwonendenregeling binnen een vaste straal van het project behoren daarbij tot de mogelijkheden. Als laatste kan hierbij ook aan circulair materiaalgebruik gedacht worden, zoals de ontmanteling van projectgebied en verwerking van de gebruikte materialen door de initiatiefnemer.

De concrete invullingsprocedure van de hierboven beschreven participatieopties wordt vervolgens eveneens besproken in de Zwolse Energiegids. Hierbij wordt vooral gedoeld op de non-juridische, informele betrokkenheid van omwonenden en lokale inwoners van het project.

In het hoofdstuk procesafspraken wordt daarom van de volgende punten gesproken:

- Vroegtijdig, adequaat en doeltreffend overleg met natuur- en milieuorganisaties, (NMO's) en omwonenden (gedurende beginfase);
- Rekening houden met de reacties die hieruit voortkomen;
- Informatievoorziening op het gebied van: locatie, installaties, vermogen, hoogte, omvang en opstelling, in geval van schade ook over eventuele vergoedingen;
- De gemeente informeert NMO's en omwonenden over vigerend beleid, wettelijke kaders van toepassing, besluitvormingstraject en afspraken met initiatiefnemer;
- In overleg met gemeente draagt initiatiefnemer zorg voor regelmatige informatievoorziening gedurende projectontwikkeling; vragen worden adequaat beantwoord;
- NMO's en omwonenden zijn zelf verantwoordelijk voor het tot zich nemen van verstrekte informatie over het projectverloop en ontwikkeling;
- Initiatiefnemer en gemeente wijzen elk een contactpersoon aan waar NMO's en omwonenden terecht kunnen met vragen en suggesties.

Met het oog op procesparticipatie is een communicatieplan opgesteld en aan de gemeente voorgelegd (zie bijlage 1). Het geeft inzicht in de manier waarop GroenLeven de belanghebbenden in haar projectplan en procesontwikkeling betrekt, en betrokken houdt. De gemeente is op haar beurt verantwoordelijk voor de formele communicatie naar de inwoners en omwonenden via het ruimtelijke procedureproces.

<u>Toetsing van de ontwikkelingen</u>
De voorliggende ruimtelijke onderbouwing is het resultaat van het doorlopen proces met omwonenden en betrokkenen. Ten aanzien van de concrete inhoud hiervan wordt verwezen naar hoofdstuk 5.

De bijdrage van het plan aan andere doelen (zoals opgenomen in hoofdstuk 4 van de Zwolse Energiegids) komt overeen met de aanvullende kwaliteitsprestaties die worden geleverd in het kader van de 'kwaliteitsimpuls zonnevelden' (zie paragraaf 3.2). Deze bestaan uit:

- *Maak randen met kwaliteit en Bijdragen aan natuur en Biodiversiteit* Aan de randen van de zandwinplas worden geen zonnepanalen geplaatst, dit betreffen de ecologisch meest waardevolle gebieden. Verder worden onder het drijvende zonnepark 10 biohutten aangebracht. Deze biohutten bieden mogelijkheden voor de aangroei van fytobenthos (vastzittende algen), niet wortelende waterplanten en macrofaunasoorten zoals zoetwatermosselen. Onder deze omstandigheden kunnen zoöplankton en jonge vis schuilplaatsen vinden. Daarnaast worden tussen de modules lichtstraten toegepast van circa 5 tot 10 meter breed;
- *Bijdragen aan een duurzame energiehuishouding en Overijssels 'noaberschap' en participatie:* Er wordt bij voldoende vraag de mogelijkheid voor obligatieleningen geboden. Op die manier kunnen omwonenden zelf investeren in het zonnepark. Daarnaast krijgen direct omwonenden de mogelijkheid om zonnepanelen te kopen voor hun eigen woning tegen de inkoopprijs van GroenLeven.
- Beter benutten van ruimte, bestaande bebouwing en infrastructuur: De grootste aanvullende kwaliteitsprestatie ligt in het feit dat de zonnepanelen op drijvende pontons worden aangelegd. Dit vraagt om een veel grotere investering dan de aanleg van zonnepanelen op land. Doordat deze pontons kunnen worden losgekoppeld en verplaatsbaar zijn, kan de huidige zandwinning in het gebied ook na plaatsing van de zonnepanelen worden voortgezet. Op deze manier is sprake van meervoudig ruimtegebruik. Verder wordt de elektriciteit dicht bij de afnemer gerealiseerd. Hierdoor kan Dekker Grondstoffen namelijk een groot deel van haar diesel-aangedreven materieel vervangen door elektrisch materieel. Dit leidt niet alleen tot CO_2-reductie, maar lokaal ook tot verbeteringen ten aanzien van geluid en luchtkwaliteit.
- *Sluiten van kringlopen, ofwel: toegroeien naar een circulaire economie:* Bij de aanleg wordt in het materiaalgebruik rekening gehouden met de effecten op het milieu. Materiaal dat moeilijk te recyclen is (piepschuim voor de drijvers) of kan uitlogen (verzinkt metaal) wordt niet toegepast.

Conclusie

De ontwikkeling van het zonnepark op de beoogde locatie is niet in strijd met de beleidskaders van de gemeente Zwolle en bij de voorbereiding en uitwerking is volgens de uitgangspunten van de Zwolse energiegids gewerkt. Het drijvende zonnepark op de Bomhofsplas is een optimaal voorbeeld van meekoppeling, zoals ook in de energiegids genoemd (zonne-energie, zandwinning en natuurdoeleinden).

4. Omgevingsaspecten

In dit hoofdstuk zijn de effecten van de ontwikkeling van een drijvend zonnepark op omgevings- en milieuaspecten beschouwd. Zoals eerder toegelicht staan de plannen voor de verondieping van de zandwinplas los van de ontwikkeling van een drijvend zonnepark. Hiervoor worden afzonderlijke procedures doorlopen en de effecten hiervan zijn daarom hier niet beschouwd.

4.1. Milieuzonering

In het kader van een goede ruimtelijke ordening is ruimtelijke afstemming tussen bedrijfsactiviteiten, voorzieningen en gevoelige functies (woningen) noodzakelijk.

De voorgenomen nevenfunctie van de zandwinplas als zonnepark levert geen hinder of gevaar op voor omliggende gevoelige functies. Wel wordt een inkoopstation geplaatst en worden in de drijvende modules transformators en omvormers geplaatst. In de VNG-uitgave 'Bedrijven en milieuzonering' valt dit onder de activiteit 'elektriciteitsdistributie-bedrijven met transformatorvermogen tussen de 10 en 100 MVA'. De grootste richtafstand is die van geluid en bedraagt 50 meter. Voor de omvormers is de vergelijking gemaakt met de activiteit 'elektriciteitsdistributie-bedrijven met transformatorvermogen tot 10 MVA'. Voor deze activiteit is in de richtafstanden tabel voor het aspect geluid 30 meter. In het voorliggende plan ligt de dichtstbijzijnde woning op een grotere afstand. Hiermee wordt voldaan aan de richtafstanden.

Geconcludeerd wordt dat het aspect bedrijven en milieuzonering de ontwikkeling niet in de weg staat.

4.2. Reflectie en duisternis

Zonnepanelen worden vaak in verband gebracht met reflectie van licht. Moderne zonnepanelen hebben echter niet veel reflecties om de eenvoudige reden dat licht dat gereflecteerd wordt niet effectief is voor het opwekken van elektriciteit. Het percentage reflecties gaat om 3 à 5% bij een normale lichtinval[1]. De reflecties (voor zover nog aanwezig) hangen daarbij af van de locatie (stand en hoogte spiegelend vlak) en de stand van de zon (de tijd en de tijd van het jaar). De hoek van de invallende lichtstraal bepaalt de hoek van de uitvallende lichtstraal. Hoe steiler de helling van de panelen, hoe groter de kans op hinder. Wanneer de panelen vrij vlak (35 graden of minder) worden opgesteld, gaat de reflectie omhoog. Dan is er voor de omgeving geen hinder door reflectie. Logischerwijs is achter de zonnepanelen (noordzijde) ook geen sprake van een spiegelend effect. De zonnepanelen op deze locatie zijn worden gerealiseerd in een hellingshoek van 10 tot 15 graden. Hinder door reflectie is bij de gekozen opstelling daarom niet te verwachten.

Met betrekking tot duisternis kan worden opgemerkt dat het project geen lichtuitstraling zal hebben. Er is op het terrein geen sprake van verlichting.

4.3. Geluid

Vanwege de lage geluidproductie van de transformatoren en de grote afstand tot omliggende woonbebouwing leidt het plan niet tot geluidshinder voor de omgeving. Op voorhand kan daarom worden geconstateerd dat een drijvend zonnepark geen relevante geluidbelasting veroorzaakt. Specifiek geluidsonderzoek is dan ook niet aan de orde.

Een zonnepark is geen geluidgevoelig object, waardoor onderzoek in het kader van de Wet geluidhinder ook achterwege kan blijven. Het plan is wat betreft geluidshinder uitvoerbaar.

4.4. Water

Op grond van artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening dient in de toelichting op ruimtelijke plannen een waterparagraaf te worden opgenomen. Deze waterparagraaf doet verslag van de wijze waarop rekening is gehouden met de gevolgen van het plan voor de waterhuishoudkundige situatie, dat wil zeggen voor het grondwater en het oppervlaktewater.

---

[1] http://www.recgroup.com/sites/default/files/documents/reflectivity_and_iam.pdf

Het is de schriftelijke weerslag van de zogenaamde watertoets: ‘het hele proces van vroegtijdig informeren, adviseren (door de waterbeheerder), afwegen en beoordelen van waterhuishoudkundige aspecten in ruimtelijke plannen en besluiten’. Het plangebied valt binnen het beheergebied van het Waterschap Drents Overijsselse Delta.

De initiatiefnemer heeft het Waterschap Drents Overijsselse Delta geïnformeerd over het plan door gebruik te maken van de digitale watertoets. De beantwoording van de vragen heeft er toe geleid dat de korte procedure van de watertoets is toegepast. De bestemming en de grootte van het plan hebben een geringe invloed op de waterhuishouding in ruimtelijke zin. Wel heeft het waterschap per email aangegeven dat in kader van de zorgplicht de initiatiefnemer verplicht is aan te tonen dat de activiteit (o.a. aanleg, te gebruiken materialen en onderhoud) niet leidt tot verslechtering van de waterkwaliteit. Dit is voor het drijvende zonnepark het geval aangezien de panelen en de constructie worden uitgevoerd van niet-uitloogbare materialen zodat de waterkwaliteit als gevolg van het plan niet verslechterd.

4.5. Bodem

Bodemvervuiling kan een rol spelen bij de totstandkoming van nieuwe ontwikkelingen. De tijd dat elke vervuiling moest worden aangepakt, ligt achter ons. Belangrijkste criterium hierbij is of de vervuiling zodanig is dat er sprake is van risico's voor gezondheid of milieu. In de praktijk blijken er vrijwel nooit risico's te zijn voor de gezondheid van mensen. Milieurisico's (verspreiding en ecologie) komen wel voor, maar meestal gaat het erom dat eventuele vervuilingen afstemming vereisen met bepaalde ontwikkelingen.

Op dit moment is er sprake van een omslag van saneren naar beheren en behoeven alleen de zogeheten ‘ernstige vervuilingen’ in meer of mindere mate aangepakt te worden. De maatregelen worden daarbij afgestemd op de functie. Het nationale bodembeleid is geregeld in de Wet bodembescherming (Wbb). Het doel van de Wbb is om te voorkomen dat nieuwe gevallen van bodemverontreinigingen ontstaan. Voor bestaande bodemverontreinigingen is aangegeven in welke situaties (omvang en ernst van verontreiniging) en op welke termijn sanering moet plaatsvinden. Hierbij dient de bodemkwaliteit tenminste geschikt te worden gemaakt voor de functie die erop voorzien is, waarbij verspreiding van verontreiniging zoveel mogelijk wordt voorkomen. Het beleid gaat uit van het principe dat de bodem geschikt dient te zijn voor de beoogde functie. De gewenste functie bepaalt als het ware de gewenste bodemkwaliteit.

Het zonnepark wordt gevormd door drijvende bouwwerken, waar geen personen verblijven. Er zijn geen grootschalige bodemingrepen aan de orde, waardoor grond moet worden afgevoerd of iets dergelijks. Ook wordt de waterbodem ter plaatse niet geroerd als gevolg van het plan. De kwaliteit van de (water)bodem staat daardoor de uitvoerbaarheid van de omgevingsvergunning niet in de weg.

4.6. Archeologie en Cultuurhistorie

ARCHEOLOGIE

Door ondertekening van het verdrag van Malta (1992) heeft Nederland zich verplicht om bij ruimtelijke planvorming nadrukkelijk rekening te houden met het niet zichtbare deel van het cultuurhistorisch erfgoed, te weten de archeologische waarden. In de Erfgoedwet is geregeld hoe met archeologische vindplaatsen en zichtbare monumenten moet worden omgegaan. Het streven is om deze belangen tijdig bij de planvorming te betrekken.

Ter plaatse van de zandwinplas vinden geen grondroerende werkzaamheden plaats, omdat sprake is van een drijvend zonnepark. Een kabel voor het plan zal worden geplaatst in de kabeltracés langs de wegbermen. Archeologische waarden vormen geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van onderhavig plan.

CULTUURHISTORIE

Cultuurhistorie gaat over de geschiedenis van de gebouwde omgeving, de landschappen, tradities en de verhalen die erbij horen. Sinds 1 januari 2012 is de gemeente wettelijk verplicht om cultuurhistorische belangen mee te wegen in ruimtelijke vraagstukken.De ontwikkeling van

het zonnepark is onderdeel van de menselijke ontwikkeling van de locatie die is ingezet door de realisatie van de zandwinplas. Het zonnepark mag vanuit een cultuurhistorische optiek daarin passend worden geacht.

4.7. Ecologie

Om de uitvoerbaarheid van het project te toetsen, is een inventarisatie van natuurwaarden uitgevoerd door Royal Haskoning/DHV en aanvullend is een natuurtoets uitgevoerd (zie bijlage 3). Hieronder zijn de bevindingen van de inventarisatie en het uitgevoerde onderzoek weergegeven.

De Bomhofsplas is een circa 35 meter diepe, voedselarme zandwinplas met een zandige bodem. De plas is geïsoleerd en kent dus geen nutriëntenaanvoer vanuit oppervlaktewater uit de omgeving. In de huidige situatie wordt de ontwikkeling van natuurwaarden van de plas beperkt door de zandwinning. De aanwezige vissoortendiversiteit is laag. Tijdens een veldbezoek in juni 2017 is weinig vis aangetroffen: enkele baarzen, brasems en marmergrondels. Daarnaast is waarschijnlijk brasem, snoek en snoekbaars aanwezig. In en op de voedselarme bodem groeien wel veel soorten macrofauna. Water- en oevervegetatie is, waarschijnlijk mede vanwege de door zandwinning veroorzaakte vertroebeling nauwelijks aanwezig. Watervogels komen wel voor op de plas, bijvoorbeeld om te rusten op het water (zoals smienten en ganzen) of te foerageren op vis (zoals fuut en grote zaagbek). Bij de eindafwerking is aandacht voor natuurontwikkeling in de oostelijke plasoever, onder meer door aanleg van een ondiep watermilieu, plas-draszones en rietvelden. Dat zal leiden tot hogere natuurwaarden van de plas.

Nabij de Bomhofsplas ligt het Natura 2000-gebied Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht (zie onderstaand kaartfragment).

Figuur 17. Fragment ligging projectgebied ten opzichte van Natura 2000.

Beschermde vogelsoorten in dit Natura 2000-gebied zijn roerdomp, porseleinhoen, kwartelkoning, zwarte stern en grote karekiet (broedvogels) en kleine zwaan, kolgans, smient, pijlstaart, slobeend, meerkoet en grutto (niet-broedvogelsoorten). Van deze soorten worden smienten en kolganzen ’s winters ook in grote aantallen op de Bomhofsplas aangetroffen Persoonlijke mededeling Lieuwe Dijkstra, stadsecoloog Zwolle). Deze soorten rusten op het water en foerageren op graslanden in de omgeving. Verder worden van bovenstaande soorten pijlstaart, slobeend en meerkoet op de Bomhofsplas aangetroffen (NDFF).

De mogelijke effecten van realisatie van een drijvend zonnepark op de Bomhofsplas op de natuurwaarden in de huidige toestand betreffen ruimtebeslag en beperking van lichtinval.

Ruimtebeslag: Op de plas van 62 hectare komt een drijvend zonnepark van circa 20 hectare (Dekker, 2018). Dat betekent dat in eerste instantie 42 hectare open water overblijft voor bijvoorbeeld overwinterende watervogels. Naar verwachting is dat voldoende om de rustende watervogels te faciliteren, ook omdat het zonnepark (anders dan de zandwinning) niet zorgt voor verstoring (geen beweging, licht, geluid o.i.d.). Er is geen aanwijzing dat de plas essentieel is als rustplaats voor vogels die zijn aangewezen voor het Natura 2000-gebied Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht. In de omgeving van de plas zijn andere waterpartijen waarnaar watervogels eventueel tijdelijk (tijdens aanlegwerkzaamheden van het zonnepark) kunnen uitwijken. De omvang van de plas zal door voortgaande zandwinning nog toenemen met circa 8 hectare.

Beperking van lichtinval: de drijvende zonnepanelen zorgen voor beschaduwing van het water eronder. In een ondiep systeem of een systeem met een hoge productie kan dit leiden tot problemen, doordat algen en waterplanten niet meer kunnen groeien en het afsterven van plantaardig materiaal tot zuurstofloosheid kan leiden.

Deltares heeft een analysetool gemaakt om de effecten van een drijvend zonnepark op de waterkwaliteit te beoordelen (Deltares, 2018). Op basis van het model wordt verwacht dat de primaire productie (groei van algen) van een grote eutrofe plas pas afneemt bij een bedekking vanaf 50 procent. Bij dit project wordt circa 36 procent bedekt van een nutriëntenarme plas. Bovendien worden de productieve oeverzones niet bedekt met panelen. Er worden dus geen problemen verwacht, omdat het een diepe plas betreft waar in de diepe delen geen waterplanten op de bodem kunnen groeien, doordat het systeem voedselarm is en er weinig algen aanwezig zijn. Aangezien er geen grote veranderingen optreden in de onderste trofische niveaus (met name algen) zijn bottom up effecten als gevolg van de zonnepanelen evenmin te verwachten. Negatieve effecten op de visstand, bijvoorbeeld als gevolg van veranderde voedselomstandigheden, worden dan ook niet verwacht.

Toch is het niet gewenst geen lichtindringing in de waterkolom te hebben onder de gehele oppervlakte van het zonnepark. Hiervan is echter geen sprake, omdat tussen de modules van het zonnepark stroken water van 5 à 10 meter worden open gelaten. Daarnaast zorgt het in een schuine hoek plaatsen van de panelen op de drijvers er- voor dat er licht tussen de panelen door op het water kan vallen.

Kansen: De aanleg van een drijvend zonnepark biedt ook kansen voor natuurontwikkeling. Tussen en onder de drijvers zijn mogelijkheden voor de aangroei van fytobenthos (vastzittende algen), niet wortelende waterplanten en macrofaunasoorten zoals zoetwatermosselen. Onder deze omstandigheden kunnen zoöplankton en jonge vis schuilplaatsen vinden. Om deze kansen optimaal te benutten worden onder het drijvende zonnepark biohutten aangebracht die aanvullende mogelijkheden bieden voor aangroei en als schuilplaats voor vissen. Daarnaast zorgt de verankering van de panelen voor in het water hangende structuren, wat ook een bijdrage levert aan de verdere natuurontwikkeling.

Conclusies
Er zijn geen wezenlijke negatieve natuureffecten te verwachten van de realisatie van een drijvend zonnepark op de Bomhofsplas. Watervogels die gebruik maken van de plas kunnen dat na realisatie naar verwachting nog steeds, omdat voldoende open water (in eerste instantie 42 ha, na afronding van de zandwinning 50 ha) overblijft.
Vanwege de grote diepte ter plaatse van het zonnepark, de lage productie en de inrichting die ervoor zorgt dat tussen de modules en tussen de panelen voldoende licht het wateroppervlak bereikt zal beschaduwing door het zonnepark niet leiden tot zuurstofloze omstandigheden. Een drijvend zonnepark biedt kansen voor extra natuurontwikkeling, waarvan diverse ecologische groepen kunnen profiteren."

Gezien de nabijheid van een Natura 2000-gebied is het nodig ook aandacht te besteden aan de doorwerking van dit plan op de stikstofdepositie. De realisatie van het zonnepark stelt

Dekker Grondstoffen in de gelegenheid om haar bedrijfsvoering te verduurzamen. Dekker Grondstoffen gaat veel dieselapparatuur vervangen door elektrische machines die met de duurzaam opgewekte elektriciteit worden gevoed. Dit levert een forse bijdrage aan het terugdringen van de CO_2-uitstoot (jaarlijks 1,3 miljoen kilogram). Het planvoornemen leidt vanwege deze verduurzaming tot een vermindering van de stikstofuitstoot ter plaatse. De stikstofdepositie zal ten gevolge van dit planvoornemen afnemen.

4.8. Externe veiligheid

Externe veiligheid gaat om het beperken van de kans op en het effect van een ernstig ongeval voor de omgeving door:

- het gebruik, de opslag en productie van gevaarlijke stoffen (inrichtingen);
- het transport van gevaarlijke stoffen (buisleidingen, wegen, waterwegen en spoorwegen);
- het gebruik van luchthavens.

Een zonnepark is geen kwetsbaar of beperkt kwetsbaar object in de zin van het Besluit externe veiligheid inrichtingen (er zijn geen personen aanwezig). Uit het oogpunt van externe veiligheid zijn dan ook geen belemmeringen aan de orde.

Zowel bij de omvormers als de transformatoren zullen extreem laagfrequente elektromagnetische velden (ELF) vrijkomen. Ten aanzien van elektromagnetische straling bij hoogspanningsmasten hanteert de overheid een voorzorgprincipe waarbij een grens wordt aangehouden van 0,4 micro Tesla (µT). De GGD-en adviseren om ook bij ander bronnen van ELF- EM velden, zoals transformators, dit voorzorgsprincipe te hanteren. Vandaar het advies om dit voorzorgsprincipe ook te hanteren bij de ontwikkeling van een zonnepark door de afstand van een zonnepark tot woningen en gevoelige bestemmingen zodanig te laten zijn dat de magnetische veldsterkte bij de gevoelige bestemmingen niet boven de advieswaarde van 0,4 µT komt. Gezien de relatief grote afstand van zowel omvormers als de transformatoren tot de dichtstbijzijnde woningen gebeurd dat hier niet. Ter vergelijking: voor een bovengrondse hoogspanningsleiding van 150 kV geldt een veiligheidsafstand van 80 m. In het voorliggende plan ligt de dichtstbijzijnde woning op een grotere afstand.

4.9. Luchtkwaliteit

Nederland heeft de Europese regels ten aanzien van luchtkwaliteit geïmplementeerd in de Wet milieubeheer. De in deze wet gehanteerde normen gelden overal, met uitzondering van een arbeidsplaats (hierop is de Arbeidsomstandighedenwet van toepassing).

Het project gaat in de gebruiksfase niet gepaard met verbranding van (fossiele) brandstoffen. Ook is er geen sprake van een significante verkeersaantrekkende werking. Er vinden enkel verkeersbewegingen plaats in de aanlegfase. In de gebruiksfase vindt incidenteel verkeer plaats die samenhangt met het beheer en onderhoud van de zonneparken. Luchtverontreiniging is daardoor niet aan de orde. Het aspect luchtkwaliteit staat de realisatie van het zonnepark dan ook niet in de weg.

4.10. Kabels en leidingen

Door de noordoostelijke hoek van het plangebied loopt een 220 Kv hoogspanningsleiding en een combileiding die in beheer zijn bij Tennet. In het vigerende bestemmingsplan hebben deze hoogspanningsleidingen de dubbelbestemming ‘Leiding- Hoogspanningsverbinding’. Bouwen binnen deze dubbelbestemming is alleen mogelijk indien geen aantasting plaatsvindt van het doelmatig en veilig functioneren van de bovengrondse hoogspanningsleiding en indien de veiligheid van mens, dier en goederen niet in gevaar wordt gebracht. Dit is voor de aanleg van een drijvend zonnepark niet het geval, de beoogde ontwikkelingen vinden plaats op minimaal 100 meter afstand van de hoogspanningsleidingen. Hierover heeft op 30 augustus 2018 een overleg plaatsgevonden met Tennet. In dit overleg is toegelicht dat het drijvende zonnepark buiten de bellemmerde strook komt te liggen en dat er ook geen werkzaamheden zullen plaatsvinden binnen de bellemmerde strook. Op basis hiervan is geconcludeerd dat de ligging nabij de hoogspanningsleiding niet tot knelpunten leidt.

Verder zal nabij de Bomhofsweg een middenspanninginkoopstation van de netwerkbeheerder worden geplaatst. Dit wordt gedaan op het terrein waar het zand wordt verwerkt. Ruimtelijk heeft het inkoopstation de uitstraling van een grote trafo (circa 2,5 m hoog). De netwerkaansluiting geeft de mogelijkheid om de werkprocessen van de zandwinning te elektrificeren.

4.11. Milieueffectrapportage

In bijlage C en D van het Besluit m.e.r. is aangegeven welke activiteiten in het kader van het bestemmingsplan plan-m.e.r.-plichtig, project-m.e.r.-plichtig of m.e.r.-beoordelingsplichtig zijn. Voor deze activiteiten zijn in het Besluit m.e.r. drempelwaarden opgenomen. Daarnaast moet het bevoegd gezag bij de betreffende activiteiten die niet aan de bijbehorende drempelwaarden voldoen, na gaan of sprake kan zijn van belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu, gelet op de omstandigheden als bedoeld in bijlage III van de EEGrichtlijn milieueffectbeoordeling.

Realisatie van projecten met zonne-energie worden niet in het Besluit milieueffectrapportage genoemd. Zonneparken staan als zodanig niet op de D-, of C-lijst. Wel zijn er twee activiteiten op de D-lijst waar zon onder lijkt te kunnen vallen:

- D9: Een landinrichtingsproject dan wel een wijziging of uitbreiding daarvan;
- D22.1: De oprichting, wijziging of uitbreiding van een industriële installatie bestemd voor de productie van elektriciteit, stoom en warm water.

Er is geen sprake van een landinrichting als bedoeld in de Wet inrichting landelijk gebied2. De ontwikkeling van een zonnepark wordt niet onder categorie D9 geschaard, behalve in het geval dat een zonnepark onderdeel uitmaakt van een groter landinrichtingsproject. Er is ook geen sprake een functiewijziging van in het landelijk gebied (de zandwinplas is met zonnepark nog steeds een zandwinplas).

Ook categorie D22.1 is niet van toepassing, aangezien er productie van elektriciteit, stoom en warm water nodig is, om hieronder te vallen. In dit geval is dus voor zonneparken geen vormvrije m.e.r. beoordeling nodig.

Op vrijwillige basis is voor het project een aanmeldnotitie in het kader van de vormvrije m.e.r.-procedure opgesteld. Gelet op de kenmerken van het project (zonnepark) en de aard van de milieueffecten (zeer beperkt), wordt in de aanmeldnotitie geconcludeerd dat er geen aanleiding is voor het uitvoeren van een m.e.r.-beoordeling of m.e.r.

[2] http://wetten.overheid.nl/BWBR0020748/2014-01-01#Hoofdstuk1_Artikel1

5. Procedure en uitvoerbaarheid

5.1. Procedure

Artikel 3.1.1 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) en artikel 6.18 Besluit omgevingsrecht (Bor) verplicht om bij de voorbereiding van een omgevingsvergunning overleg te voeren met het Rijk, de provincie en het waterschap. Dit overleg is vormvrij en de betreffende instanties kunnen ook aangeven wanneer overleg niet nodig is.

Burgers en maatschappelijke instanties worden tijdens de termijn van terinzagelegging van het ontwerpbesluit in de gelegenheid gesteld hun zienswijze kenbaar te maken.

5.2. Participatie

De initiatiefnemer vindt participatie van de omwonenden belangrijk uit het oogpunt van draagvlak en betrokkenheid van de omgeving. Dit neemt een belangrijke rol in het proces van projectontwikkeling door GroenLeven. Om dit proces zorgvuldig vorm te geven is een communicatieplan opgesteld ten behoeve van de ontwikkeling van een drijvend zonnepark op de Bomhofsplas. Dit is als opzichzelfstaand plan bijgevoegd bij deze ruimtelijke onderbouwing (zie bijlage 1). Hierin is onder andere benoemd dat overleg is gevoerd met betrokken NMO's en dat twee informatiebijeenkomsten zijn georganiseerd voor omwonenden, waarbij ook de NMO's zijn uitgenodigd. Daarnaast zullen omwonenden en belanghebbenden gedurende het proces voorafgaand aan de bouw van het zonnepark van de vorderingen van het project op de hoogte gehouden worden.

Tevens biedt Groenleven mogelijkheden om te participeren in het project. Zo biedt GroenLeven bij voldoende vraag de mogelijkheid om te participeren in het project door middel van obligatieleningen. Op die manier kunnen omwonenden zelf investeren in het zonnepark. Daarnaast biedt GroenLeven direct omwonenden de mogelijkheid om mee te doen in een collectieve inkoop waarbij de panelen kunnen worden verkregen tegen de inkoop-kostprijs van GroenLeven.

5.3. Economische uitvoerbaarheid

Er zijn geen gemeentelijke kosten (met uitzondering van de kosten voor het in procedure brengen van de omgevingsvergunning) aan het plan verbonden. De kosten die de gemeente maakt voor de procedure kunnen worden gedekt uit de leges.

Gelet op de aard (geen gebouw) en omvang van het planvoornemen kan een exploitatieplan achterwege blijven. De uitvoering van het planvoornemen en daarmee samenhangende kosten komen voor rekening van de initiatiefnemer. Initiatiefnemer heeft een overeenkomst "vrijwaring planschade" ondertekend. Aanvullend wordt een anterieure overeenkomst tussen de initiatiefnemer en gemeente gesloten, waarin in elk geval de afspraken rondom de criteria uit de Zwolse Energiegids zijn vastgelegd. Hierin is onder andere vastgelegd dat een afdracht van de opbrengsten van het zonnepark zal plaatsvinden ten behoeve van de energietransitie in Zwolle.

6. Conclusies

In voorliggende ruimtelijke onderbouwing is de voorgenomen bouw en het tijdelijk gebruik van de zonnepark getoetst aan het ruimtelijk beleid en het beleid en de normstelling ten aanzien van relevante sectorale aspecten. Uit de toetsing blijkt het volgende:

- De beoogde ontwikkeling is niet in strijd met het rijks-, provinciaal en gemeentelijk ruimtelijk beleid;
- De beoogde ontwikkeling past binnen de bestaande ruimtelijke en functionele structuur;
- De diverse omgevingsaspecten staan de uitvoering van het project niet in de weg;
- Er is sprake van een economisch uitvoerbaar project;
- Het project levert een bijdrage aan de ambities met betrekking tot het opwekken van duurzame energie.

Bijlage 1: Communicatieplan

GroenLeven
zonne-energie

Drijvend zonneveld Bomhofsplas te Zwolle

Communicatieplan

Juni 2018

GroenLeven
zonne-energie

Inhoud

1. Introductie
2. Plan Bomhofsplas
3. Drijvende zonnevelden
4. Communicatiemethode
5. Doelgroepen
6. Investeringsmogelijkheid
7. Agenda

GroenLeven
zonne-energie

1. **Introductie**
2. Plan Bomhofsplas
3. Drijvende zonnevelden
4. Communicatiemethode
5. Doelgroepen
6. Investeringsmogelijkheid
7. Agenda

Introductie

GroenLeven wil met haar kernactiviteiten; het ontwikkelen en bouwen van zonneparken en leveren van energie, een bijdrage leveren aan de energietransitie. GroenLeven heeft al een groot aantal jaren ervaring met het daadwerkelijk bouwen en exploiteren van zonneparken in Nederland. Daarnaast wil zij voorop blijven lopen in de ontwikkeling en innovatie.

Om die reden heeft GroenLeven een extern Bureau (TB Noord Advies BV) gevraagd een verkennend onderzoek te doen naar nieuwe mogelijkheden voor het plaatsen van zonnepanelen in Nederland. Begin dit jaar zijn de resultaten van een verkennende studie en onderzoek beschikbaar gekomen.

Conclusie van dit onderzoek kort samengevat: **Water biedt enorme mogelijkheden!**

GroenLeven
zonne-energie

1. **Introductie**
2. Plan Bomhofsplas
3. Drijvende zonnevelden
4. Communicatiemethode
5. Doelgroepen
6. Investeringsmogelijkheid
7. Agenda

Introductie (2)

Water biedt enorme mogelijkheden! Hierbij moet bij water niet direct gedacht worden aan de zee, meren of rivieren, maar aan door mensen aanlegde waterrijke gebieden die thans al een nutsfunctie hebben.

GroenLeven is voornemens om samen met Dekker Grondstoffen BV een drijvend zonnepark aan te leggen op de zandwinplas Bomhof nabij Zwolle.

De noodzaak voor de opwekking van hernieuwbare energie, zoals zonne-energie, wordt breed gevoeld. Toch kan de ontwikkeling van dergelijke projecten vragen oproepen bij omwonenden en belanghebbenden. Om deze vragen of eventuele onduidelijkheden op voorhand weg te nemen, hecht GroenLeven waarde aan een goede communicatie rondom haar projecten.

In voorliggend document wordt het communicatieplan voor dit project uiteen gezet.

GroenLeven
zonne-energie

Zonnepark Bomhofsplas

1. Introductie
2. **Plan Bomhofsplas**
3. Drijvende zonnevelden
4. Communicatiemethode
5. Doelgroepen
6. Investeringsmogelijkheid
7. Agenda

- Zandwingebied Bomshofsplas, ten noordwesten van Zwolle
- Exploitatie Dekker Grondstoffen B.V.
- oppervlakte van de zandwinplas bedraagt circa 56 hectare

GroenLeven
zonne-energie

Drijvende zonneparken

1. Introductie
2. Plan Bomhofsplas
3. **Drijvende zonnevelden**
4. Communicatiemethode
5. Doelgroepen
6. Investeringsmogelijkheid
7. Agenda

De basis van het drijvende zonnepark wordt gevormd door een ponton. Een basis ponton wordt gevormd door een aantal elementen met een hoog drijvend vermogen die onderling met elkaar zijn verbonden. De technologie die hiervoor wordt gebruikt is hoogwaardig, waterresistent en bovenal veilig. Een voorbeeld van een ponton is hierna weergegeven.

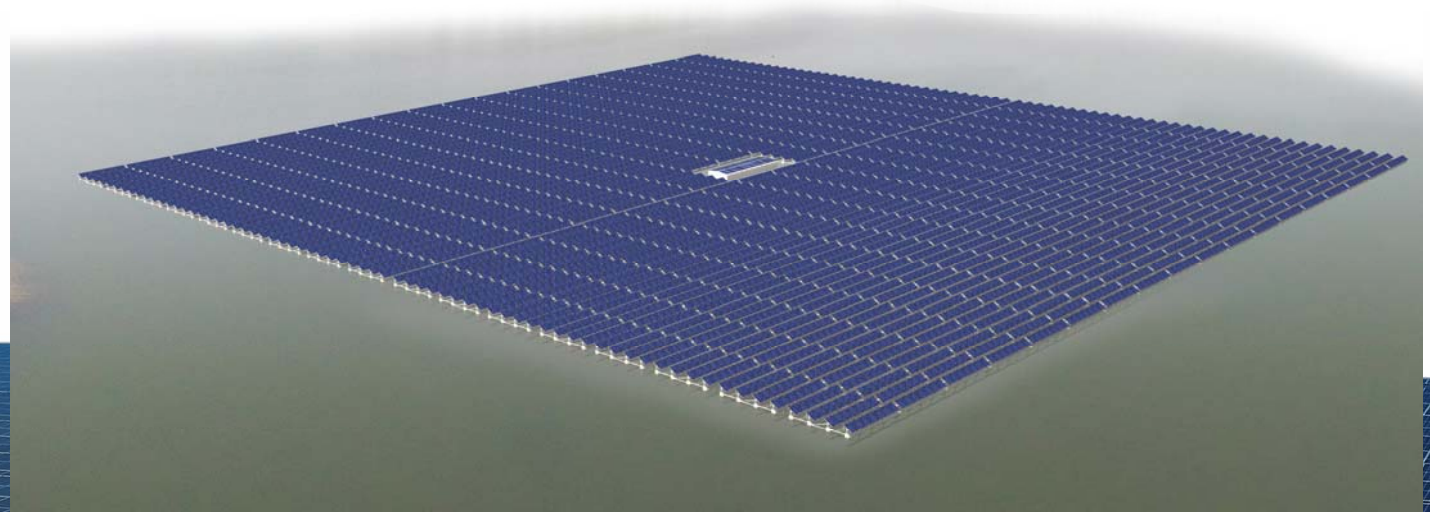

GroenLeven
zonne-energie

Drijvende zonneparken (2)

1. Introductie
2. Plan Bomhofsplas
3. **Drijvende zonnevelden**
4. Communicatiemethode
5. Doelgroepen
6. Investeringsmogelijkheid
7. Agenda

Zonnepanelen boven water in zandwinningsgebieden heeft diverse voordelen.

- Zandwinningsplassen hebben al bedrijfsmatige activiteiten.
- Er is enorm veel ruimte beschikbaar die veelal geen directe functie heeft behalve opvang water en in bepaalde gevallen extensief recreatief gebruik.
- Toezicht en beveiliging van het gebied zijn eenvoudig te realiseren. Veel zandwinningsgebieden zijn volledig afgesloten en mogen niet door publiek worden betreden.

GroenLeven
zonne-energie

Drijvende zonneparken (3)

1. Introductie
2. Plan Bomhofsplas
3. **Drijvende zonnevelden**
4. Communicatiemethode
5. Doelgroepen
6. Investeringsmogelijkheid
7. Agenda

Maar er is nog een groot voordeel. In de gebieden waarin actief zand worden gewonnen wordt veel apparatuur die aangedreven wordt door middel van motoren op basis van fossiele brandstoffen. Te denken valt aan de zandzuigers en de classeerinstallaties. Dit zijn grootverbruikers als het gaat om brandstof en uitstoot van CO_2. Binnen de branche van zandwiningsbedrijven komt in navolging van buurland Duitsland een ontwikkeling op gang waarbij de diesel aangedreven motoren worden vervangen door elektrische motoren. Voordelen zijn een substantiële beperking van uitstoot CO_2 en reductie van hinderlijk geluid. Deze ontwikkeling leidt er toe dat in de komende jaren veel zandwinningsbedrijven gaan overschakelen op elektriciteit. Indien er door middel van drijvende zonneparken op locatie stroom kan worden opgewekt, is het rendement nog groter; immers de duurzaam opgewekte stroom wordt voor een groot deel lokaal ingezet.

GroenLeven
zonne-energie

1. Introductie
2. Plan Bomhofsplas
3. Drijvende zonnevelden
4. **Communicatiemethode**
5. Doelgroepen
6. Investeringsmogelijkheid
7. Agenda

Communicatiemethode

De realisatie van zonneparken is van invloed op de omgeving. Om vragen of onduidelijkheden te voorkomen is een heldere en transparante informatievoorziening wenselijk. GroenLeven communiceert op verschillende manieren over haar projecten. De manier van communiceren hangt af van o.a. het onderwerp, de doelgroep en het doel van de communicatie.

Communicatie kan plaatsvinden in de vorm van:

- Gesprekken in groepen of individueel
- Publieke informatiebijeenkomsten
- E-mail en nieuwsbrief
- Project website

GroenLeven
zonne-energie

Communicatiemethode (2)

1. Introductie
2. Plan Bomhofsplas
3. Drijvende zonnevelden
4. **Communicatiemethode**
5. Doelgroepen
6. Investeringsmogelijkheid
7. Agenda

De ontwikkeling van een zonnepark kan vragen of onzekerheden oproepen bij omwonenden of andere belanghebbenden. In veel gevallen kunnen deze zorgen of ontstane onduidelijkheden bij omwonenden worden weggenomen door een goede communicatie en informatievoorziening vanuit de ontwikkelaar richting deze partijen. Het verkrijgen van voldoende draagvlak is essentieel om een plan te kunnen realiseren. GroenLeven vindt het om deze reden belangrijk om omwonenden en belanghebbende partijen vroegtijdig bij het project te betrekken.

De interactiviteit die ontstaat met een goede communicatie tussen partijen en de ontwikkelaar heeft daarnaast ook een ander voordeel. Hierdoor ontstaat de kans om suggesties van omwoners of belanghebbenden mee te nemen in de planontwikkeling. Zij beschikken vaak over lokale kennis, die heel waardevol kan zijn. Een voordeel van vroegtijdige communicatie is dat suggesties van betrokkenen en eventuele aanpassingen nog kunnen worden meegenomen in de aanvraag om Omgevingsvergunning.

GroenLeven
zonne-energie

Communicatiemethode (3)

1. Introductie
2. Plan Bomhofsplas
3. Drijvende zonnevelden
4. **Communicatiemethode**
5. Doelgroepen
6. Investeringsmogelijkheid
7. Agenda

GroenLeven kiest er daarnaast nadrukkelijk voor om omwonenden te betrekken bij het proces. Dit doen wij door:

- huisbezoeken af te leggen met directe omwonenden
- informatiebijeenkomsten te organiseren
- samen met direct omwonden een aantal zonneparken te bezoeken, zodat zij kunnen zien hoe het park er eventueel uit komt te zien

Het proces dat wij hierbij toepassen is concreet opgedeeld in de volgende fasen:

GroenLeven
zonne-energie

Communicatiemethode (4)

1. Introductie
2. Plan Bomhofsplas
3. Drijvende zonnevelden
4. **Communicatiemethode**
5. Doelgroepen
6. Investeringsmogelijkheid
7. Agenda

Stap 1 - Gesprek met de gemeente voor het bepalen van het plan van aanpak

Stap 2 - Bepalen van de te benaderen personen en de rest van de omgeving
GroenLeven zal identificeren wie benaderd moet worden voor inspraak op de plannen.

Stap 3a - Informeren van de betreffende personen
Voor zover mogelijk zal GroenLeven zoveel mogelijk kanalen gebruiken om bewoners te wijzen op een informatieavond. Naast een brief per post, kan hierbij gedacht worden aan een advertentie in een lokale krant (week in week uit) of een bericht op het bulletinbord.

GroenLeven zal een visualisatie meenemen van het toekomstige park. Deze visualisatie is te vinden op www.theimagineers.com/zandwinningbomhofplas. Bewoners hebben bij GroenLeven daadwerkelijk een luisterend oor. Dit kan betekenen dat plannen worden aangepast naar aanleiding van feedback uit de gemeenschap.

GroenLeven
zonne-energie

Communicatiemethode (5)

1. Introductie
2. Plan Bomhofsplas
3. Drijvende zonnevelden
4. **Communicatiemethode**
5. Doelgroepen
6. Investeringsmogelijkheid
7. Agenda

Stap 3b - Informeren van de betreffende personen
Afhankelijk van de locatie en de nabijheid van directe omwonenden ten opzichte van het park wordt gekozen voor een informatiebijeenkomst of huisbezoeken om belanghebbenden te informeren. Afhankelijk van de grootte van de groep belangstellenden en het sentiment zal een gespreksleider ingezet worden om iedereen voldoende aan het woord te laten.

Stap 4 - Terugkoppelingsbijeenkomst

Er wordt een bijeenkomst georganiseerd waarin GroenLeven terugkoppelt wat zij gedaan heeft met de input van de omwonenden. Bewoners zullen worden gewezen op de procedure van inspraak op de omgevingsvergunning.

Indien bewoners belang hebben bij een website zal GroenLeven hierop informatie verstrekken over belangrijke stappen in het proces.

GroenLeven
zonne-energie

1. Introductie
2. Plan Bomhofsplas
3. Drijvende zonnevelden
4. Communicatiemethode
5. **Doelgroepen**
6. Investeringsmogelijkheid
7. Agenda

Doelgroepen

Bij de ontwikkeling van een zonnepark zijn verschillende partijen betrokken. Naast de ontwikkelende partij(en) en de overheid, zijn er in de omgeving diverse belanghebbenden te onderscheiden. Om op een effectieve manier te communiceren worden diverse doelgroepen onderscheiden. Voor onderhavig project zijn belangrijk:

- Direct omwonenden
- Natuurorganisaties
- Bewoners (wijdere omgeving) en andere belangstellenden.

GroenLeven
zonne-energie

Doelgroepen (2)

1. Introductie
2. Plan Bomhofsplas
3. Drijvende zonnevelden
4. Communicatiemethode
5. **Doelgroepen**
6. Investeringsmogelijkheid
7. Agenda

Doelgroep: **Direct omwonenden**

Voor direct omwonenden heeft het project in ruimtelijke zin de meeste impact.

Onderwerpen: Omvang park, hoogte panelen, weerkaatsing… etc.

Communicatiemethoden: Informatiebijeenkomst, individuele gesprekken

GroenLeven
zonne-energie

1. Introductie
2. Plan Bomhofsplas
3. Drijvende zonnevelden
4. Communicatiemethode
5. **Doelgroepen**
6. Investeringsmogelijkheid
7. Agenda

Doelgroepen (3)

Doelgroep: **Natuurorganisaties**

Onderwerpen: Omvang park, locatie panelen, positieve effecten

Communicatiemethoden: Overleg met overkoepelende natuurorganisatie en uitnodiging voor buurtbijeenkomst

GroenLeven
zonne-energie

Doelgroepen (4)

1. Introductie
2. Plan Bomhofsplas
3. Drijvende zonnevelden
4. Communicatiemethode
5. **Doelgroepen**
6. Investeringsmogelijkheid
7. Agenda

Doelgroep: **Bewoners (wijdere omgeving) en andere belangstellenden**

Onderwerpen: Omvang en situering park

Communicatiemethoden: via media, website

GroenLeven
zonne-energie

Investeringsmogelijkheid

1. Introductie
2. Plan Bomhofsplas
3. Drijvende zonnevelden
4. Communicatiemethode
5. Doelgroepen
6. **Investeringsmogelijkheid**
7. Agenda

GroenLeven biedt graag de mogelijkheid voor omwonenden om in het zonnepark te participeren. Hiervoor is GroenLeven bereid om bij voldoende belangstelling een obligatielening uit te geven zodra de omgevingsvergunning voor het zonnepark is verleend.

- Participatiemogelijkheid voor regio Zwolle
- Obligatielening niet zonder risico
- Rendement ca. 3 tot 3,5%

GroenLeven
zonne-energie

Agenda

1. Introductie
2. Plan Bomhofsplas
3. Drijvende zonnevelden
4. Communicatiemethode
5. Doelgroepen
6. Investeringsmogelijkheid
7. **Agenda**

- Mei 2018 - Bijeenkomst voor omwonenden
- Juni 2018 - Informatiebijeenkomst
- Juli 2018 - Overleg met natuurorganisaties
- September 2018 - Informatiebijeenkomst
- September 2018 - Aanvragen vergunning
- Januari 2019 - Openstelling mogelijke obligaties

Bijlage 2: Inrichtingstekening

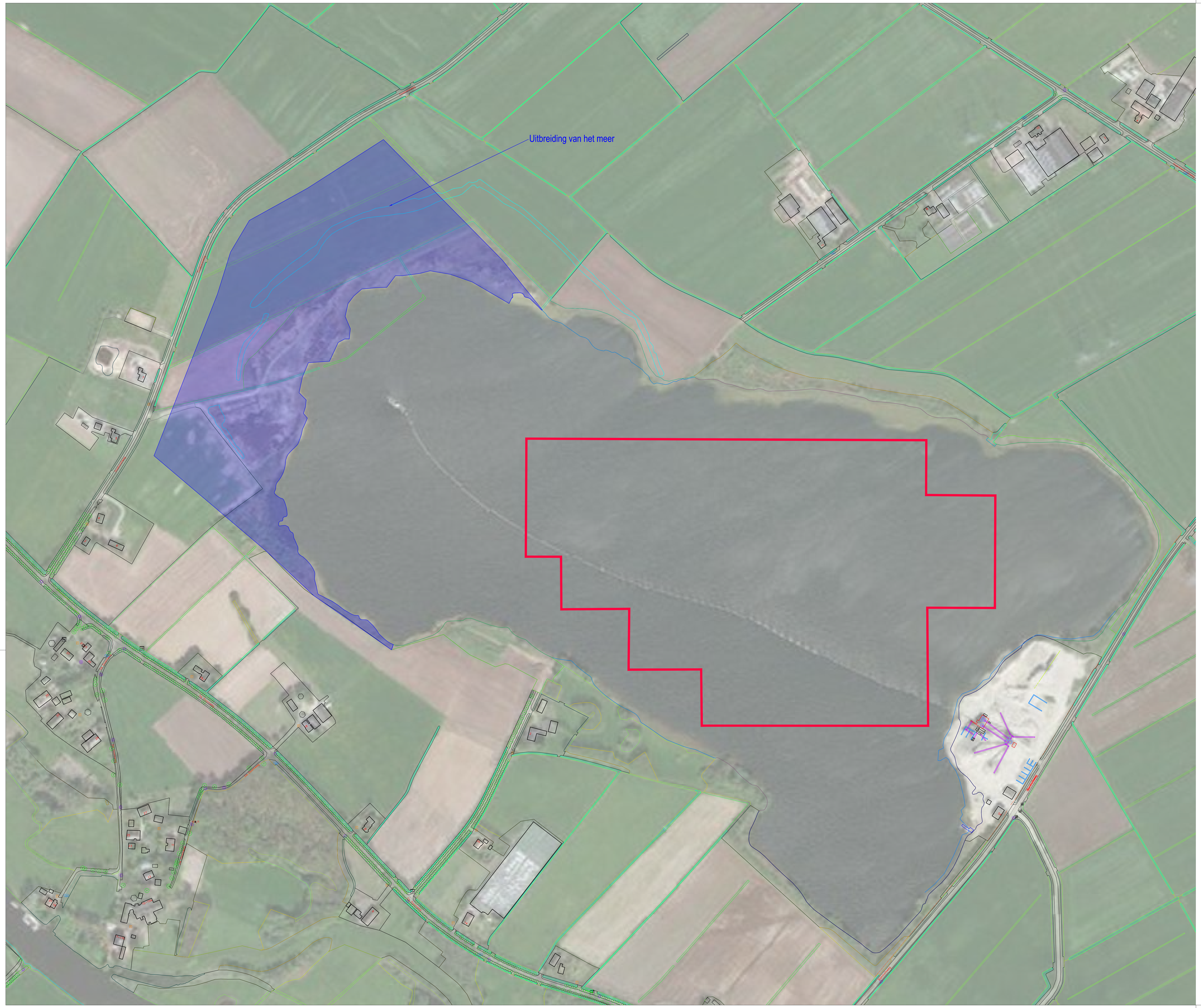

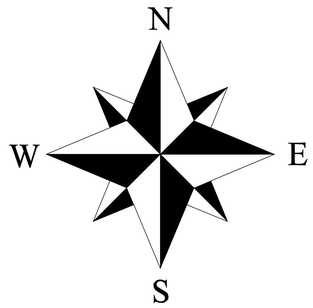

GroenLeven
zonne - energie

GroenLeven BV
De Trifoart 7-400 | 8447 GM Heerenveen
Telefoon: +31 513 200959 | www.groenleven.nl

	Datum	Naam
Getekend		
Revisie		
Gezien		

Project: Bomhofsplas
Nederland
PV Power Plant

Opdrachtgever: HerBo GroenLeven BV

Tekening status: Voorbereiding

Schaal: 1:1750

Formaat: A0

Tekening nummer: 01_overview PV layout (planning issue)

Bestandsnaam: GL18-ZZT-VP04_PERMISSION AREA_V2.dwg

Bijlage 3: Natuurtoets

RAPPORT

Natuurtoets Bomhofsplas

in kader van de Wet natuurbescherming

Klant: GroenLeven B.V.

Referentie: BG1754WATRP1810081356

Status: 2.0/Finale versie

Datum: 5 maart 2019

Royal HaskoningDHV
Enhancing Society Together

HASKONINGDHV NEDERLAND B.V.

Chopinlaan 12
9722 KE GRONINGEN
Water
Trade register number: 56515154

+31 88 348 53 00 **T**
info@rhdhv.com **E**
royalhaskoningdhv.com **W**

Titel document: Natuurtoets Bomhofsplas

Ondertitel: in het kader van de Wet natuurbescherming
Referentie: BG1754WATRP1810081356
Status: 2.0/Finale versie
Datum: 5 maart 2019
Projectnaam: Bomhofsplas
Projectnummer: BG1754
Auteur(s): Erik Rosendaal

Opgesteld door: Erik Rosendaal

Gecontroleerd door: Rinus Hoogeslag

Datum/Initialen: 5 maart 2019

Goedgekeurd door: Rinus Hoogeslag

Datum/Initialen: 5 maart 2019

Classificatie
Projectgerelateerd

Disclaimer

No part of these specifications/printed matter may be reproduced and/or published by print, photocopy, microfilm or by any other means, without the prior written permission of HaskoningDHV Nederland B.V.; nor may they be used, without such permission, for any purposes other than that for which they were produced. HaskoningDHV Nederland B.V. accepts no responsibility or liability for these specifications/printed matter to any party other than the persons by whom it was commissioned and as concluded under that Appointment. The integrated QHSE management system of HaskoningDHV Nederland B.V. has been certified in accordance with ISO 9001:2015, ISO 14001:2015 and OHSAS 18001:2007.

Inhoud

1	**Inleiding**	**1**
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doelstelling en scope onderzoek	1
1.3	Leeswijzer	1
2	**Plangebied en voorgenomen ingreep**	**2**
2.1	Plangebied	2
2.2	Voorgenomen ingreep	3
3	**Natuurtoets - Soortenbescherming**	**6**
3.1	Gevolgde werkwijze	6
3.2	Waterkwaliteit	6
3.3	Vaatplanten	7
3.4	Grondgebonden zoogdieren	7
3.4.1	Otter	8
3.4.2	Steenmarter	10
3.5	Vleermuizen	10
3.6	Amfibieën	11
3.7	Reptielen	12
3.8	Vissen	12
3.9	Vogels	12
3.10	Ongewervelden	15
4	**Gebiedsbescherming**	**16**
4.1	Voortoets Natura 2000	16
4.1.1	Beschermde waarden Natura 2000-gebied Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht	16
4.1.2	Effectbeoordeling	17
4.2	Natuurnetwerk Nederland (NNN)	20
5	**Eindconclusies en aanbevelingen Wet natuurbescherming**	**21**
5.1	Eindconclusies	21
5.1.1	Beschermde soorten Wnb	21
5.1.2	Beschermde gebieden Wnb (Natura 2000)	21
5.1.3	EHS	21
5.2	Mitigerende maatregelen	21
5.3	Vervolgstappen	22

6 Bronvermelding 23

Bijlage 1. Juridisch kader Wet natuurbescherming 24

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Dekker Grondstoffen en GroenLeven zijn voornemens om een drijvend zonnepark op de zandwinplas, gelegen aan de Bomhofsweg 5 te Zwolle, te realiseren. De opgewekte elektriciteit is onder meer bedoeld voor eigen gebruik op de locatie. Het project draagt bij aan de ambitie van Dekker Grondstoffen om haar CO_2-uitstoot te reduceren. Ook zal mogelijk elektriciteit worden geleverd aan de grootgebruikers in de omgeving of aan het elektriciteitsnet. Omdat het project mogelijk effecten kan hebben op aanwezige natuurwaarden, wordt een natuurtoets in het kader van de Wet natuurbescherming (hierna Wnb) uitgevoerd.

1.2 Doelstelling en scope onderzoek

Het doel van deze rapportage is om de geplande activiteiten te toetsen aan de soorten- en gebiedsbescherming uit de Wnb en het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Voor toetsing aan de Wnb wordt een natuurtoets uitgevoerd. Hierbij worden de risico's met betrekking tot beschermde soorten in kaart gebracht. De natuurtoets betreft geen gerichte volledige inventarisatie van soorten; het brengt in de eerste plaats in beeld welke soorten te verwachten zijn op basis van habitatgeschiktheid. Dit wordt gedaan op basis van een bureaustudie en een veldbezoek.

Daarnaast wordt getoetst aan de gebiedsbescherming uit de Wnb. In de Wnb staat vermeld dat het niet is toegestaan om zonder vergunning projecten te realiseren die de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de leefgebieden van soorten in een Natura 2000-gebied kunnen verslechteren of een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Ook activiteiten buiten deze Natura 2000-gebieden kunnen in beginsel een negatief effect hebben (externe werking).

Ook wordt gekeken naar de gebiedsbescherming van het Natuurnetwerk Nederland (hierna NNN). Dit is een Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Voorheen werd dit netwerk de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd.

Het rapport geeft zicht op de noodzakelijke stappen en/of vervolgonderzoeken die nodig zijn en hoe dit kan worden aangepakt.

1.3 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 behandelt het plangebied en de voorgenomen ingreep. Hoofdstuk 3 behandelt de soortenbescherming. In hoofdstuk 4 wordt de gebiedsbescherming behandeld. Hoofdstuk 5 bevat de conclusies t.a.v. de soorten- en gebiedsbescherming. Hoofdstuk 6 bevat de bronvermelding. Het juridisch kader wordt uitgebreid behandeld in bijlage 1.

2 Plangebied en voorgenomen ingreep

Dit hoofdstuk bevat een omschrijving van het plangebied en de directe omgeving. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de informatie die is opgedaan tijdens het veldbezoek. Daarnaast staat er een toelichting op de werkzaamheden die worden uitgevoerd.

2.1 Plangebied

De zandwinplas ligt in het buitengebied ten noordoosten van Zwolle, zie Figuur 2-1. De oppervlakte van de zandwinplas bedraagt circa 62 hectare. De locatie is nog steeds in gebruik voor de zandwinning en wordt nog uitgebreid. Aan de noordzijde wordt het plan globaal begrensd door de Haersterbroekweg, aan de oostzijde door de Bomhofsweg, aan de zuidzijde door de Doornweg en aan de westzijde door de Dashorstweg. De omgeving wordt gekenmerkt door een voornamelijk agrarisch landschap met verspreide landelijke woonbebouwing en agrarische bedrijven, zie Figuur 2-2. Het gebied ligt buiten de bebouwde kom.

Figuur 2-1: Ligging van het plangebied - rode ster.

Figuur 2-2: Ligging van de zandwinning met in rood het onderzoeksgebied tijdens het veldbezoek.

Figuur 2-3: Impressie van het plangebied. Van linksboven naar rechtsonder: Oostelijke deel - zandwinning; Zuidoostelijke deel waterplas; Zuidelijke deel - waterplas; Noordelijke deel waterplas. Foto's: RHDHV, 2018.

2.2 Voorgenomen ingreep

Het voorgenomen project heeft betrekking op de realisatie van een drijvend zonnepark, bestaande uit meerdere drijvende modules en een middenspanninginkoopstation op de wal zie Figuur 2-4.

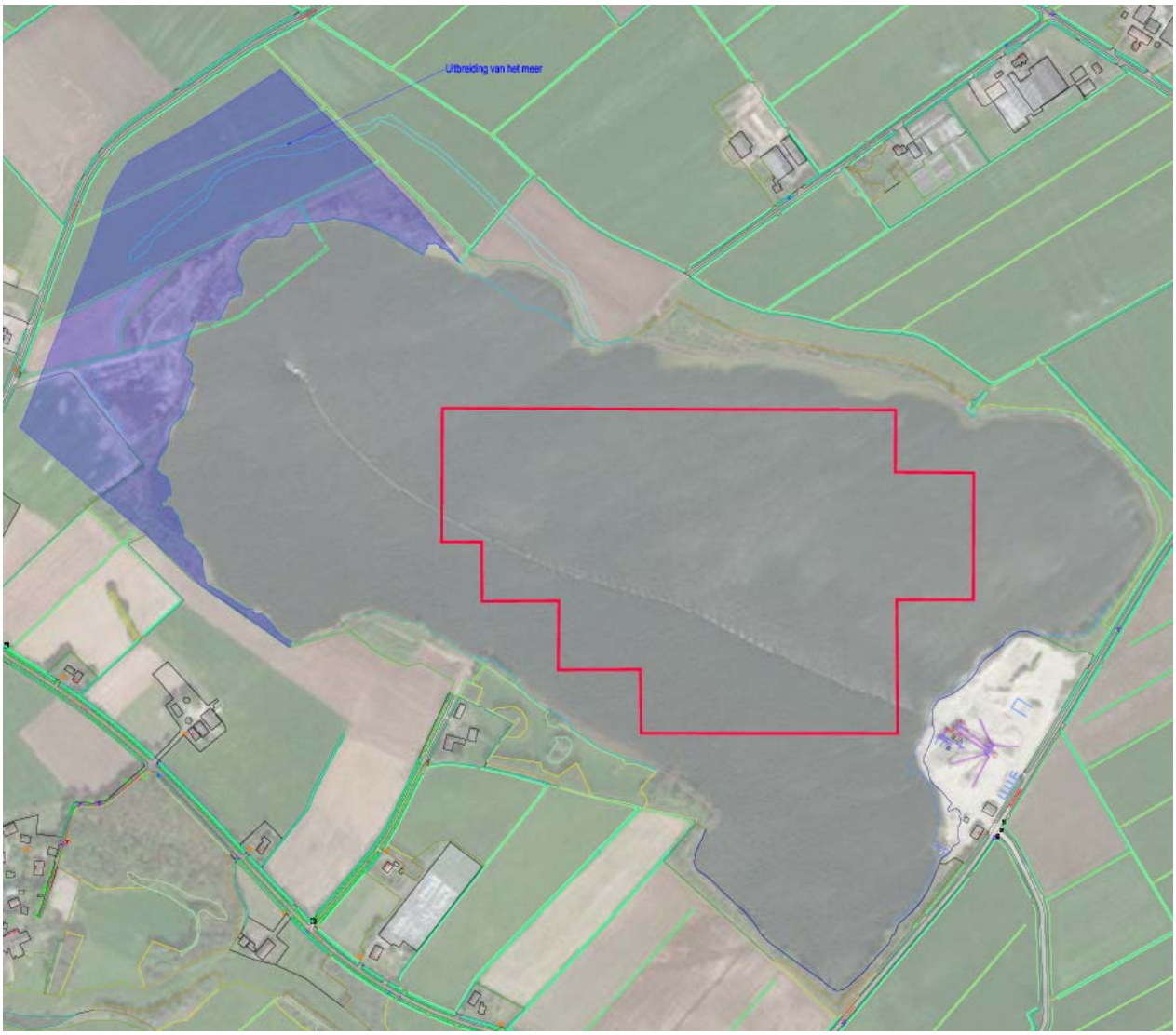

Figuur 2-4: Impressie van de Bomhofsplas na realisatie van het drijvende zonnepark (roze kader).

Op de plas van 62 hectare komt een drijvend zonnepark van circa 20 hectare (Dekker, 2018). De omvang van de plas zal door voortgaande zandwinning nog toenemen met circa 8 hectare. De uitbreiding vindt plaats naar het westen, waardoor de plas uiteindelijk grenst aan de Dashorstweg, zie Figuur 2-5. De modules kunnen als legostenen gekoppeld worden en zijn verplaatsbaar zodat de zandwinning ter plaatse niet gehinderd wordt. De drijvende modules worden aan rand van de plas, of aan de bodem verankerd, net als de reeds aanwezige zandzuiger.

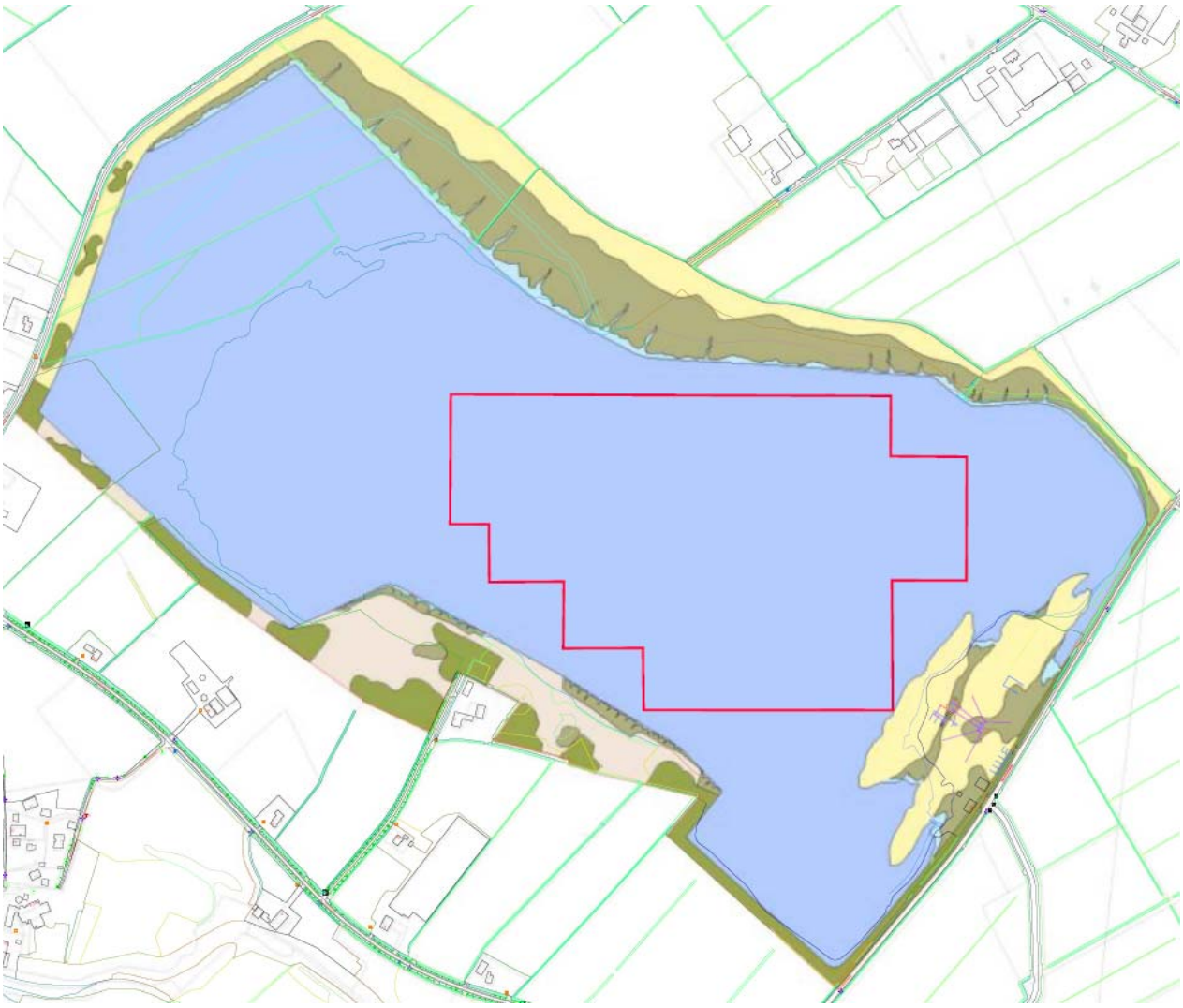

Figuur 2-5: Impressie van de zandwinplas na uitbreiding.

Daarnaast wordt nabij de Bomhofsweg een middenspanninginkoopstation van de netwerkbeheerder geplaatst. Dit wordt gedaan op het terrein waar het zand wordt verwerkt. Ruimtelijk heeft het inkoopstation de uitstraling van een grote trafo (circa 2,5 m hoog). De netwerkaansluiting geeft de mogelijkheid om de werkprocessen van de zandwinning te elektrificeren.

De aanlegwerkzaamheden gaan gepaard met de aanwezigheid van mensen en materieel. De exacte planning en werkwijze voor de uitvoeringswerkzaamheden is nog niet bekend.

3 Natuurtoets - Soortenbescherming

3.1 Gevolgde werkwijze

Met behulp van NDFF gegevens (periode van afgelopen 5 jaar, kilometerhokken 205-505 t/m 205-507, 206-505 t/m 206-507 en 207-505 t/m 207-507) is allereerst een bureaustudie uitgevoerd naar het voorkomen van beschermde soorten in de omgeving van het plangebied. NDFF staat voor Nationale Databank Flora en Fauna; deze databank geeft onder andere informatie over waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren. In de NDFF zijn alleen gevalideerde gegevens opgeslagen.

Op 25 september 2018 is een veldbezoek aan het plangebied uitgevoerd door Erik Rosendaal, ecoloog in dienst van Royal HaskoningDHV. De temperatuur lag rond de 17 graden en het was zonnig. Tijdens het veldbezoek is een habitatgeschiktheidsanalyse gedaan voor beschermde soorten die volgens de bureaustudie mogelijk voorkomen. Er is gezocht naar vaatplanten, grondgebonden zoogdieren, mogelijke verblijfplaatsen van vleermuizen, amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden.

3.2 Waterkwaliteit

Deltares heeft een analysetool gemaakt om de effecten van een drijvend zonnepark op de waterkwaliteit te beoordelen (Deltares, 2018). De drijvende zonnepanelen zorgen voor beschaduwing van het water eronder, zie Figuur 3-2. In een ondiep systeem of een systeem met een hoge productie kan dit leiden tot problemen, doordat algen en waterplanten niet meer kunnen groeien en het afsterven van plantaardig materiaal tot zuurstofloosheid kan leiden. Op basis het model wordt verwacht dat de primaire productie (groei van algen) van een grote eutrofe plas pas afneemt bij een bedekking vanaf 50 procent. Bij dit project wordt circa 36 procent bedekt van een nutriëntenarme plas. Bovendien worden de productieve oeverzones niet bedekt met panelen. Er worden dus geen problemen verwacht, omdat het een diepe plas betreft waar in de diepe delen geen waterplanten op de bodem kunnen groeien, doordat het systeem voedselarm is en er weinig algen aanwezig zijn. Aangezien er geen grote veranderingen optreden in de onderste trofische niveaus (met name algen) zijn bottom up effecten als gevolg van de zonnepanelen evenmin te verwachten. Negatieve effecten op de visstand, bijvoorbeeld als gevolg van veranderde voedselomstandigheden, worden dan ook niet verwacht.

Figuur 3-2: Beschaduwing veroorzaakt door zonnepanelen. Foto's: GroenLeven

De aanleg van een drijvend zonnepark biedt ook kansen voor natuurontwikkeling. Tussen en onder de drijvers zijn mogelijkheden voor de aangroei van fytobenthos (vastzittende algen), niet wortelende waterplanten en macrofaunasoorten zoals zoetwatermosselen. Onder deze omstandigheden kunnen zoöplankton en jonge vis schuilplaatsen vinden. Daarnaast zorgt de verankering van de panelen voor in het water hangende structuren, wat ook een bijdrage levert aan de verdere natuurontwikkeling.

3.3 Vaatplanten

Voorkomen
Het NDFF bevat geen waarnemingen van beschermde vaatplanten binnen en nabij het plangebied.

De oevers van de zandwinplas bestaan uit o.a. algemene grassoorten, paardenbloem, ridderzuring, brandnetel spec., akkerwinde en riet. De aanwezige vegetatie duidt op een voedselrijke bodem. Daarmee ontbreekt het aan geschikte standplaatsen voor praktisch alle onder de Wnb beschermde vaatplanten. Dit zijn vooral soorten van extensief beheerde en onbemeste akkers en soorten van kalkrijke standplaatsen. Daarnaast staan er soorten van zeer schrale, zwak zure standplaatsen op de lijst met beschermde vaatplanten. Dergelijke omstandigheden ziiet aanwezig binnen het plangebied.

Conclusie
Op basis van verspreidingsgegevens en habitatgeschiktheid is het voorkomen van beschermde vaatplanten uitgesloten. Er is t.a.v. vaatplanten geen sprake van overtredingen van verbodsbepalingen uit de Wnb.

3.4 Grondgebonden zoogdieren

Voorkomen
De NDFF wijst op het voorkomen van strikt beschermde zoogdieren in de omgeving van het plangebied, namelijk de steenmarter en de otter. Verder kunnen binnen en in de omgeving van het plangebied algemene soorten voorkomen zoals egel, haas, konijn, ree, kleine marterachtigen, verschillende muizensoorten en vos. Voor deze algemene soorten geldt een vrijstelling voor ruimtelijke ingrepen op basis van de ‘Omgevingsverordening Overijssel 2009’, zie Tabel 3-1. Voor de soorten die onder deze verordening vallen is slechts de algemene zorgplicht van toepassing. Tijdens het veldbezoek zijn geen zwaarder beschermde grondgebonden zoogdieren waargenomen.

Tabel 3-1 Zoogdieren met een algemene vrijstelling binnen de provincie Overijssel.

Zoogdiersoort	
Aardmuis	Konijn
Bosmuis	Ondergrondse woelmuis
Bunzing	Ree
Dwergmuis	Rosse woelmuis
Dwergspitsmuis	Tweekleurige bosspitsmuis
Egel	Veldmuis
Gewone bosspitsmuis	Vos
Haas	Woelrat
Hermelijn	Wezel
Huisspitsmuis	

3.4.1 Otter

Voorkomen

In de NDFF zijn waarnemingen bekend van de otter binnen en in de omgeving van het onderzoeksgebied, zie Figuur 3-1. Bij de zandwinplas gaat het om één waarneming.

Figuur 3-1: Verspreidingsgegevens van de otter voor de periode 31-01-2014 t/m 31-01-2019. Bron: NDFF

In 2002 is het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) gestart met een herintroductieprogramma voor de otter in Nederland, nadat deze soort in 1988 in ons land was uitgestorven. Er zijn in de periode 2002-2008 in totaal 31 otters uitgezet in moerasgebieden in de Kop van Overijssel en Zuidoost-Friesland (in de Wieden, Weerribben, Rottige Meenthe, de Lendevallei en de Olde Maten). Momenteel komt de otter weer voor langs de Overijsselse Vecht.

Otters hebben een groot territorium. De doorsnee van een leefgebied van mannetjes is doorgaans gemiddeld 15 kilometer en dat van vrouwtjes 7 kilometer. Overdag verblijft de otter in een dagrustplaats die zich bevindt op oevers in dichte oevervegetaties (o.a. riet), struwelen en bosschages, maar ook in (kunstmatige) holten. De otters maken hierbij gebruik van boomstronken en wortelstelsels, oude holen van bijvoorbeeld muskusratten of konijnen, constructies van takken en modder gemaakt door bevers, nissen onder bruggen of betonpijpen. De plek kan per dag verschillen. De nesten waar de jongen worden geworpen, liggen vaak in overstromingsvrije oeverholtes in een rustig gebied en worden regelmatig door de moeder verplaatst (zoogdiervereniging, 2018).

De zandwinplas maakt onderdeel uit van een groot leefgebied van de otter. Het optimale leefgebied ligt langs de uiterwaarden van de Vecht. Dit is tevens terug te zien in de waarnemingsgegevens. Figuur 3-2 toont de oevers met voldoende dekking om te fungeren als rust- en voorplantingsplaats voor de otter bij de Bomhofsplas. De overige oevers bieden minder dekking.

Figuur 3-2: De Bomhofsplas met potentiele rust- en voortplantingsplaatsen van de otter (geel).

Effectbeoordeling

Aanleg
De werkzaamheden worden zoveel mogelijk overdag uitgevoerd waardoor van verstoring op mogelijk aanwezige foeragerende otters geen sprake is (otters foerageren vooral in de schemering en 's nachts). De noordwesthoek is in de huidige situatie grotendeels verstoord door reguliere werkzaamheden van Solid B.V. Bovendien hoeft het tijdelijk (doen) wegvluchten voor werkzaamheden naar een rustiger plek in beginsel niet te worden aangemerkt als opzettelijke verontrusting[1].

Ontwerp
Door de aanleg van het zonnepark gaat een deel open water verloren. Er blijft na realisatie van het drijvende zonnepark 42 hectare open water over. De modules komen op minimale afstand van 10 meter vanaf de oever. Binnen en in de omgeving van het plangebied blijft voldoende foerageergebied over voor de otter. Als gevolg van de realisatie van het zonnepark gaat de functionaliteit van de zandwinplas als leefgebied niet verloren. Indien het zonnepark wordt bevestigd aan begroeide oevers worden mogelijk tijdelijk rust- en verblijfplaatsen beschadigd. Het onderhoud van het zonnepark is dermate extensief dat negatieve effecten zijn uitgesloten.

Conclusie en mitigatie
Zonder het treffen van mitigerende maatregelen kan overtreding van onderstaande verbodsbepalingen uit de Wnb niet worden uitgesloten:

- het beschadigen/vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren. artikel 3.5, lid 4.

[1] *ABRvS 13 mei 2009, ECLI:NL:RVS:2009:BI3701*

Bij aanleg van het zonnepark dient men de onderstaande mitigerende maatregel te treffen om overtreding van verbodsbepalingen uit de Wnb te voorkomen:

- Het zonnepark mag niet worden bevestigd aan ruig begroeide oevers die dekking kunnen bieden aan otters, zie Figuur 3-2.

3.4.2 Steenmarter

Voorkomen
De steenmarter is een soort die voorkomt in en nabij grote steden, dorpen en boerenerven en lijkt zich aan de menselijke bebouwing te hebben aangepast. Van steenmarters is bekend dat ze rust- en verblijfplaatsen creëren in kruipruimtes en loze ruimtes tussen plafonds, muren en zolders in huizen en andere gebouwen. Daarnaast maken ze ook gebruik van stapels takkenhout en kreupelhout als verblijfplaats. Binnen het plangebied zijn geen geschikte bouwwerken, takkenstapels of holten aangetroffen die kunnen dienen als rust- en verblijfplaats van de steenmarter. De aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van de steenmarter binnen het plangebied is uitgesloten. Steenmarters zijn echter zeer opportunistisch en gebruiken veel verschillende landschapselementen om in te foerageren. De steenmarter gebruikt de randen van de zandwinplas dus mogelijk om te foerageren. Het voorkomen van de steenmarter binnen en in de directe nabijheid van het plangebied kan niet worden uitgesloten.

Effectbeoordeling
Zoals eerder beschreven zijn binnen het plangebied geen bouwwerken of holten aangetroffen die kunnen dienen als rust- en verblijfplaats van de steenmarter. Het vernietigen of beschadigen van rust- of voortplantingsgebied van de steenmarter is daarom uitgesloten. Wel kunnen steenmarters gebruik maken van het plangebied en de nabije omgeving om te foerageren. Tijdens de werkzaamheden zal de soort mogelijk uit moeten wijken naar rustigere delen van het leefgebied om te foerageren. Van het opzettelijk doden van steenmarters is geen sprake. Overtreding van verbodsbepalingen uit de Wnb t.a.v. de steenmarter is uitgesloten.

Conclusie en maatregelen in kader van de algemene zorgplicht
Overtreding van verbodsbepalingen uit de Wnb t.a.v. grondgebonden zoogdieren is redelijkerwijs uitgesloten.

3.5 Vleermuizen

Voorkomen
In de NDFF zijn waarnemingen bekend van laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis in de omgeving van het plangebied. Vleermuizen verblijven ‘s zomers in een zomerverblijfplaats of kraam- of paarverblijfplaats, ’s winters zoeken ze een winterverblijfplaats op. Holten in bomen kunnen zeer geschikt zijn als verblijfplaats, veel soorten maken hier gebruik van. Ook verblijven sommige soorten in kieren en spleten in gebouwen. In de bomen rondom het plangebied zijn mogelijk verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen aanwezig. Daarnaast kunnen er vleermuizen aanwezig zijn in de bebouwing.

Ook is het plangebied geschikt als foerageergebied voor vleermuissoorten. De waterplas is geschikt als foerageergebied voor de meervleermuis. De watervleermuis heeft meer behoefte aan beschutte watergangen en waterpartijen en wordt daarom niet verwacht binnen het plangebied (BIJ12. 2017a). De overige soorten foerageren vooral boven weilanden of nabij groenstructuren aan de rand van de waterplas.

Effectbeoordeling
Er worden geen bomen of gebouwen gesloopt waardoor het vernietigen van vaste rust en verblijfplaatsen is uitgesloten.

De groenstructuren en oevers blijven beschikbaar als foerageergebied voor vleermuizen. Door het plaatsen van de zonnepanelen gaat 20 ha. open water verloren, dat gebruikt kan worden door de meervleermuis. In de directe omgeving blijft echter 42 ha. open water over om naar uit te wijken. Ook maakt de soort gebruik van de oevers en weilanden als foerageergebied. Bovendien zijn er voldoende watergangen en plassen in de directe nabijheid van de zandwinplas. Er zijn dus geen indicaties die erop duiden dat het plangebied fungeert als essentieel foerageergebied voor lokale populaties van de meervleermuis. De werkzaamheden zullen niet leiden tot verstoring of verlies van essentiële foerageergebieden van vleermuizen. Er is geen sprake van een overtreding van verbodsbepalingen uit de Wnb.

Indien er in het donker wordt gewerkt en in het vleermuis-actieve seizoen (grofweg van april tot november) kan de inzet van verlichting leiden tot verstoring van foeragerende en/of doortrekkende vleermuizen. Het verstoren van vaste vliegroutes en foeragerende vleermuizen is een overtreding van de Wnb.

Conclusie en mitigatie:
Zonder het treffen van mitigerende maatregelen is overtreding van de Wnb t.a.v. vleermuizen niet uitgesloten.

Overtreding van de Wnb wordt voorkomen door:
- te werken buiten het vleermuisactieve seizoen. Het vleermuisactieve seizoen loopt grofweg van april t/m oktober.

Werkzaamheden tijdens het vleermuisactieve seizoen zijn alleen toegestaan door:
- werkzaamheden bij daglicht uit te voeren, waardoor het inzetten van kunstlicht niet nodig is of;
- na zonsondergang het gebruik van kunstlicht zoveel mogelijk beperken en uitstraling van licht naar de omgeving voorkomen of;
- na zonsondergang vleermuisvriendelijke verlichting gebruiken om de verstoring van foeragerende en trekkende vleermuizen tot een minimum te beperken. Hierbij moet gebruik gemaakt worden van korte palen, naar beneden gerichte armaturen en rood- of amberkleurig licht.

Conclusie na mitigatie:
Indien bovenstaande mitigerende maatregelen worden getroffen is overtreding van de Wnb t.a.v. vleermuizen uitgesloten.

3.6 Amfibieën

Voorkomen
Het NDFF bevat waarnemingen van strikt beschermde amfibieën namelijk de knoflookpad en de poelkikker. Daarnaast zijn er waarnemingen bekend van de bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander in de nabijheid van het plangebied. Voor bastaard-, meer-, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander geldt een vrijstelling voor ruimtelijke ingrepen op basis van de ‘‘Omgevingsverordening Overijssel 2009’’.

Tijdens het veldbezoek zijn geen strikt beschermde amfibieën waargenomen. De zandwinplas is ongeschikt als voortplantingswater voor knoflookpad en poelkikker omdat deze te diep is. Bovendien is de zandwinplas niet visvrij en vissen eten de larven van amfibieën.

Alleen voor de rugstreeppad is geschikt habitat aanwezig door het vele zand dat aanwezig is binnen het plangebied. Ondiepe plassen die kunnen ontstaan op de zandige plekken zijn geschikt als voortplantingswater voor de rugstreeppad. Rugstreeppadden, en dan vooral de juvenielen, kunnen afstanden tot wel circa 5 kilometer afleggen opzoek naar geschikt leefgebied (BIJ12, 2017b). Binnen een straal van 5 kilometer van het plangebied zijn echter geen populaties bekend van de rugstreeppad.

Het voorkomen van zwaarder beschermde amfibieën wordt op basis van verspreidingsgegevens en habitatgeschiktheid uitgesloten.

Conclusie
De aanwezigheid van strikt beschermde amfibieën binnen het plangebied wordt uitgesloten o.b.v. habitatgeschiktheid en verspreidingsgegevens. Overtreding van verbodsbepalingen uit de Wnb t.a.v. amfibieën is redelijkerwijs uitgesloten.

3.7 Reptielen

Voorkomen
Het NDFF bevat geen waarnemingen van beschermde reptielen binnen het plangebied. De meeste reptielen komen voor in (vochtige) heidevegetaties met pijpenstrovelden en vennen op veen- en zandgronden en eikenhakhout- en ruigtebosjes langs bosranden (Warf, 2018). Dergelijk biotoop ontbreekt binnen het plangebied. Daarnaast ontbreken geschikte voortplantingsplaatsen (broeihopen) voor ringslangen. Het voorkomen van beschermde reptielen kan worden uitgesloten op basis van verspreidingsgegevens en habitatgeschiktheid.

Conclusie
De aanwezigheid van beschermde reptielen binnen het plangebied is uitgesloten. Overtreding van verbodsbepalingen uit de Wnb t.a.v. reptielen is redelijkerwijs uitgesloten.

3.8 Vissen

Voorkomen
De NDFF bevat geen waarnemingen van beschermde vissen binnen het plangebied. De huidige verspreiding van strikt beschermde soorten als de grote modderkuiper en kwabaal centraliseert zich vooral rond de oorspronkelijke stroomgebieden van grote rivieren en beken (BIJ12, 2017c). Binnen het plangebied zijn geen verlandende sloten aanwezig met een dikke sliblaag, waardoor het voorkomen van grote modderkruiper wordt uitgesloten. De kwabaal is gebonden aan de IJssel-Vechtdelta met overstroomde uiterwaarden waar de jongen in slenken en poelen uit kunnen groeien tot volwassen vissen. Het voorkomen van de kwabaal binnen het plangebied is uitgesloten.

Conclusie
De aanwezigheid van beschermde vissen in het plangebied is uit te sluiten. Overtreding van verbodsbepalingen uit de Wnb t.a.v. vissen is redelijkerwijs uitgesloten.

3.9 Vogels

Voorkomen
Op basis van verspreidingsgegevens kunnen verschillende algemeen voorkomende broedvogelsoorten binnen het plangebied voorkomen. Tijdens het veldbezoek zijn verschillende vogelsoorten waargenomen o.a. ringmus, rietgors, wilde eend, meerkoet, grauwe gans en kievit. De oevers, bomen en het struweel aan de randen van de zandwinplas zijn geschikt als broedlocatie voor verschillende (algemene)

broedvogelsoorten. Daarnaast is de zandwinplas geschikt als rustplaats voor verschillende watervogelsoorten zoals ganzensoorten, eendensoorten, meerkoet en fuut.

In de directe omgeving van het plangebied is een jaarrond beschermd nest aangetroffen van een havik Figuur 3-3. Ook is aan de noordkant van de zandwinplas een dode (juveniele) havik aangetroffen, zie Figuur 3-4. Daarnaast is een tweede nest aangetroffen waarvan niet uitgesloten kan worden dat deze in gebruik is door bijv. een havik of buizerd. De zandhopen op het terrein waar zand wordt verwerkt kunnen dienen als broedlocatie voor oeverzwaluwen.

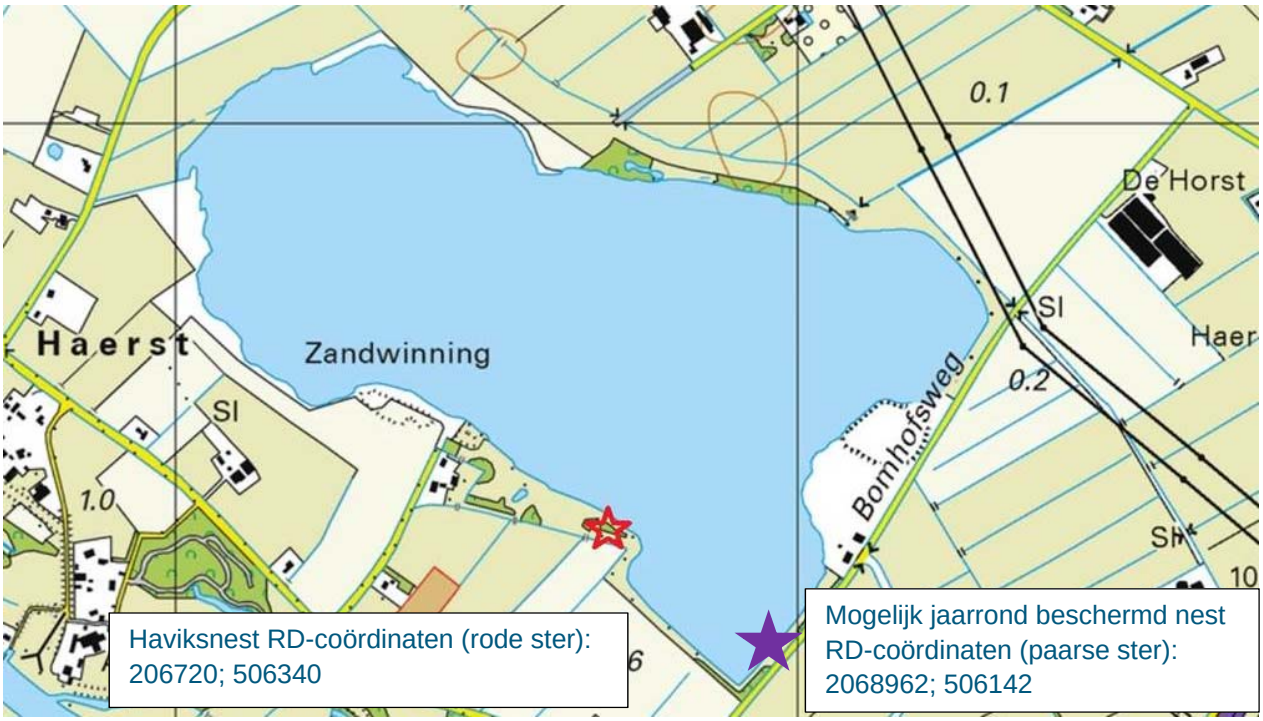

Figuur 3-3: Jaarrond beschermde nesten in de omgeving van het plangebied.

Figuur 3-4: Dode havik aan de noordzijde van de zandwinplas. Foto RHDHV, 2018

Effectbeoordeling

Broedende vogels
Op basis van de Wnb zijn alle vogels beschermd onder het beschermingsregime Vogelrichtlijnsoorten. Alleen bij de aanlegwerkzaamheden kunnen verstorende effecten optreden op broedvogels. Wanneer de werkzaamheden (gedeeltelijk) worden uitgevoerd in het broedseizoen kunnen broedende vogels, waaronder soorten met een jaarrond beschermde nest, worden verstoord. Wanneer soorten het nest verlaten, geldt dit als het opzettelijk vernietigen of beschadigen van nesten en eieren van vogels. Het verstoren en vernietigen van nesten en eieren is een overtreding van een verbodsbepaling uit de Wnb.

Effecten rustplaatsen
In de eindsituatie gaat 20 hectare foerageergebied en rustgebied verloren van o.a. watervogels en de oeverzwaluw. De oeverzwaluw foerageert al vliegend op insecten, die zowel boven water als boven land worden gevangen (LNV, 2008). Het plaatsen van de drijvende zonnepanelen heeft dus weinig effect op deze soort, omdat de soort zowel boven het water als de zonnepanelen kan foerageren. Bovendien blijft er 42 hectare open water beschikbaar. De soort is bekend van kleinere zandwinplassen zoals de Oelermars bij Losser (20 hectare). De functionaliteit als leefgebied voor de oeverzwaluw gaat dus zeker niet verloren.

Voor watervogels blijft er 42 hectare open water beschikbaar waardoor er genoeg rustgebied overblijft. Tijdens het veldbezoek waren de rustende watervogels vooral aanwezig op het westelijke deel van de zandwinplas. Dit deel blijft in de eindsituatie beschikbaar voor rustende watervogels. Bovendien zal de omvang van de plas door voortgaande zandwinning nog toenemen met circa 8 hectare. De functionaliteit van de waterplas als rustplaats voor (water)vogels zal dus niet verloren gaan. Het opzettelijk beschadigen en/of vernietigen van rustplaatsen is redelijkerwijs uitgesloten.

Conclusie en mitigatie
Zonder het treffen van mitigerende maatregelen is overtreding van de Wnb t.a.v. broedvogels niet uitgesloten. Het betreft onderstaande maatregelen:

- Werken binnen de periode 15 augustus tot 15 maart (buiten het broedseizoen).
- Werkzaamheden tijdens het broedseizoen zijn alleen toegestaan door:
    - de werkzaamheden voorafgaand aan het broedseizoen te laten beginnen en in een constante intensiteit te laten doorgaan gedurende het broedseizoen.
    - voorafgaand aan de werkzaamheden het plangebied laten inspecteren op broedgevallen en vrijgave door een ecoloog.

Jaarrond beschermde nesten

- Aanlegwerkzaamheden binnen 100 meter van jaarrond beschermde nesten van havik of buizerd kunnen alleen plaatsvinden in de periode 15 augustus t/m januari (Krijgsveld et al. 2008).

Conclusie na mitigatie:
Indien bovenstaande mitigerende maatregelen worden getroffen is overtreding van de Wnb t.a.v. beschermde vogels uitgesloten.

3.10 Ongewervelden

Voorkomen
Het NDFF bevat alleen waarnemingen van de beekrombout in de nabijheid van het plangebied. Tijdens het veldbezoek zijn geen waarnemingen gedaan van beschermde ongewervelden. De beekrombout wordt in uiteenlopende typen stromende wateren aangetroffen (Vlinderstichting, 2018). De zandwinplas is ongeschikt als leefgebied voor deze libel. Tevens is tijdens het veldbezoek geen geschikt habitat (vennetjes, moeras, bloemrijke graslanden, eikenstobben, etc.) aangetroffen voor overig beschermde insecten en/of ongewervelden. Het voorkomen van beschermde ongewervelden wordt uitgesloten op basis van habitatgeschiktheid.

Conclusie
De aanwezigheid van beschermde ongewervelden in het plangebied is uitgesloten. Overtreding van verbodsbepalingen uit de Wnb t.a.v. ongewervelden is redelijkerwijs uitgesloten.

4 Gebiedsbescherming

4.1 Voortoets Natura 2000

Het dichtstbijzijnde Natura-2000 gebied Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht ligt op circa 350 meter afstand van het plangebied. Het gebied is aangewezen in het kader van de Habitatrichtlijn (HR) en Vogelrichtlijn (VR). Daarnaast is het gebied aangemerkt als stikstofgevoelig, vanwege de instandhoudingsdoelstellingen voor vermestings- en verzuringsgevoelige habitattypen.

Figuur 4-1: Indicatieve ligging van de zandwinplas t.o.v. het Natura-2000-gebied Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht. Bron: https://www.synbiosys.alterra.nl.

Natura-2000 gebied Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht

De uiterwaarden Zwarte Water en Vecht betreffen het geheel aan uiterwaarden ten noorden van Zwolle waar de Overijsselse Vecht samenstroomt met het Zwarte Water. De Vecht is een regenrivier die in Duitsland ontspringt. Het gedeelte van de Vecht, dat in dit gebied is opgenomen, kronkelt sterk door het landschap. Een deel van de uiterwaarden wordt soms tot laat in het voorjaar onregelmatig overstroomd. Op de met steenslag beschermde oevers van de zomerdijk groeit vaak riet, ruigte of wilgenstruweel. De uiterwaarden bestaan uit buitendijkse graslanden, waarin strangen, kolken, rivierduinen en hakhoutbosjes voorkomen. Langs het Zwarte Water komen nattere graslanden voor. Dit gebied herbergt veel kievitsbloemgraslanden. Daarnaast komt in het gebied een aantal hardhoutooibosjes voor. Ook komen relicten van blauwgraslanden voor. Op hoger liggende zandige ruggen en langs en op de dijken komen lokaal goed ontwikkelde glanshaverhooilanden voor. Lokaal zijn abelen-iepenbossen aanwezig (Synbiosys Alterra, 2018)

4.1.1 Beschermde waarden Natura 2000-gebied Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht

Het Natura 2000-gebied Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht is aangewezen als habitatrichtlijn- en vogelrichtlijngebied. In Tabel 4-1 worden de habitattypen, habitatsoorten en vogelsoorten weergegeven,

waarvoor het Natura 2000-gebied is aangewezen. In Bijlage 2 zijn de instandhoudingdoestellingen per aangewezen waarde aangegeven.

Tabel 4-1: Beschermde waarden van Natura 2000-gebied Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht

Habitattypen	
Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden	Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (grote vossenstaart)
Stroomdalgraslanden	Vochtige alluviale bossen (zachthoutooibossen)
Blauwgraslanden	Vochtige alluviale bossen (essen-iepenbossen)
Ruigten en zomen (moerasspirea)	Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)
Ruigten en zomen (harig wilgenroosje)	Droge hardhoutooibossen
Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (glanshaver)	
Habitatsoorten	
Bittervoorn	Kleine modderkruiper
Grote modderkruiper	Rivierdonderpad
Broedvogelsoorten	**Niet -Broedvogelsoorten**
Roerdomp	Kleine zwaan
Porseleinhoen	Kolgans
Kwartelkoning	Smient
Zwarte Stern	Pijlstaart
Grote Karekiet	Slobeend
	Meerkoet
	Grutto

4.1.2 Effectbeoordeling

De effectenindicator zoals aangereikt door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit geeft een negentiental mogelijke effecten waarmee rekening moet worden gehouden. In
Tabel 4-2 worden de relevante storingsfactoren voor dit project weergegeven. Tijdens de uitvoering van werkzaamheden kan verstoring optreden door geluid, optische verstoring en verstoring door mechanische effecten (bijvoorbeeld door het plaatsen van de zonnepanelen). Deze effecten treden gelijktijdig op en worden gezamenlijk beoordeeld. Oppervlakteverlies kan plaatsvinden omdat er rustgebied van niet-broedvogels verloren kan gaan. De overige verstoringsfactoren zijn uitgesloten op basis van ligging t.o.v. het plangebied of de impact van de voorgenomen werkzaamheden.

Tabel 4-2: Mogelijke effecten op instandhoudingdoelstellingen.

Type effect	**'Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht**
Stikstofdepositie	Habitattypen & leefgebieden
Oppervlakteverlies	Niet-broedvogels

Verstoring door geluid	Habitatsoorten, Broedvogels, Niet broedvogels
Verstoring door licht	Niet broedvogels
Optische verstoring	Niet broedvogels
Verstoring door mechanische effecten	Niet broedvogels

Stikstofdepositie
Er vinden in de aanlegfase van het zonnepark diverse transportbewegingen plaats voornamelijk voor de aanvoer van de zonnepanelen. Daarnaast zijn er mobiele werktuigen op de locatie die een diesel verbrandingsmotor hebben. Op grond van de AERIUS-berekening voor de aanlegfase wordt geen extra depositie van stikstof op stikstofgevoelige Natura 2000-gebied verwacht.

Ten tijde van de productiefase van het zonnepark is er ook geen significante depositie. De zandwinning wordt na de realisatie elektrisch aangedreven door het zonnepark. Hierdoor wordt er geen diesel meer als brandstof gebruikt door de zandwinningsinstallatie. Op deze wijze wordt een grote reductie op stikstofdepositie gerealiseerd in de gebruiksfase.

Oppervlakteverlies na uitvoering – niet-broedvogels
De Bomhofsplas kan functioneren als slaapplaats voor niet-broedvogels van het Natura 2000-gebied Zwarte Water en Vecht. De grutto maakt geen gebruik van de diepere delen waardoor effecten op deze soort zijn uitgesloten. Het gebruik van slaapplaatsen hangt af van weersomstandigheden. In vorstperioden vriezen ondiepe wateren dicht (deze zijn juist vaak populair als slaapplaats) en worden diepere plassen zoals de Bomhofsplas relatief belangrijker. Het belang van zo'n plas is in een zachte winter dus kleiner, maar binnen de pleisterplaats als geheel kan zo'n plek een belangrijke functie hebben tijdens strenge vorst (Klaassen O. & M. Liefting, 2012). In Tabel 4-3 zijn de doelstellingen voor de niet-broedvogels van het Natura-2000 gebied Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht. De instandhoudingdoelstellingen voor de niet-broedvogels worden momenteel gehaald.

Tabel 4-3: Instandhoudingsdoelstellingen niet-broedvogels Natura 2000-gebied Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht

Niet-broedvogels	Landelijke staat van instandhouding	Doelstelling omvang leefgebied	Doelstelling kwaliteit leefgebied	Omvang populatie (indicatief t.b.v. draagkracht leefgebied)
A037 - Kleine Zwaan	-	=	=	4
A041 - Kolgans	+	= (<)	=	2100
A050 - Smient	+	= (<)	=	570
A054 - Pijlstaart	-	=	=	20
A056 - Slobeend	+	=	=	10

A125 - Meerkoet	-	=	=	320
A156 - Grutto	--	=	=	80

Door de aanleg van het drijvende zonnepark gaat 20 hectare open water verloren. In de situatie na aanleg van het zonnepark blijft 42 hectare open water over. Bovendien zal de omvang van de plas door voortgaande zandwinning nog toenemen met circa 8 hectare. Na realisatie van het drijvende zonnepark behoudt de zandwinplas zijn functie als mogelijke slaapplaats voor niet-broedvogels. Bovendien zijn er voldoende diepe plassen in de directe nabijheid van de zandwinplas die beschikbaar zijn tijdens periodes van vorst, zie Figuur 4-2.

Figuur 4-2: Diepe plassen (rode ster) in de omgeving van het Natura 2000-gebied Zwarte Water en Vecht. bron: globespotter

Er zijn geen indicaties die erop duiden dat het plangebied fungeert als essentiële slaapplaats voor de niet-broedvogels van het Natura-2000 gebied Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht. Negatieve effecten als gevolg van het voorgenomen project zijn uitgesloten.

Verstoring tijdens de uitvoering – habitatsoorten
De zandwinplas staat niet in verbinding met wateren uit het Natura-2000 gebied. Sterk gedempt geluid is onder water mogelijk waarneembaar, maar zeker niet schadelijk voor de vissen. Er zijn geen significant negatieve effecten te verwachten op de instandhoudingsdoelstellingen bittervoorn, rivierdonderpad, grote modderkruiper en kleine modderkruiper.

Verstoring tijdens de uitvoering –niet broedvogels
De aanlegwerkzaamheden van het drijvende zonnepark leiden tot een tijdelijke verstoring van de Bomhofsplas. De verstoring is echter tijdelijk en er zijn voldoende plassen in de directe nabijheid om naar uit te wijken. Gedurende en na de aanlegfase van het zonnepark vindt nog steeds zandwinning plaats. Hierdoor zal de additionele verstoring gedurende de aanlegfase gering zijn. Significant negatieve effecten als gevolg van tijdelijke verstoring is uitgesloten.

Verstoring tijdens de uitvoering – broedvogels
De aanlegwerkzaamheden van het drijvende zonnepark leiden tot een tijdelijke verstoring van de Bomhofsplas. De Bomhofsplas vormt geen essentieel leefgebied voor de broedvogels van het Natura 2000-gebied Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht. Gedurende en na de aanlegfase van het zonnepark vindt nog steeds zandwinning plaats. Hierdoor zal de additionele verstoring gedurende de aanlegwerkzaamheden gering zijn. Significant negatieve effecten als gevolg van tijdelijke verstoring zijn uitgesloten.

4.2 Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het plangebied ligt op circa 300 meter afstand van NNN-gebied, zie Figuur 4-3. De omgevingsverordening van de provincies Overijssel kent geen bepalingen ten aanzien van externe werking voor het NNN. Op grond van de vigerende omgevingsverordening van de provincie Overijssel is het doorlopen van een nadere procedure niet aan de orde. Negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van NNN-gebied zijn uitgesloten.

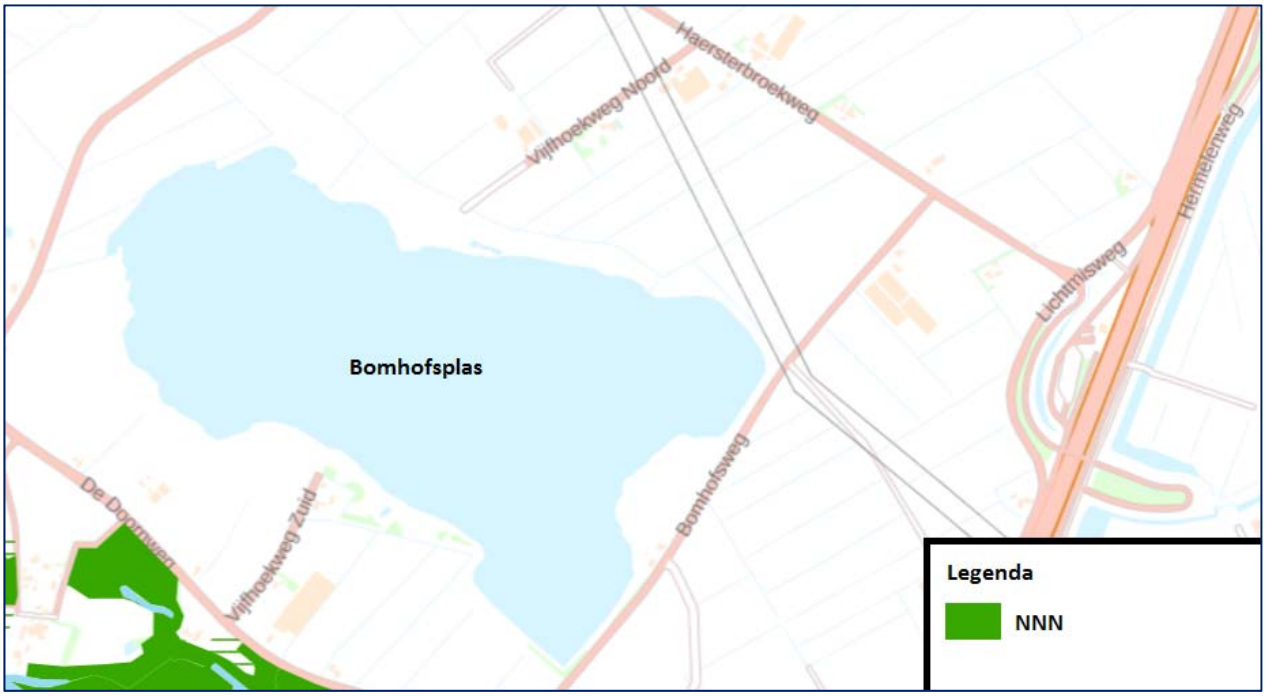

Figuur 4-3: NNN-gebied in de nabijheid van het plangebied. Bron: Provincie Overijssel.

5 Eindconclusies en aanbevelingen Wet natuurbescherming

5.1 Eindconclusies

5.1.1 Beschermde soorten Wnb

De volgende krachtens de Wnb beschermde soorten en soortgroepen kunnen voorkomen in en rond de locatie:

- Steenmarter; De nabije omgeving van het plangebied maakt onderdeel uit van het leefgebied van Steenmarter;
- Otter; De bomhofsplas maakt onderdeel uit van een groot leefgebied van de otter.
- Verschillende soorten vleermuizen
- Broedvogels met en zonder jaarrond beschermd nest kunnen mogelijk broeden rondom de planlocatie en watervogels kunnen rusten op de waterplas.

Het doden van steenmarters of beschadigen/vernietigen van leefgebied van de soort is uitgesloten. Overtreding van verbodsbepalingen uit de Wnb is zonder het treffen van mitigerende maatregelen niet uitgesloten ten aanzien van otter, broedvogels en vleermuizen. In paragraaf 5.2 worden de mitigerende maatregelen samengevat om overtreding van de Wnb te voorkomen. Overtreding van verbodsbepalingen uit de Wnb t.a.v. de overige soortgroepen is uitgesloten.

5.1.2 Beschermde gebieden Wnb (Natura 2000)

- Op grond van de AERIUS-berekening voor de aanlegfase wordt geen extra depositie van stikstof op stikstofgevoelige Natura 2000-gebied verwacht. In de gebruiksfase is er geen sprake van extra stikstofdepositie.
- Negatieve effecten op instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht zijn uitgesloten. Een Passende Beoordeling of vergunningsaanvraag in het kader van de Wnb Hoofdstuk 2 is niet nodig.

5.1.3 EHS

- Significante effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden binnen EHS-gebied zijn niet aan de orde. Er zijn geen vervolgstappen noodzakelijk.

5.2 Mitigerende maatregelen

Maatregelen om overtreding van de Wnb te voorkomen:

- Effecten op broedvogels en jaarrond beschermde nesten worden voorkomen door te werken buiten het broedseizoen (het broedseizoen loopt globaal van half maart t/m half augustus). Voor de buizerd en havik loopt het broedseizoen echter van februari t/m augustus, zie Tabel 5-1.

Tabel 5-1 Kwetsbare periode van broedvogels (incl. buizerd en havik). Rood: werkzaamheden binnen verstoringsafstand van 100 meter van nesten niet mogelijk. Groen: werkzaamheden mogelijk.

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Broedvogels en jaarrond beschermde nesten												

Werkzaamheden tijdens het broedseizoen zijn alleen toegestaan als:

- de werkzaamheden voorafgaand aan het broedseizoen beginnen en in een constante intensiteit doorgaan gedurende het broedseizoen.
- Voorafgaand aan de werkzaamheden inspectie van het plangebied op broedgevallen en vrijgave door een ecoloog plaatsvindt.

Overtreding van de Wnb t.a.v. de otter wordt voorkomen door:

- Het zonnepark mag niet worden bevestigd aan ruig begroeide oevers die dekking kunnen bieden aan otters, zie Figuur 3-2.

Overtreding van de Wnb t.a.v. vleermuizen wordt voorkomen door:

- te werken buiten het vleermuisactieve seizoen. Het vleermuisactieve seizoen loopt grofweg van april t/m oktober.

Werkzaamheden tijdens het vleermuisactieve seizoen zijn alleen toegestaan door:

- werkzaamheden bij daglicht uit te voeren, waardoor het inzetten van kunstlicht niet nodig is of;
- na zonsondergang het gebruik van kunstlicht zoveel mogelijk te beperken en uitstraling van licht naar de omgeving te voorkomen of;
- na zonsondergang vleermuisvriendelijke verlichting te gebruiken om de verstoring van foeragerende en trekkende vleermuizen tot een minimum te beperken. Hierbij moet gebruik gemaakt worden van korte palen, naar beneden gerichte armaturen en rood- of amberkleurig licht.

5.3 Vervolgstappen

Noodzaak ontheffing en/of vergunning en aanbevelingen

- Een ontheffing op de Wnb voor soortenbescherming niet nodig, omdat negatieve effecten volledig weggenomen zullen worden door zorgvuldig te werken en hierbij rekening te houden met kwetsbare periodes van aanwezige soorten.
- Een ecologisch werkprotocol en adequate ecologische begeleiding door een ter zake deskundige is noodzakelijk om overtreding van verbodsbepalingen van de Wnb ten aanzien van soorten te voorkomen en de zorgplicht te implementeren.

6 Bronvermelding

BIJ12, 2017a. Watervleermuis Myotis daubentonii. Versie 1.0, juli 2017

BIJ12, 2017b. Rugstreeppad Bufo calamita. Versie 1.0, juli 2017

BIJ12, 2017c. Grote Modderkruiper. Misgurnus fossilis. Versie 1.0, juli 2017

Deltares, 2018. Analysetool Zon op Water

Klaassen O. & M. Liefting, 2012. Belangrijke schakel in het Natura 2000-netwerk: Slaapplaatsen van vogels. Toets 02-12

Krijgsveld K.L., R.R. Smits & J. van der Winden (2008). Verstoringsgevoeligheid van vogels. Update literatuurstudie naar de reacties van vogels op recreatie. Projectnummer 07-690 Bureau Waardenburg in opdracht van Vogelbescherming Nederland, Culemborg.

Ministerie van LNV. 2008. Profielen Vogels, Oeverzwaluw (Riparia riparia) A249. versie 1 september 2008

Provincie Overijssel. 2016. Omgevingsverordening Overijssel 2009

Provincie Overijssel. 2017. Natura 2000 beheerplan Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht. Definitief 13-06-2017

Websites

Gebiedendatabase SynBioSys, Ministerie van Economische Zaken,
Geraadpleegd op 09 september 2018.

Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), reeks van 24-9-2008 t/m 24-9-2018 en 31-01-2019 t/m 31-01-2019
geraadpleegd op 31 januri 2019.

www.geoportaaloverijssel.nl
Geraadpleegd op 07 oktober 2018

www.ravon.nl/
Geraadpleegd op 07 oktober 2018

www.warf.nl/
Geraadpleegd op 07 oktober2018

http://www.zoogdiervereniging.nl
Geraadpleegd op 07 oktober 2018

Bijlage 1. Juridisch kader Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming (hierna Wnb) is op 1 januari 2017 in werking getreden en heeft drie natuurwetten samengevoegd (Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en Boswet). Het uitgangspunt van de wet is de natuur te beschermen, mede vanwege de intrinsieke waarde, en het behouden en herstellen van biologische diversiteit.

De provincies zijn het bevoegde gezag voor het al dan niet verlenen van vergunningen en ontheffingen in het kader van de Wnb. De minister van EZ is alleen in specifieke gevallen bevoegd gezag (art 1.3 lid 5). Voor de afstemming ten aanzien van de toetsing aan het NNN is de provincie tevens bevoegd gezag.

De Wet natuurbescherming kent naast de algemene zorgplicht (art 1.11) een viertal hoofdstukken welke relevant zijn voor dit project. De relevante hoofdstukken van de Wnb worden in de volgende paragrafen toegelicht. Verder wordt er een korte toelichting gegeven op de toetsing aan het Nationaal Natuurnetwerk (NNN).

Onderstaand wordt aandacht besteed aan de volgende onderwerpen:

1. Soortbescherming
2. Bescherming van natuurgebieden
3. Natuurnetwerk Nederland
4. Houtopstanden

A1.1 Soortenbescherming

Hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming behandelt de bescherming van soorten. In dit hoofdstuk staat onder meer aangegeven hoe vrijstelling kan worden verkregen voor ruimtelijke ingrepen. In de wet zijn 160 soorten opgenomen die beschermd zijn in het kader van de Wnb.

Er wordt onderscheid gemaakt in internationaal beschermde soorten (Vogelrichtlijn art 3.1 en habitatrichtlijn in art 3.5) en nationaal beschermde soorten, ook wel overige soorten genoemd (art 3.10).

Voor internationaal beschermde soorten van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn kan alleen vrijstelling worden verleend op basis van de in deze richtlijnen genoemde belangen (bijvoorbeeld openbare veiligheid of ter bescherming van flora en fauna). Deze soorten vallen onder het strengste beschermingsregime, zie ook tabel 2.1 (eerste 2 kolommen).

Nationaal beschermde soorten genieten een minder strenge bescherming. Dit uit zich bijvoorbeeld in het feit dat voorwaardelijke opzettelijke verstoring van nationaal beschermde soorten niet meer verboden is. Voor nationaal beschermde soorten - ook wel: andere soorten - gelden de verbodsbepalingen op grond van art. 3.10 van de Wnb zoals vermeld in tabel 2.1 (laatste kolom).

Onder de Wet natuurbescherming geldt voor deze soorten een ontheffingsplicht, tenzij een provincie door middel van een zogenoemde provinciale vrijstelling deze soorten vrijstelt van deze ontheffingsplicht. Deze vrijstelling kan alleen gelden voor soorten uit artikel 3.10 (nationaal beschermde soorten). Wanneer geen vrijstelling geldt, zal gebruik gemaakt moeten worden van een ontheffing. In deze rapportage maken we gebruik van de lijsten met provinciale vrijstellingen voor algemeen beschermde soorten.

Tabel 6-1: Soortenbescherming: overzicht verbodsartikelen Wnb voor flora en fauna

Verbodsbepalingen Wet Natuurbescherming Soorten Vogelrichtlijn artikel 3.1	Verbodsbepalingen Wet Natuurbescherming Soorten Habitatrichtlijn artikel 3.5	Verbodsbepalingen Wet Natuurbescherming Andere soorten artikel 3.10
Art. 3.1.1 Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.	**Art. 3.5.1** Het is verboden in het wild levende dieren HR IV soorten (Verdrag Bern en Bonn) in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	**Art 3.10.1.a** Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden in het wild levende dieren, genoemd in de bijlage A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
Art. 3.1.2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.	**Art. 3.5.4** Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.	**Art 3.10.1.b** Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
Art. 3.1.3 Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.	**Art. 3.5 3** Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.	Nvt.
Art. 3.1.4 Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen. **Art. 3.1.5** Het verbod onder 3.1.4 geldt niet als de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	**Art. 3.5 2** Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.	Nvt.
Nvt.	**Art. 3.5 5** Het is verboden planten HR (en Verdrag van Bern) in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	**Art. 3.10.1.c.** Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden vaatplanten genoemd in de bijlage B in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.
Art. 3.3 Ontheffing voorwaarden conform belangen VR	**Art. 3.8** Ontheffing voorwaarden conform belangen HR	**Art. 3.11** vrijstelling/ ontheffing op basis van diverse belangen

A1.2 Bescherming van de natuurgebieden in de Wet natuurbescherming

In het kader van gebiedsbescherming voorziet het Rijk in een Nationale Natuurvisie, waarin kaders en ambities op nationaal niveau zijn geschetst. Genoemde kaders en ambities worden door de afzonderlijke provincies vertaald in een Provinciale Natuurvisie. Deze heeft als doel om:

- de landelijke staat van instandhouding van gebieden en soorten te realiseren (mede door middel van Natura 2000 en PAS (Programma Aanpak Stikstof)
- instandhouding van Natuurnetwerk Nederland op eigen grondgebied te waarborgen
- beleid vast te leggen ten aanzien van bijzondere provinciale natuurgebieden
- landschap en cultuurhistorie zijn ook een integraal onderdeel van de Provinciale Natuurvisie.

Bescherming van gebieden verloopt over twee sporen, namelijk Natura 2000 via de Wet natuurbescherming en Natuurnetwerk Nederland (NNN) via planologische bescherming. Hieronder worden beiden beknopt toegelicht.

A1.2.1 Natura 2000

Hoofdstuk 2 van de Wnb richt zich op de gebieden die zijn aangewezen op basis van de Vogel- en Habitatrichtlijn. Met deze Europese richtlijnen worden habitats en soorten van Europees belang beschermd.

Om schade aan de natuurwaarden waarvoor Natura 2000-gebieden zijn aangewezen (of momenteel nog zijn aangemeld) te voorkomen, bepaalt de wet dat projecten en andere handelingen die de kwaliteit van habitats kunnen verslechteren of die een verstorend effect kunnen hebben op Natura 2000-gebieden, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen, niet mogen plaatsvinden zonder vergunning (conform artikelen 2.7, 2.8 en 2.9 van de Wnb). In aanwijzingsbesluiten is door het Ministerie van Economische Zaken de bescherming van de Natura 2000-gebieden juridisch vastgelegd. Centraal in de Aanwijzingsbesluiten staan de instandhoudingsdoelstellingen ten aanzien van leefgebieden, natuurlijke habitats en populaties van in het wild levende plant- en diersoorten, waarvoor het betreffende gebied is aangewezen.

De instandhoudingsdoelstellingen ofwel Natura 2000-doelen, geven een concretisering van de hoofddoelstelling van het Natura 2000-netwerk voor Nederland. Instandhoudingsdoelstellingen zijn gericht op het in gunstige staat van instandhouding brengen of houden van habitattypen en soorten. In de Natura 2000-beheerplannen wordt aangegeven hoe de beheerders deze doelen willen realiseren.

Het aanwijzingsbesluit definieert naast de instandhoudingsdoelstellingen de precieze omvang en begrenzing van het aangewezen gebied. Provincies en Rijksoverheid zijn verantwoordelijk voor de realisatie van maatregelen om de instandhoudingsdoelstellingen te bereiken. Aanwijzingsbesluiten hebben een onbepaalde looptijd en worden vastgesteld door de Minister van Economische Zaken.

Let wel, niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied kunnen invloed hebben op de staat van instandhouding van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de waarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt ‘externe werking’ genoemd. Externe werking treedt op wanneer ingrepen buiten de grenzen van een Natura 2000-gebied leiden tot effecten op geformuleerde instandhoudingsdoelstellingen binnen de grenzen van bedoeld gebied. In het kader van de Wnb moet dus ook voor ingrepen buiten Natura 2000-gebieden nagegaan worden of sprake kan zijn van effecten op geformuleerde instandhoudingsdoelstellingen.

A1.2.2 Programma aanpak stikstof

Per 1 juli 2015 is de Natuurbeschermingswet aangepast waarbij het Programma aanpak stikstof (hierna PAS) in werking is getreden. Het PAS wordt in de Wnb opgenomen. Het PAS heeft onder andere als doel de vergunningverlening voor initiatieven die stikstofdepositie veroorzaken vlot te trekken. Met de inwerkingtreding van het PAS treedt er een wijziging op in de beoordeling van vergunningaanvragen onder de Nb-wet, die vanaf 1 januari 2017 in de Wnb is opgenomen.

In het PAS zijn 117 Natura 2000-gebieden opgenomen waarvan de habitattypen en/of leefgebieden van soorten stikstofgevoelig zijn. In de overige Natura 2000-gebieden is op dit moment geen sprake van een stikstofprobleem.

Per stikstofgevoelig Natura 2000-gebied is een herstelstrategie en passende beoordeling opgesteld waarmee onderbouwd is in hoeverre er ontwikkelruimte voor stikstof beschikbaar is. De ontwikkelruimte is verdeeld over vier componenten:

a) Autonome groei: stikstofruimte verbonden aan algemene autonome ontwikkeling voor wonen en verkeer (zonder vergunning);
b) Stikstofruimte voor prioritaire projecten van nationaal belang: voorbeelden zijn MIRT projecten waaronder PHS Alkmaar-Amsterdam, defensie, luchthavenbesluiten et cetera. De grenswaarde is 1,00 mol N/ha/j[2]. (onder de grenswaarde volstaat melding; boven de grenswaarde vergunningplicht).

[2] *Zie Besluit grenswaarden programmatische aanpak stikstof artikel 2 lid 3 en de daarin opgenomen verwijzing naar artikel 19kn Nbw 1998.*

c) Stikstofruimte voor projecten onder de grenswaarde[3] waarvoor een melding volstaat:
   - grenswaarde 1,00 mol N/ha/j;
   - bij benutting van 95% wordt grenswaarde van 1,00 mol N/ha/j verlaagd[4] naar 0,05 mol N/ha/j en is hetgeen onder d) van toepassing;.
   - bij een bijdrage onder de 0,05 mol N/ha/j is geen melding nodig;

d) Vrije ontwikkelruimte voor projecten > 1 mol N/ha/j (vergunningplicht); hiervoor is de ruimte beperkt, de verdeling van de ruimte is afhankelijk van provinciale regels maar in principe geldt: wie het eerst komt wie het eerst maalt.

Het PAS geldt voor een periode van 6 jaar (2015-2021). Hierbij wordt de beschikbare depositieruimte doorgaans in twee tijdvakken van elk 3 jaar uitgegeven. De provincie en ministerie van Economische Zaken (hierna EZ) hebben als bevoegd gezag de mogelijkheid om de verdeling over de 6 jaren anders in te vullen.

A1.3 Natuurnetwerk Nederland

De provincie Overijssel zorgt binnen haar gebied voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend ecologisch netwerk, en vormt daarmee onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). De provincie heeft daartoe gebieden aangewezen die tot dit netwerk behoren. Tevens wijst de provincie aan deze gebieden natuurdoelen met specifieke wezenlijke kenmerken en waarden toe.

Gedeputeerde staten kunnen gebieden gelegen buiten het NNN aanwijzen die van provinciaal belang zijn vanwege hun natuurwaarden of landschappelijke waarden, met inachtneming van hun cultuurhistorische kenmerken. Deze gebieden worden aangeduid als ‘’bijzondere provinciale natuurgebieden’’ en ‘’bijzondere provinciale landschappen’’.

In geval van directe negatieve effecten op de aangewezen wezenlijke kenmerken en waarden van gebieden die onder het NNN vallen, geldt een compensatieplicht.

[3] *Zie Besluit grenswaarden programmatische aanpak stikstof artikel 2 lid 3 en de daarin opgenomen verwijzing naar artikel 19kn Nbw 1998.*
[4] *De verlaging geldt alleen voor projecten binnen dit segment en niet voor prioritaire projecten.*

A1.4 Houtopstanden

In hoofdstuk 4 van de Wnb wordt de bescherming van houtopstanden beschreven. Houtopstanden die groter zijn dan 10 are, en met een kroonsluiting van meer dan 30%, en rijbeplantingen die uit meer dan 20 bomen bestaan vallen onder dit hoofdstuk. Er zijn diverse uitzonderingen voor onder andere kerstdennen, wegbeplantingen en beplantingen van één rij langs landbouwwegen, voor zover die bestaan uit populieren of wilgen, uitgezonderd knotwilgen. Daarnaast bestaat de verplichting om de gekapte opstand binnen drie jaar te herplanten. In bijzondere gevallen kan de herplant op een ander perceel plaatsvinden of kan een ontheffing van de herplantplicht worden aangevraagd. Vernietiging van bosoppervlak dient 1 op 1 gecompenseerd te worden.

Bijlage 2. Instandhoudingsdoelstellingen van Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht

Habitattypen	Landelijke staat van instandhouding	Doelstelling kwaliteit	Doelstelling oppervlak
H3150 - Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden	-	>	>
H6120 - *Stroomdalgraslanden	--	=	=
H6410 - Blauwgraslanden	--	=	=
H6430A - Ruigten en zomen (moerasspirea)	+	=	=
H6430B - Ruigten en zomen (harig wilgenroosje)	-	=	=
H6510A - Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (glanshaver)	-	=	=
H6510B - Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (grote vossenstaart)	--	>	=
H91E0A - *Vochtige alluviale bossen (zachthoutooibossen)	-	=	=
H91E0B - *Vochtige alluviale bossen (essen-iepenbossen)	--	=	=
H91E0C - *Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	-	=	=
H91F0 - Droge hardhoutooibossen	--	>	>
H3150 - Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden	-	>	>
H6120 - *Stroomdalgraslanden	--	=	=
H6410 - Blauwgraslanden	--	=	=
H6430A - Ruigten en zomen (moerasspirea)	+	=	=

Habitatsoorten	Landelijke staat van instandhouding	Doelstelling kwaliteit leefgebied	Doelstelling oppervlak	Doelstelling populatie
H1134 - Bittervoorn	-	=	=	=
H1145 - Grote modderkruiper	-	=	=	=
H1149 - Kleine modderkruiper	+	=	=	=
H1163 - Rivierdonderpad	-	=	=	=

Vogelrichtlijn	Landelijke staat van instandhouding	Doelstelling omvang leefgebied	Doelstelling kwaliteit leefgebied	Omvang populatie (indicatief t.b.v. draagkracht leefgebied)
Broedvogelsoorten				
A021 - Roerdomp	--	=	=	1
A119 - Porseleinhoen	--	=	=	10
A122 - Kwartelkoning	-	=	=	5
A197 - Zwarte Stern	--	>	>	60
A298 - Grote karekiet	--	>	>	2
Niet-broedvogelsoorten				
A037 - Kleine Zwaan	-	=	=	4
A041 - Kolgans	+	= (<)	=	2100
A050 - Smient	+	= (<)	=	570
A054 - Pijlstaart	-	=	=	20
A056 - Slobeend	+	=	=	10
A125 - Meerkoet	-	=	=	320
A156 - Grutto	--	=	=	80
A037 - Kleine Zwaan	-	=	=	4

Legenda
Landelijke Staat van Instandhouding:
-- zeer ongunstig;
- matig ongunstig,
+ gunstig)
Doelstelling oppervlak en kwalijk:
= Behoudsdoelstelling;
> Verbeter- of uitbreidingsdoelstelling;
=(<) Ontwerpaanwijzingsbesluit heeft 'ten gunste van' formulering.
Populatie: voor broedvogels is dit de draagkracht van het aantal broedpaar, voor niet-broedvogels de draagkracht voor het aantal exemplaren.
* Prioritair habitattype; voor deze soorten en/of habitattypen gelden iets andere criteria bij de selectie van Natura 2000-gebieden en een zwaarder beschermingsregime onder de Natuurbeschermingswet.